

యన్

ఆహ్లాదం

వేసవి తాపమే తెలియకుండుటకు ఉత్తమమైనవి

**అశోకా శాండ్ ల్ వుడ్
పేన్ టాల్కు &
ఆల్బర్బన్ పౌడర్స్**

ప్రతిదినము ఉపయోగించిన, వేసవి తాపమునణచి శరీరమును చల్లగాను వోయి గాను, పరిమళభరితముగను ఉంచును వేసవిలో కలుగు చెమట గుల్లలు చర్మపు మంటలను వెంటనే నివర్తించును గాన క్రమముగా అరు దినము ఉపయోగింపుడు.

**విజయా కెమికల్స్
మద్రాసు-7**

యు వ

సచిత్ర మాసపత్రిక

చందా వివరాలు

సంవత్సరచందా ... రు. 12-00

(దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక మినహా)

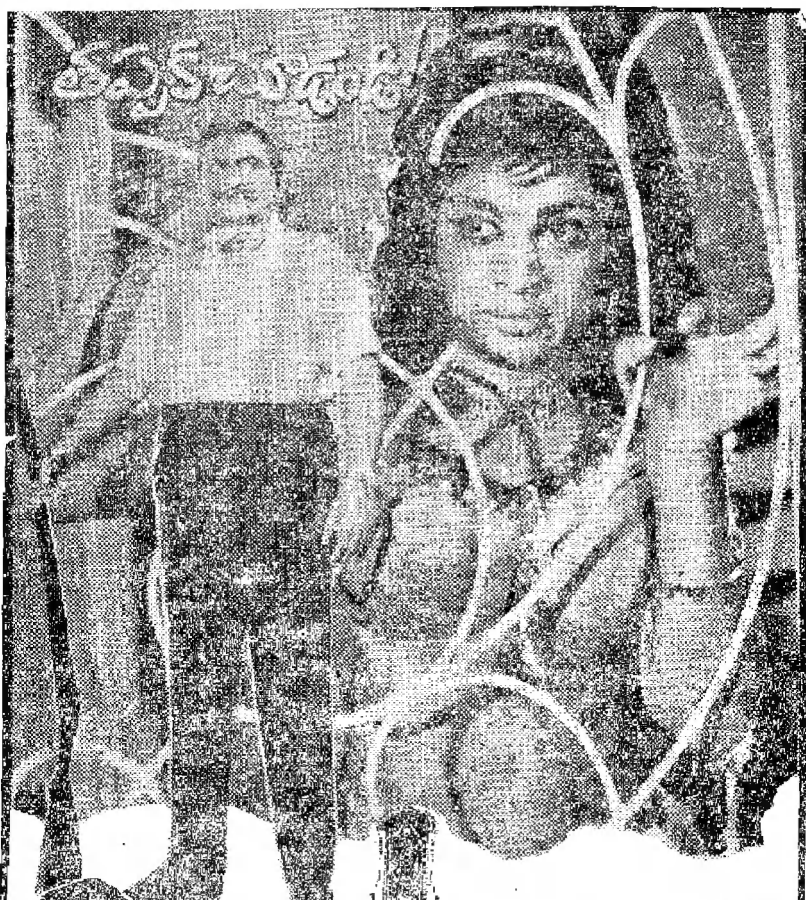
సంవత్సరచందా ... రు. 17-00

(దీపావళి ప్రత్యేక సంచికతోసహా)

వెంటనే చందాదారుగా చేరండి

యువ కార్యాలయం

5-10-194, సైఫాబాద్, హైదరాబాద్-4

హారాజో ఫిలిమ్స్

కామక్షి కా కాలా

నర్తకత్వం   సంగీతం
 నియ్యనీరావు, B.A. (M) • యనీరాజేశ్వరరావు

అంధు: రాంయల   సిడి. జి. యలక్ష్మి   వైజాం దివా
 చమరావ్

K

బుజువు పట్టండి

సూపర్ సర్ఫ్ తో ఒక్క సారి ఉజికితే
ఇంకే ఇతర ఉజికి పౌడర్ తో రెండు
సార్లు ఉజికిన దానికంటే కూడ ఎక్కువ
తెల్లదనం మో బట్టకు కలుగుతుంది

వివులమైన లేబోరేటరీ శోధనలు దీనిని మరల మరల నిరూపం
చాయి. దానికి శుభ్రపరచే అత్యధిక శక్తి గలదు, కనిపించని
మురికిని సహితం తొలగించేస్తుంది. తారతదేశమందలి
ప్రముఖ ట్రాండ్ ! సూపర్ సర్ఫ్ అడగండి (సూపర్
సర్ఫ్ అనే గుర్తుగల ప్యాకెట్లు, ప్యాక్లులో
మాత్రమే అమ్మబడుచున్నది.)

సూపర్ సర్ఫ్ అన్నిటికంటే ఆమెత తెల్లగా ఉచుకుతుంది
(తెలుపుచేసే పౌడరు ఏదీ చేర్చుక్కలేదు.)

హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్ వారి విశిష్ట ఉత్పత్తి

రింటాన్ - ౩౮. 72-77 ౧౬

తప్పక చూడండి!

నాగవళి (ప్రజా) ఫిలిమ్స్ వారి...

జియోగ్రాఫి

కథ రచయిత: కె.వి.రావు
నిర్మాత: కె.వి.రావు

సంగీతం:
మం.రా.ల.
సమర్ప
మొదలైతే
మొదలైతే
వినిపిస్తే

ఆంధ్ర జాతీ నిజాం నవబార్ల శైలా శివారావు

పాదుపు చేసుకోవడానికి ఇప్పుడే మీ బిడ్డ నేర్చుకోవాలి

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ లో భాతాను తెరవండి

మైనారిటీ దాటని వారి కొరకు, తలిదండ్రులు గాని, కోర్టువారిచే నియమింపబడిన సంరక్షకులు గాని సేవింగ్స్ అకౌంటును తెరవవచ్చును. భాతా నిర్వహణకూడా మైనర్ల తరఫున జరపవచ్చును.

పథ్నాలుగు సంవత్సరాలు పైబడిన బాలబాలికలు తమ సేవింగ్స్ బ్యాంక్ ఎక్కౌంటును సొంతంగా నిర్వహించుకోవచ్చును.

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్

SBH-69-4

తీర్థ్ నారాయణ కంబైక్కు
కథలడు నేలలడు

దర్శకత్వం
 జి.వి.నాచార్

నిర్మాతలు
 కె.భీమారావు
 జి.సుబ్బారావు

అశోక్
 ప్రాచీనాచార్

సంగం
 (ఎయిర్ కండిషన్డ్)
 ప్రాచీనాచార్

అంజలి
 సింక్రాచార్

రోజు 3 ఆటలు : 2-30, 6-00, 9-30 గంటలకు

మరియు :-

లక్ష్మి
 వరంగల్

రమేశ్
 నిజామాబాద్

సుందర్
 ఖమ్మమ్

— దివ్య దత్త

'కొత్త లక్ష్మి యొక్క శ్రీమంత శృంగార శోభా నాకు ఆహ్లాదకరం'

అంటున్నది సినిమాతార
కాంచన

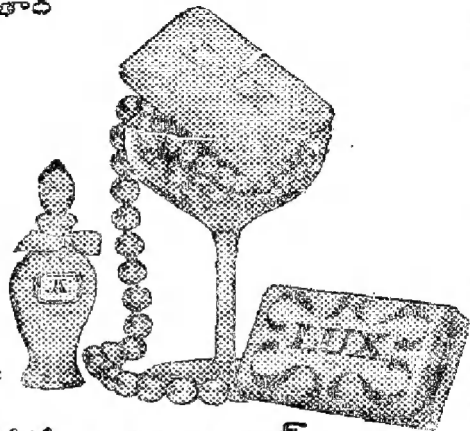
కొత్త

అమూల్యమైన

చరిత్రలున్నాయి, పూరిన

అందమైన చిత్రాలు గూర్చియు తెలియజేసి

ఈ అంశం మీరే తెలుసుకోండి...

సబ్బులలో శ్రీమంత శృంగార చిలకం లక్ష్మి

రింటాన్ - LTS 229 77 TL

హిందూస్థాన్ రివర చారి ఎడిషన్ మైన ఉత్పత్తి

యమ

సంజాత మానవత్వ

సంవాదము : చక్రపాణి

సంపుట 20

ఆగష్టు, 1969

సంచిక 2

భూత రాష్ట్రపతి పదవికి, కాంగ్రెసుపార్టీ అభ్యర్థిగా శ్రీ నీలం సంజీవ రెడ్డిని నిర్ణయించినట్లు, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు శ్రీ నిజలింగప్ప, జూలై 13వ తేదీన బెంగళూరులో ప్రకటించారు. ఈ ప్రకటన జరిగిన తీరు, ప్రతివారికీ అసహ్యం కలిగించేటట్టుగా వుంది. ఏమంటే, రాష్ట్రపతి పదవికి ఏవ్వర్తీని కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా నిర్ణయించినా, ఎవరికీ అభ్యంతరం వుండదు. రాష్ట్రపతిని ఎన్నుకొనే ఓటర్లు (అంటే పార్లమెంటు సభ్యులూ, రాష్ట్రాలలోని అసెంబ్లీల సభ్యులూ) కాంగ్రెసు అభ్యర్థి తమకు ఇష్టమైన వ్యక్తి అయితే ఓటు వేస్తారు; లేకపోతే లేదు. కాని సామాన్య పౌరులకుకూడ విసుగునూ, అసహ్యతనూ కలిగించినది ఏమిటంటే, పార్టీ అభ్యర్థిని నిర్ణయించుకోవడంలో, కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకులు అవలంబించిన పద్ధతి.

రాష్ట్రపతి జకీర్ హుసేన్, మే 31వ తేదీన హఠాత్తుగా మరణించినప్పటినుంచీ, కొత్త రాష్ట్రపతిగా ఎవరిని ఎన్నుకోవడమనేది, బజారు

జేరంతలాగా తయారయింది. కాంగ్రెసుపార్టీ తరఫున అభ్యర్థులను నిర్ణయించే పార్లమెంటరీ బోర్డు సభ్యులు, రాష్ట్రపతి ఎన్నిక విషయాన్ని ఒక గూడుపుతానీ వ్యవహారంగా తయారు చేశారు. గడచిన రెండు మాసాలలోనూ, యీ అభ్యర్థిత్వానికి కాంగ్రెసుపార్టీ నిర్ణయించబోయే వ్యక్తులంటూ, అనేకమంది పేర్లు బయటికి వచ్చాయి. ఇదమిత్థమని తేలినదాకా ఎంతమంది పేర్లు బయటికి వచ్చినా రావచ్చునుగాని, ప్రతి పేరుతోపాటు, ఫలానా వ్యక్తి ప్రధానమంత్రికి ఇష్టుడనీ, మరొక వ్యక్తి కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి ఇష్టుడనీ, ఇంకొక వ్యక్తి కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ బోర్డులో ప్రధానమంత్రికి ఎదురు పార్టీగావున్న సిండికేటుకి ఇష్టుడనీ వార్తలు వచ్చాయి. అంతేకాదు; ప్రధానమంత్రికి యిష్టుడైన వ్యక్తిని తక్కినవారు ఆమోదించకపోతే, ప్రధానమంత్రి హఠాత్తుగా మరొక వ్యక్తిని సూచించవచ్చనీ, ప్రధానమంత్రి కాదనడానికి వీలులేకుండా ఆమెను ఇరకాటంలో పెట్టేసద్దతిలో ఒకానొక వ్యక్తిని సిండికేటు సూచించవచ్చుననీ వార్తలు వచ్చాయి.

రాష్ట్రపతి పదవికి అభ్యర్థిని నిర్ణయించడంలో, ఇరవై రెండేళ్లుగా దేశపరిపాలనను నిర్వహిస్తున్న కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులు అవలంబించవలసిన విధానం ఇదేనా?

ఈ నిర్ణయం విషయంలో ఒకసూచనగా వచ్చిన అసహ్యమైన విషయం ఏమిటంటే 1972 లో దేశమంతటా జరగబోయే ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపార్టీ తగినంత బలంతో గెలవలేక పోవచ్చును కాబట్టి, ఆ ఎన్నికల అనంతరం ఏర్పడే క్లిష్టపరిస్థితిలో కాంగ్రెసు పార్టీకి అండగా వుండే వ్యక్తిని ఇప్పుడు రాష్ట్రపతిగా ఎన్నుకోవలసి వుంటుందని ఇలాంటి మాట ఏ పార్టీ అయినా అనకూడదు; అనుకోకూడదు.

రాష్ట్రపతి, దేశపరిపాలకుడు. దేశమంతటి మేలునూ దృష్టిలో ఉంచుకొని పరిపాలనను సాగింపజేయవలసిన వ్యక్తి, ఒకపార్టీకి అండగా వుండాలని ఎవరైనా కోరడంగాని, ఆశించడంగాని, సూచించడంగాని

తప్పు. అంతకన్న పెద్దతప్పు ఏమిటంటే, ఒకేపార్టీలో రెండువర్గాలు ఏర్పడి, ఆ రెండువర్గాలలోనూ ప్రతివర్గమూ తనకు అనుకూలుడుగా వుంటాడనే వ్యక్తిని నిర్ణయించ గోరుతున్నట్టు బయటపడటం.

చిట్టచివరకు, యీ అభ్యర్థిని నిర్ణయించడంలో, రెండునెలల తర్జన భర్జనల తరువాత, కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీబోర్డు ఏకాభిప్రాయానికి రాలేక, ఓటింగు జరపడం. ఇది, కాంగ్రెసు పార్టీని నగుబాట్ల పాలు చేసింది. ఇదివరకు రాష్ట్రపతి పదవికి అభ్యర్థిని నిర్ణయించడంలో ఇలా ఎన్నడూ జరుగలేదు. ఈసారికూడా, ఇంకా కొన్నాళ్ళు తర్జన భర్జనలూ, బేరాలు జరిపినా, ఏకాభిప్రాయంతో తమ అభ్యర్థిని నిర్ణయించినట్లయితే, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కొంతవరకైనా దక్కివుండేది. అలా కాకుండా, ఓటింగు జరపడమూ, ఆ ఓటింగులో ఎవరు పాల్గొన్నదీ, ఎవరు పాల్గొనకపోయినదీ, పాల్గొన్న వారిలో ఎవరు, ఎలా ఓటుచేసినదీకూడా ప్రతికలలోకి ఎక్కింది; ప్రజల నోళ్ళలోపడింది. కాంగ్రెసు నాయకత్వంలో రెండువర్గాలు వుండటమూ, ఏ వర్గంలో ఏ ఏ వ్యక్తులు వున్నారో స్పష్టంగా దేశమంతటికీ తెలిసిపోయింది. ఇది ఏమి ప్రతిష్ఠ?

వర్గప్రయోజనాలూ, వ్యక్తి ప్రతిష్ఠలూ, వ్యక్తి ద్వేషాలూ, జాతీయ రాజకీయాలలోనికి రాకూడదు. అన్నిపార్టీలకూ, అన్నివర్గాలకూ అతీతుడుగా, దేశక్షేమమే ప్రధానంగా పరిపాలన నడిపించవలసిన రాష్ట్రపతిని ఎన్నుకోవడంలో, అన్నివిధాలా సమర్థుడైన వ్యక్తినే ఎన్నుకున్నప్పటికీ, యీ ఎన్నికను జరిపిన పద్ధతిమాత్రం, వర్గద్వేషాలతోనూ, రాజకీయ కుట్రలతోను కూడుకుని వుందనేభావం ప్రజలలో కలగడం, చాలా చింతాకరమైన విషయం.

మీ ముఖ
సౌందర్యానికి

రెమి
టాల్కం పౌడర్

SARATH

“హైల మానదంతప్ప జీవితంలో మే దండి. మన కట్టిల్లి పెద్దగాయనిగా
 మిథరం యేమైనా చెయ్యగలం. బహుమతుల్ని మీ కందిస్తుంది.”
 అలా నవ్వేయాడంకాదు, చూస్తూ ఉం —తమ యిద్దరినీ కూర్చుని

చేతిలోని వెండికప్పును తన్మయత్వంతో చూస్తున్న కూతురితలను విమురుతూ ధర్మతో అంది శారద. నవ్వి, ఆ కప్పును తీసుకోబోయాడు రజితకర్. 'ఉహూః!' అని తల ఆడ్డంగా ఊపి, మాంత్రికుడి ప్రాణపు చియకని రాకుమారుడిలా గట్టిగా గుండెల కదుముకుని పట్టుకుంది చిన్నారి గీత. కారు ముందుకు దూసుకుపోయింది.

భవిష్యత్తుపై కలల బరువుతో అలసిపోయి, మర్నాడు చాలా ఆలస్యంగా నిద్రలేచింది శారద. ప్రక్కనే బేబుల్ మీద బెడ్ కాఫీ చల్లారిపోయి విరాళగా చూస్తోంది. వప్పుకుని, బయటకు రాబోతూ, యెదురుగా వస్తున్న పంట మునిసి.

"పాప కాఫీ త్రాగిందా?" అనడి గింది.

"లేదమ్మా - ఇంకా లేవలేదు."

"రాత్రి ఫంక్షన్ తో అలిసిపోయింది" అనుకుంటూ గదిలోకి వెళ్ళి కూతురుని లేపబోయి ఉలిక్కిపడింది. గీత ఒళ్ళు కాలిపోతోంది. అదిరిపడి, రగ్గు జాగ్రత్తగా కప్పి, భర్తకు చెప్పి, డాక్టరుకు కలుసుపంపించింది.

పంపినతల ఎత్తుకుండా పది నిమిషాలు పరీక్షించిన డాక్టరు చివరకు ప్రక్కనేఉన్న కుర్చీలో కూర్చుంటూ, "నిన్న బయట ఏమైనా తిందా?" అని

అడిగాడు. అంతవరకూ ఆడుబ్బాత నిలబడిపోయిన శారద, ఖంగారుడో ఆతనేమడిగాడో అర్థంకాక, కొద్దిగా జ్ఞాపకం తెచ్చుకుంటూ, "అః! నిన్న ఫంక్షన్ నుంచి వచ్చేటప్పుడు హోటల్ కు వెళ్ళాం" అంది.

"ఎందుకు వెళ్ళారు - ఊరంతా విషజ్వరం ఉంది. బయట ఏమీ తీసుకోవద్దని చెప్పానుగా - మీరన్నీ యిలాంటి పనులే చేస్తుంటారే?"

—కోసంగా విరుచుకుపడిన డాక్టరు "డాక్టరుగారూ!" అంటున్న శారద కంఠంలోని భయాన్ని గుర్తించి, తనను తాను సంభాళించుకుంటూ, "నరేలేండి - నేవెళ్ళి మందు పంపిస్తాను. జాగ్రత్తగా యిస్తుండండి—" అన్నారు అనునయంగా.

డాక్టరు వెనకే భారంగా ఆడుగులు వేస్తూ వెళ్ళుతున్న భర్త వేపు అయోమయంగా చూస్తూ గీత ప్రక్కనే కూలబడిపోయింది శారద. గలగలమంటూ పరిగెత్తే ప్రవాహం పరిసరానిని ప్రభావితం చేసేటట్లు, ఎప్పుడూ అల్లరితో హడావుడిచేసే గీత అచేతనంగా పడి ఉంది. నోరువిప్పి మాట్లాడలేని అపిల్ల కంటివెంట కాదుతున్న నీరు అతి నిశ్శబ్దంగా తలకు రెండువేధలా తలగనకమీద చోటు చేసుకుంటోంది. అప్పు సంతత్యరాల దాంపత్య జీవితంలో మామూలు విషయాలా అనిచి పెట్టబ

దీని అవశ్యతలాంటి అసంతృప్తి అక్షణంలో కొందరికై, కూతురితల నిమగ్నత, శారద మనసు నాశ్రయించుకుంది. ఏం జరగబోతోంది? ఉత్తరదక్షిణ ధృవాలు కలయికవంటి తన దాంపత్య జీవితంలో చివరకు మిగిలబోతున్న దేమిటి? కీడును శంకిస్తున్న శారద యెదురుగా ఉన్న వంశీమోహనుని చిత్రానికి ఆశ్రయక్షుణ్ణంగా చేతులు జోడించింది. ఆమె చూపుచు ఆశ్రయక్షుణ్ణి ఉన్న పోటోపై నిలిచిపోయాయి. అది ఎనిమిది సంవత్సరాలక్రితం, మొదటి సారి మైక్ ముందు విలబడి పాడుతున్న శారద వాయాచిత్రం. ఆనాడు

“వన్నీమోర్, ప్లీజ్ వన్నీమోర్!” కేకలు హఠాత్ ప్రతిధ్వనిస్తున్నా తనకు కానట్టే, పమిటకొంగు భుజాల చుట్టూ లాక్కుంటూ వేదిక దిగిన శారద ఎదురుగా వస్తున్న లెక్చరర్ ని చూసి ప్రశ్నార్థకంగా విలబడింది.

“అమ్మా శారదా! లాభంలేదమ్మా. కనీసం యింకో పాటైనా పాడకపోతే పీళ్లు ఊరుకోరు. వెళ్లి పాడు-తప్పదు-నాళ్ళు వినడంలేదు”- అన్నాడు అదుర్దాగా వెనక్కు తిరిగి చూస్తూ.

“సార్ - నేను -” కంకారుగా ఏదో చెప్పబోయింది శారద.

“ఊ హూ - నువ్వు పాడకపోతే ఊరుకోరు - ప్లీజ్ - వెళ్ల -” అన్నాడాయన కొద్ది శాసనం ధ్వనిస్తున్న

స్వరంతో. గత్యంతరం లేక వెనక్కు తిరిగింది శారద. ఆమె కనిపించగానే మొదలయిన కరతాళధ్వనులు పాట మొదలయ్యేవరకూ ఆగలేదు. “సావిరహే తవ దీనా కృష్ణా!”- గోపాలదేవుని మురిశీ నాదంలా పాట సాగిపోతోంది. అంతవరకూ గొడవచేస్తున్న వారంతా మంత్రబద్ధుల్లా విశ్వబ్ధంగా ఉండిపోయారు. జయదేవుని, మధుర భక్తి భావం ఆమె కంఠంలో మరింత తీయదనాన్ని నింపుతుంది వింటున్నవారిని తన్మయులనుచేసింది. శారద లోపలకు వెళ్ళిపోయేవరకూ కాని యెవరికీ పాట అయిపోయిందని తెలియలేదు. ఒక్కసారిగా హఠాని ముంచెత్తుతూ కరతాళధ్వనులు మిన్ను ముట్టాయి. వెనకాం మంచి షళ్ళా ఎవరో అరిచారు “వన్నీమోర్” అని. శారదను వేదికపైకి పంపిన లెక్చరర్ వచ్చి కార్యక్రమానికి అంతరాయం కలిగించడం విజ్ఞప్తి చేశాడు.

ప్రేక్షకులలోకి వచ్చి కూర్చున్న శారదకు యదంతా కలలో జరుగుతున్నట్లుగా ఉంది. ఆమె ప్రత్యేకించి సంగీతం నేర్చుకోలేదు. అయినా భగవంతుడిచ్చిన అమూల్యవరం ఆమె గాత్రం. బాల్యంనుంచి ప్రతి పదిలోనూ ప్రత్యేకత చూపించే పెద్దకూతురంటే అపేక్షయెక్కువ రామనాథం మేష్టానికి. అయినా మగపిల్లలతోపాటు స్కూలుకు వెళ్ళే

కూతురు చదువు విషయమై పెద్ద ఆలోచనలేవీ లేవు అయినకు. ఆర్థికంగా యిబ్బందుల్లో ఉన్న కుటుంబంలో ముగ్గురు ఆడపిల్లలు గుండెలపై కుంపట్లు మాత్రమే. తమ బరువును దించుకోవాలనే ఆరాటమే తప్ప పిల్లల కళాభివృద్ధికి గుర్తించే సావకాశం వారికి లేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో పక్కంటి స్నేహితురాలు సరళ సంగీతం నేర్చుకోవడం చూపిన కారద సరదాపడి, రోజూ అక్కడికి వెళ్ళి కూర్చుంటూ ఉండేది. నవాజస్థిమయిన కారదలోని సంగీతజ్ఞానం దీనితో వికసించ నారంభించింది. ఉత్సాహాన్ని అవలెక, నన్నగా కూచిరాగం తీసే ఆమె స్థితికి జాలినదిన సంగీతం మేష్టారు కొన్ని కీర్తనలూ, అష్టపదులు సరళతోపాటు ఆమెకి నేర్పారు.

మానవుడి భవిష్యత్తు అతదూహించుకుని, మలరుకున్న మార్గంలోనే ప్రవృత్తమయితే "దైవవిర్ణయం" అనే పదం అంతగా జ్ఞాపకంరాదు. అయితే "అంతా వాడిదేభారం" అని చేతులు ముడుచుకు కూర్చోకుండా కూతురుపెళ్ళితై విశ్వప్రయత్నాలు చేస్తున్న రామనాథంగారి యింట్లో కారద స్కూలుకు ప్రథమంగా స్కూలుపైనయి పాస్ అవడం ఒక స్థవాన్నే తీసుకువచ్చింది. పంకంలో ఆమాత్రం చదివిన మొదటి ఆడపిల్ల కారద. వీసం సంబంధం కుదిరేవరకూ

కాలేజీలో చదువుతానని రెండు రోజులు విరళనవ్రతం చేసి కూతురి కోరికకు తలకిపారు రామనాథంగారు.

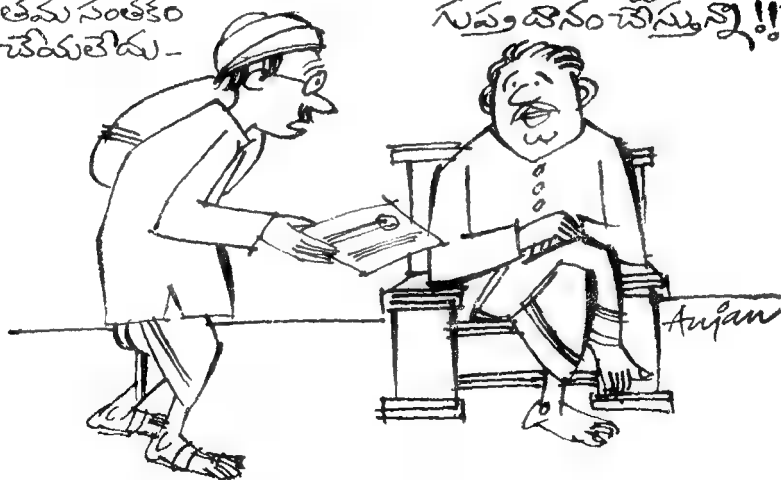
కళాకాల వాతావరణానికి అలవాటు పడడానికి పూర్వమే కారద సంగీత ప్రతిభను గురించి అందరికీ తెలిసి పోయింది. జీవితంలో మొదటిసారి వేదికయెక్కి మైక్ముందు నిలబడిన కారద ప్రేక్షకులను చూసి వణికి పోయింది. కాని పాట మొదలవగానే అవరించుకున్న విశ్వబ్ధం ఆమెకు దైర్యం నిచ్చింది.

ఈవిధంగా మొదలయిన కారద పేరుప్రతిష్ఠలు అంత కంతకు ఎక్కువ కాసాగాయి. ఇప్పుడు విశ్వవిద్యాలయంలో ఎక్కడ ఏ ఉత్సవం జరిగినా అందులో కారద పాట తప్పటసరిగా ఉంటోంది. ఎంత ముఖ్యమయిన క్లాసయినా సరే వదలి, పాదరానికి వెళ్ళి ర్చిన అవసరాలు వస్తున్నాయి.

హఠాత్తుగా లభించిన యీ ప్రత్యేకత అప్పుడే వ్యక్తిత్వాన్ని సంతరించుకుంటున్న కారదను ఉక్కిరి టిక్కిరి చేయపొగింది. ఆయస్కాంతంలా అకర్షిస్తున్న కీర్తి సౌధాన్ని అధిరోహించాలనే ఆకాంక్ష చదువునుకూడా నిర్లక్ష్యం చేసేటంతగా ప్రలోభపెట్టింది. ఫలితంగా, ఆరైల్ల పరీక్షల్లో అన్నిటిలోనూ తక్కువ మార్కులు వచ్చాయి. వరాన్వేషణలో ఉన్న రామనాథంగారిని

మూలనాథకపహలెంబులకి
నిన్ను అమర్చిచ్చిన చెడుకై
అనునంతకం
చెడులేదు -

అవును - నాపెడుతుందరికి
తెలియడం నొకప్పుంటేదు
సుప్రదానం చెస్తున్నా!!

యీ విషయం అంతగా బాధించక
పోయినా కారదమాత్రం మానసికంగా
కృంగిపోయింది. ఇక నుంచి చదువు
విషయమై శ్రద్ధ వహించాలి అనుకుంది
దృఢంగా.

రాత్రి తీసుకున్న నిర్ణయం యిచ్చిన
మనశ్శాంతితో మరునాడు కాలేజీకి
వెళ్ళింది. క్లాసు జరుగుతుండగా కారదకు
ప్రిన్స్ పాల్ గారి దగ్గరనుండి పిలుపు
వచ్చింది. క్లాసు తా ఆమెవైపు ప్రశ్నార్థ
కంగా చూసింది. మనస్సును అస్థిక్త
భయమేదో అవరిస్తుండగా ప్రిన్స్ పాల్
దగ్గర వెళ్ళింది. అక్కడ లెక్చరర్
భాగ్యలరావుగారు. మరోయిద్దరు విద్యార్థులతో ప్రిన్స్ పాల్ నవ్వుతూ మాట్లాడు

తున్నారు. నెమ్మదిగా దగ్గరకు వెళ్ళి, నమ
స్కారంచేసి, "పిలిచారా?" అనడిగింది.

"అవునమ్మా - నీకు ఒక విషయం
చెప్పాలి" అన్నారాయన ఇటుతిరుగుతూ.
"ఏమిటండీ,"

"అదే నచ్చేనెంలలో అనివర్తిత్య విద్యాలయ
లయి పోటీలు మొదలవుతున్నాయిగా."

"అవునుండీ - విన్నాను" అస్పష్టంగా
అని మనసులో ఏదో సందేహం పొగ
లాగ అవరిస్తుందగా.

"ఇందులో లలిత సంగీతానికి మన
విశ్వ విద్యాలయం నుండి నిన్ను పంపా
లనుకుంటున్నాం. మన భాగ్యలరావు
గారు ఆ విషయాలన్నీ చూస్తున్నారు.
నీకు కావల్సిన అర్హతైస్తో ఆయనకు
చెప్పే రిహార్సర్స్ మొదలు పెట్టవచ్చు."

“సార్ - సార్ -” మంటుంటున్న అద్ద వచ్చాడో విద్యార్థి.

“ఏమిటోయ్ ?”

“అదేనండీ - నాటకంలో అనార్కలీ వేస్తున్న ఉమాదేవిగారికి పాదటం రాదని...”

“అవునవును - అసలు విషయం మరచేపోయాను. ఉమకి పాదటం రాదట. అందుకని, ఆ పాదటకూడా నువ్వే పాడమ్మా” - అన్నారాయన ఏక దిగిన షాట్లాడేస్తూ.

అందరితోపాటు గదిలోనుండి బయటకు మౌనంగా వచ్చేసింది శారద. ఆమె మనసు ఎందుకో బరువుగా ఉంది. మొసటిసారి కాలేజీలో గాయనిగా గుర్తించబడినప్పుడు తిరిగిన ఉత్సాహం సంకల్పప్రీతి అక్షణంలో ఎందుకో జ్ఞాపకం రాలేదు. కాలేజీలో జేరిన ముఖ్య కార్యం మరుగున పడిపోతున్నట్లునిపించ పోగింది. ముఖావంగానే రెండురోజులు రిహార్సల్స్ కు వెళ్ళింది. కాని అక్కడ లభ్యమౌతున్న అదరాభిమానాలు ఆమె నాకట్టుకో సాగాయి. క్రమంగా మనసు సంగీతవల్ల చానున్న పేరు ప్రభావుల వైపు మొగ్గసాగింది.

ఇంటిలో శారద పెళ్ళి ప్రయత్నాలు తీవ్రం అయ్యాయి. అందరూ ఎంత తొందర పడుతున్నారో, ఆ పెళ్ళి అంత దూరంగా జరుగుతోందీ, తిరిగి తిరిగి ఒక సందేహం దగ్గర ఆగారు రామ

నాథంగారు. కట్నం కామరలు సరిపెట్టు టంటున్నంతలో - స్కూలు పైనలు నాలుగుసార్లు తప్పి వ్యవసాయశాస్త్ర దిగిన ఆ పెళ్ళికొడుక్క, కాలేజీలో చదివే వల్లతో పెళ్ళి “తగని పని”గా తోచింది. తిరిగిపోయిన ఆ సందేహాన్ని కూడా చూస్తూ ఉండిపోయిన రామ నాథంగారిలో ఒకే ఒక భయంకరమయిన సందేహం మిగిలిపోయింది. అది “కూతురుకి వై చదువులు చెప్పించి పొరపాటు చేసావా?” అన్నది.

అంతర్వీక్ష వివ్యాంయ సంగీత, నాటకపోటీలు దగ్గరకు వచ్చేసాయి. ఈమధ్య అనార్కలీ నాటకం రిహార్సల్స్ కు శారద రోజూ వెళుతోంది. తిరిగిరావడం ఆలస్యమయినప్పుడు భాస్కరరావుగారు యింటివరకూ దిగ వెళుతున్నారు. సాధారణంగా ఆయనతో ఒకరిద్దరు స్నేహితులూకూడా ఉంటుంటారు. అందులో ఎర్రగా, పొడగ్గా, చిరునవ్వుతో, “ఇంకొకసారి చూడాలనిపించే” ఒక యువకుడు తప్పక వస్తుంటాడు. నటకులకు సలహా లివ్వడంలో భాస్కరరావుగారు అతని సూచనలకూడా పాటిస్తుంటారు. ఆరోజు శారద రాగానే భాస్కరరావుగారు ఆ యువకుని వేపు తిరిగి, “వీరే నేను చెప్పిన శారదగారు, ఈ సంవత్సరమే జేరారు. ఇక పాట సంగతి ఇప్పుడు నువ్వే వింటావు?” అన్నారు.

చిరునవ్వుతో నమస్కారించేసిన అతనిపేరు రవిశంకరనీ, ఆ కాలేజీలోనే బి. ఎ. పాస్ అయి బిజినెస్ చేస్తున్నాడనీ తెలిసింది శారదకు.

రిహార్సల్స్ చుట్టూ యాదృచ్ఛికంగా రాస్తూరావుగారివేపు చూసిన ఆమె, ఆయన ప్రకటనలపై రెండుపేజీల అత్యంతసక్తితో లెక్కలేనంతసేపటికే గమనించి ఉలిక్కిపడింది. గుండెల్లోకి మానుకుపోయి ప్రీత్యాన్ని మేల్కొలుపు తున్నట్లున్న ఆ చూపుల్లో ఆశ్చర్యం, అన్వేషణ వలించిన సంతృప్తి. ఆ బిజినెసులాంటి భావాలన్నో కలిసిపోయి, మొహం నిరబడిపోగా శారద తలచింది కునేటలు చేసాయి. తరువాత రిహార్సల్స్ అనుబోధేవరకూ ఆతడలాగే చూస్తున్నట్లు గ్రహించింది శారద.

మర్నాడు, రెండోరోజు, అమర్నాడు కూడా రిహార్సల్స్ కు రవిశంకర్ వచ్చాడు. అతని ప్రవర్తన నడుగురికొచ్చి నాకర్థిస్తుండేమో అని భయపడిన శారదకు క్రిమంగా, అతని ఈ స్వేచ్ఛకు భాస్కరరావుగారి ఆమోదం, ప్రోత్సాహం ఉంటున్నాయనే సందేహం కలుగ సాగింది. బలవంతంగా మనసు నదుపు లోకి తెచ్చుకుని పాడుతున్న ఆమెకు రవిశంకర్ అనే అందమైన యువకుడు, తనకే ద్యానంతో వింటున్నాడనీ, చూపులలోని ఆకర్షణలాంటి దేదో తనను పరవశింప జేస్తోందనీ హఠాత్తుగా

గుర్తువచ్చి ఒక్క శ్వాస మైకం కమ్మి నట్లుంటుంది. తన సంగీతంలో ఐదు, గానంలో చూడుతూ తన జీవన సర్వస్వం అయిన సరేమ్ని ఉద్దేశిస్తూ ప్రేమ మును ఆనాళ్లలో పాడే ఆ గేయంలో శారద కీసారి కొత్త జల్లాలు, అందాలు కనిపించసాగాయి, పాటలోని విదుర భావం ఆమె నావేలించినట్లుగా మనస్సును గిలిగితలు పెట్టింది. ఎప్పటిలా ఈసారి అంటులోని ప్రయాహ్వాన చరణాల్ని నిస్సంకోచంగా పాడలేక పోయింది.

అమర్నాడు ప్రోటీజ్ లో శారదకు లలిత సంగీతంలో ప్రథమ బహుమతి రావడమే కాకుండా, అనాళ్లలో పాటలకు ప్రత్యేక బహుమతులు కూడా వచ్చాయి.

ఆరోజు క్లాస్ గానే వచ్చేస్తున్న శారద భాస్కరరావుగారు పిలుస్తున్నారని తెలిసి సాఫ్ రూముకు వెళ్ళింది. ఒక్కరే ఏదో చదువుకుంటున్నారాయన, నమస్కారంచేసింది.

“ఎలా చదువుతున్నావు?” అడిగాడాయన పుస్తకం చూపేస్తూ.

“పర్వాలేదండీ... విలిదారట?”

“అవునమ్మా... నీకో సంగతి చెప్పాలి.”

“ఏమిటండీ?”

“నువ్వు అపార్థం చేసుకోకుండా విని,

సరిగా ఆలోచించుకుని సమాధానం చెప్పి."

"అలాగే - కాని ఏమిటది?"

"రవి - రవిశంకర్ అంటే నీకు చాలా అభిమానం కదూ?"

అనందకృష్ణుని ఉన్న ఆ ప్రశ్నకు శారద తెలిపోయింది.

"హాస్యం కాదు సీరియస్ గా అడుగుతున్నాను. నీ జవాబుకావాలి."

"ఎందుకంటే - అప్రయత్నంగా అడిగింది.

"నీ కిష్టమయితే రవి నన్ను మీ నాన్నగారి దగ్గరకు రాయబారం పంపుతానంటున్నాడు."

అయిన చేపే చూస్తున్న శారద కళ్లు సిగ్గుతో వారిపోయాయి. ఎర్రబడిపోయిన మొహాన్ని వంచుకుంది.

"జీవితంలో దబ్బు తప్ప అప్యాయతకు నోచుకోవీ రవి సుఖవదాలంటే నీ చేతుల్లో ఉండమ్మా."

"అంటే?"

"చిన్నప్పడే రైలు ప్రమాదంలో తల్లి తిండి కోయాను. ఇన్నాళ్లు అస్తి వ్యవహారాలు చూసిన తాతగారు కూడ ఈమధ్యనే పోయాను."

అయిన చెప్తున్నది శారదకు వినిపించడంలేదు. తనలోని ప్రీత్యాన్ని మేల్కొలుపుతున్న చూపుతో తదేక ధ్యానంతో పాటవిస్తే రవిశంకర్ రూపమే మనసంతా ఆక్రమించుకుంది. అందని

చందమామ హటాత్తుగా అరచేతిలో ప్రత్యక్షమయిన సంతృప్తితో హృదయం నిండిపోగా, విసి విసబడకుండా అంది - "బుయ్యష్టం."

"బావుందమ్మా - మంచిరోజు చూసి మీ నాన్నగారితో మార్టాడతాను."

తరువాత వారం రోజులకు ఏదో ఉత్సవంలో లలితసంగీతం పాడటానికి వెళ్ళి, టంబరిగా గ్రీన్ రూమ్ లో తంబుర శ్రుతి చేస్తూ కూర్చున్న శారద గుమ్మం పేపు చూస్తూనే ఉలిక్కిపడింది. ఓడిచేత్తో గుమ్మం పట్టుకుని నిలబడిఉన్నాడు రవి శంకర్. ఏదో పనిమీద గదిలోకిరాబోయి, హటాత్తుగా అమెనుచూసి ఆగిపోయి నట్టున్నాడు - కుడికొలు ముందుకు సాచివుంది. అసక్తితోవిండిన ఆకళ్ళల్లో యీసారి చిలిపితనం, అధికారం, ఆశించి నట్లంబించిన సంతృప్తి మెదుల్తున్నాయి. తంబురవత్కనపెట్టి, తొట్టుపడుతూలేచి నిలబడింది శారద. రెండు ముషాలు అలాగే ఆకళ్ళల్లో ఏదో వెతుకు తున్నట్లు చూస్తూ నిలబడిపోయిన అతను, అంతలోనే సూమారుమనిషి అయిపోతూ ఎరునవ్వుతో సమస్కారం చేశాడు. అప్రయత్నంగా ప్రతి సమస్కారం చేసిన శారద అతను గుమ్మంలోంచి కదలి, తనకు దగ్గరగారావడం గుర్తించనేలేదు. హటాత్తుగా రెండుచేతులా అమెను దగ్గరకు లాక్కున్నాడు రవి శంకర్. తూలి గుండెలమీద పడిన

శారద మరుక్షణం మొహం యెర్రబడగా, అట్టి ప్రణయ ప్రకటనకు వణికిపోయిన పెదవులను పళ్ళతో నొక్కిపెట్టుతూ అతని చేతులు విడిపించుకుని అక్కడి నుంచి పారిపోయింది.

ఆ వేసనిలోనే శారద వివాహం రవిశంకర్ తో జరిగిపోయింది. జంటగా,

“రవిమందిర్” అధికారిణిగా రెండంత స్త్రీల తవంతిలో అడుగుపెట్టిన ఆమె మనసు వినిత్రాసుభూతులకి లోనయింది. అభివాలేమిటో అర్థంకాలేవామెను. కాని
 ■ అడఁబరం వెనుక ఆ ఆహ్వానాల చాటున ఆ ఆస్థాయుతల నడుమ అర్థం కావి వెలితి, లోటు ఉన్నాయనిపిస్తోంది.

శాని ఆ గులాబీముల్లు ఏమిటో తెలియ లేదు ఆమెకు.

సాయంత్ర ముందు... శ్రీ పురుషుల జీవితాలని మధురంగా చూర్చివేసే మొదటిదాట్ర కాదద జీవితంలోకూడా వచ్చింది. ఆ మొదటిదాట్రకి ఆమె నాయత్వ పరచడానికి పుట్టింటి నాళ్ళవరూ వెంట లేరు. అలంకరించవచ్చిన ప్రక్కంటి వారిలో ముఖావంశాంటిది చూసింది కారద. అది ఎందుకో తెలియలేదు.

చీతిలో పాలెక్లాసుతో పాలమరుగు వంటి తెల్లచీరలో తలలో విచ్చుకుని పకపక నవ్వుకుంటున్న మల్లెలతో. మనసులో మరులోహంతో తలపుదగ్గరే నిలబడిపోయిన కారదహస్తాన్ని తన నేతిలోకి తీసుకున్నాడు రవి. కారద మనస్సు. రెక్కలు విచ్చుకున్న గువ్వలా ఒక్కసారి ఆనంద లోకాలలోకి ఎగిరి పోయింది. అంతలోనే, టేబుల్ పైన ఓపెన్ చేసిఉన్న నోట్ బుక్ ఆమెకిచ్చాడు రవి. దర్తవేపు ఒకసారిచూసి ఆశ్చర్యంగా అది చదివించి కారద.

"గానకోకిలవైన నీయీ త్యాగానికి ప్రతిగా యేని ప్వగలమ నేను. ఈ యైక్వర్కంతోపాటు నన్ను నేనే నీకు అర్పించుకుంటున్నాను. ఇకనుంచి నా వాక్కువై నన్నూ యీ సర్వస్వాన్నీ శాసింది పాలించే అధికారం నీది..." అని ఉంది. మొదట కారదకు దానిభావం అర్థం కాలేదు. అతి తొందరగా ఆయోమయంగా

ఆమెనూపులు ఆక్షరాల వెంట పడు గెత్తాయి. దాని భావం అర్థం అయ్యేంత లోనే చదవర ప్రపంచంతా గిర్రున తిరుగుతున్నట్టూ. కాళ్ళక్రింద హిమన దాయి ప్రసహిస్తున్నట్టూ. "రనితో వివాహం" అన్నమాట విన్నప్పటినుంచి విర్మించుకున్న భర్తహర్ష్యం పునాదులతో మాలిపోయినట్టూ ఆయి - మరునిము షంలో అచేతనంగా మాలిపోయింది కారద. నడిపోతున్న భార్యను కంఠా రుతో పొదివిపట్టుకుని తెలిని రెప్పించ దానికి ప్రయత్నించసాగాడు రవి. ఒక పావుగంటకు తేమకుని ఆయోమయంగా చైతన్యరహితంగా చావరూప్యంగా తన మొహంలోకి చూస్తున్న కారద చూపులు అతణ్ణి విదలితుణ్ణి చేశాయి. నెమ్మదిగా అక్కడనుంచి రెచి ప్రక్కనే పడిఉన్న నోట్ బుక్ తీసి నీడో వ్రాసి ఆమెకిచ్చాడు.

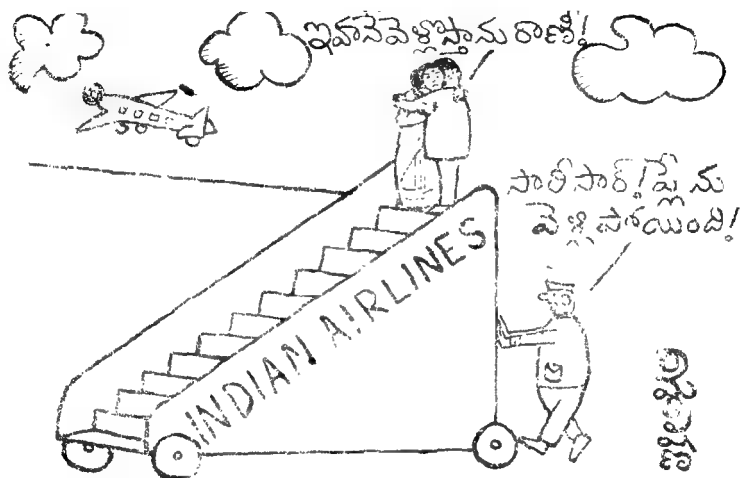
"మాటలాని నా అశక్తత ముందే తెలిసికూడా యిలా క్రొత్త గా భాన పడటంలో అర్థంలేదు..." అని ఉంది.

"ననకు ముందే తెలియడం" ? ?

ఈ మాటకే తెల్లబోతున్న కారదను -

"నువ్వు ఒప్పుకున్న తర్వాతనే..." అర్థాక్తిలో అగిపోయిన వాక్యం మరింత ఆయోమయానికి గురిచేసింది.

"అబద్ధం - అంతా మోసం - నాకు చెప్పకుండా దాచి. నా బ్రతుకు నాశనం చేసారు..." మాటాత్తుగా అరచినట్టుగా అంది కారద. ఆమెలోని అణువణువూ

అసహ్యం, ద్వేషం, కోపం, విస్పృహ యత. అవమానంతో విండిపోయింది. భర్త నీడనుకూడా భరించలేనిదానిలా. నెమ్మదిగా గోడపేపు తిరిగి పడుకుంది. నిస్తబ్దుడై నిలబడిపోయిన రవి బరువుగా నిట్టూర్చి. కదిలి వెళ్ళి తన జీవితంలో వెలుగులా దీపం అర్పివేసి, హృదయాన్ని సరించుకున్న మాంద్యకలాంటి బెడ్ లైట్ వెలుగులో నెమ్మదిగా వచ్చి. ఆమె ప్రక్కగా నిద్రపోవడానికి చోటు చేసుకు కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

అటు తిరిగి పడుకుంటే కాని మనసులో అగ్నిపర్యటాలు బ్రద్దలవడం అంటే ఏమిటో తెలియపాగింది శారదకు. అంత సౌమ్యుడిగా పరిచయమయిన రవిలో ఎదుటివ్యక్తి భవిష్యత్తుతో చెలగాట మాడగల కఠినత్వం ఎక్కడ దాగుందో అర్థంకాలేదామెకు. అయినా

ఆ కఠోర సత్యంనుంచి తనను దూరంగా ఉంచలేదని అంటున్నాడు, ఇది నిజమా? కాక, అతని నాటకంలో భాగమేనా? ఎదుకనో శారద నువ్వన్న అదంతా నంచనగా అంగీకరించలేకపోతోంది. హఠాత్తుగా ఆమెకు భాస్కరరావుగారి సంభాషణ జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆ మాటల్లో ఎక్కడా యీ ప్రసక్తి రాలేదు. అంటే ఆయన ఉద్దేశ పూర్వకంగా చెప్పలేదా - లేక తనకు తెలుసుననుకున్నారా? ఎవరి పొరపాటుకు ఫలితం యిది? హద్దులతో ఎదురయిన అదృష్టాన్ని అంగీకరించడం ఎలా? - వణుకుతున్న చేతులతో చరాయన మొహం కన్నులవి దిండులో తలదాచుకుంది. ఆమె కళ్ళు వర్షిస్తున్నాయి.

సరికొత్తదయిన ఆ నిశ్శబ్ద వాతావరణంలో అరగంట గడిచింది. నెమ్మదిగా

తలత్రిప్పి భర్తను చూసింది. విప్రస్తున్న రవి మొహం లజ్జాభీమానాలతో ముకుళించుకుపోయింది. తమ పరిచయమయిన తొలిదినాలు గుర్తుకువచ్చాయి. ఆ రోజులలో అతనంటే ప్రత్యేకాభిమానం ఏర్పడింది. అది ప్రేమో కాదో ఆలోచించలేదు యెప్పుడూ. కాని గాంధీర్యంతో మిళితమైన అతని సౌమ్య ప్రవర్తన తన నాకర్షించిన నూట విజం. అంతలోనే ఒక విషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది శారదకు. అది, అప్రయత్నంగా తను అతని నన్నిధిని కోరుకున్న రోజులలో ఎప్పుడూ నోరువిప్పి అతను ఒక్క మాటకూడా అనలేదని. అయినా తానా విషయమే గుర్తించలేదని ... కేవలం రవి సాన్నిధ్యమే తనను పరితృప్తం చేసిందా? మరి, అతని లోపం తన కోరిక తీరిన శుభసమయంలో కలచి వేస్తున్నదెందుకు ?

శారద మనస్సు క్రమంగా మబ్బు విడిచిన ఘేమంలా నిర్మలం కాసాగింది. ఆలోచనల బరువుతో యెప్పుడూ రవి గుండెలపై వాలిపోయిందో ఆమెకు తెలియదు కాని అతని చేతులు ఆకాంక్షతో చుట్టిపేయగా మెరిసిపోతున్న ఆ కళ్ళలోకి చూడలేక సిగ్గుతో తలవాలిచ్చింది.

* * *

ఆరోజు అదివారం. పుస్తకం చదువుకుంటూ కూర్చున్న శారద దగ్గరకు యిద్దరు స్నేహితులతో వచ్చాడు రవి.

వారిలో ఒకరు ప్రఖ్యాత గాయకుడు మురళీధర్, రెండవవారు గేయరచయిత విజయసారధి. మాటల సందర్భంలో శారదకూడా గాయని అని విని వారు ఆమెను రేడియోలో పాడించమంటూ నలహా యిచ్చారు. సంభ్రమంతో తల ఊపుతున్న భర్త కళ్ళలో ఒక్క క్షణం తిరుక్కుమన్న విచిత్రమైన మెరుపును గుర్తించి ఆశ్చర్యపడింది శారద. కాని సంగీతం పేరు చెబుతేనే గంతులువేసే ఆమె మనసు యీసారి మూగపోయి నట్లయింది. అంతగా ఉత్సాహం చూపని భార్యను తనకోసం గాంధారీ ప్రతం పట్టడం సమంజసం కాదని వాదించాడు రవి.

ఇప్పుడు ఆకాశవాణిలో తరచూ శారదపాటలు వస్తున్నాయి. గాయని శారదావతిగా నలుగురిలో గుర్తింపు కలుగుతోంది. ప్రేక్షకులలో మొదటి వరుసలో తప్పనిసరిగా రవి వుంటాడు. కాలేజీ రోజుల్లోలాగే నిత్యాలంకారం పంటి చిరునవ్వు అతని పెదమలపై మెరుస్తుంటుంది. అయితే ఆ మెరుపులో యెప్పుడూ పరిపూర్ణత్వం ఉంది.

తనను ప్రాణంగా చూచుకొనే భర్త లోపాన్ని శారద మరచిపోనడానికి ప్రయత్నిస్తున్నా. ఆమె పరిచయ మౌతున్న ప్రపంచం పరికౌత్త విషయంగా చర్చిస్తోంది. తన ఎదురుగాసాగే గుసగుసలకు అర్థం తెలిసిన శారద

మనస్సు ఒక్కక్షణం ఉండేదెబ్బతిన్న పక్షిలా చిలచిల లాడుతుంటుంది.

అగోజు లేడియో స్టేషనులో అవ్వడే రిటార్నింగ్ పూర్తి చేసుకుని లాండ్లో కూర్చోవడానికి వస్తున్నారు శారదా, రవి. అంతలోనే వెనకాలనుంచి - “అవెళు ఈన్నామె శ్రీమతి శారదారవి. మంచి గాయని, దేవుడు తెలివితక్కువ పనులు కూడా చేస్తుంటాడు. అయిదుమంది గాయని భర్త మూగవాడే. ఎవ్వరూ సంతో

షంగానే కనిపిస్తుంది కాని మనసులో ఎంత బాధపడుతుందో పాపం!”

—శారద అభిమాని యెవరో అంటున్నారు. ఉలిక్కిపడి, ప్రక్కనే ఉన్న భర్త మొహంలోకి కంగారుగా చూసింది శారద. కాని యేభావం ఆమెకు వ్యక్తంకాలేదు. భయం కరమయిన మౌనం యిద్దరిమధ్యా విలయకాండనం చేస్తుండగా వెళ్ళి కారులో కూర్చున్నారు. తప్పచేసిన దానిలా ఉండిపోయిన శారద

మధ్యధారిలో హటాత్తుగా తలయెత్తి భర్తవేపుచూస్తూ. “వాళ్ళు - వాళ్ళు అనుకున్నది అబద్ధం” అంది. కారు వింగ్ లోంచి దూరమైపోతున్న నోజిత్ పహాద్ వేపే చూస్తున్న రవి నెమ్మదిగా యిటుతిరిగి చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఆ నవ్వులో తన మనసు స్థంభించేసుకున్న వికాలత్వం కనిపించింది అమెకు.

జీవితంలో తనకు యెదురయినది అదృష్టమో దురదృష్టమో తెలియని అయోమయావస్థలో ఉండగానే, తన ప్రశ్నలకు జవాబుగా, “ఇదిమోసం, అన్యాయం” అంటూ ఉండి ఉండి గగ్గోలుపెట్టే మనసుకు ఊరటగా శారద తన తల్లి కాబోతున్నట్లు తెలుసుకుంది.

అరోజు ఏదోపనిమీద వంటిందోకి వస్తున్న శారద లోపలినుంచి మాటలు విని అగిపోయింది. వంటమనిషి పని దానితో అందోంది.

“నీదంతా మరీచోద్యం. మూగవాళ్ళ పిల్లలు మూగకాకుండా మా మూలుగా ఉంటారా ఏం? ఇంతకీ శారదమ్మ అదృష్టం మంచిదికాదు. బంగారపు బొమ్మలాంటిపిల్ల. ఆ అమ్మ పాట విన్నప్పుడల్లా నాగుండె తరుక్కుపోతుంటుంది. ఎటువంటి పిల్లకు ఎలాంటి భర్తను రాసిపెట్టాడు దేవుడు.”

అవిడ దోరణి సాగిపోతోంది. అప్పటికే తూలిపోతున్న శారద ఇక నిలబడ లేక తన గదిలోకి వచ్చేసింది. అమె

మనీషం మొద్దుతారిన ట్లయిపోయింది ఈ యింటి నావరించుకున్న భయంకర మూకాంధకారంలో ఎక్కడో మారంగా మిణుకుమంటున్న తన ఆకాశ్యాతి, తన సర్వస్వం తన పాపకూడ. మాట్లాడకుండా నత్యాగ్రహం చేస్తుంది. తన చైతన్యాన్ని పజింగా తీసుకున్న ఈ భయంకర మూకత్వంతో, అప్యాయంగా ఎవరూ పలుకరించనైనా పలుకరించని ఈ విశ్వబ్ధ జీవితంలో చెవులార మన సంతా విండిపోగా “తనవారి” - ఒక్కమాట వినడానికై చాతకపక్షిలా ఎదురు చూడాలి. ఈ అనంతమైన నిరీక్షణలోనే తనద్రుతుకు అంతమయిపోతుంది. శారదలో విశ్రంభిలంగా విజృంభించిన భావనలన్నీ వికృతరూపాలుదాల్చి బాహువులు చాచి అమెను చుట్టుముట్టినాయి.

అప్పుడే లోపలకు వచ్చిన రవి గది చీకటిగా ఉండడానికి ఆశ్చర్యపడుతూ దీపం వెలిగించాడు. శ్రావణమేమాన్ని శరశృంగిరికలా అంతటా చల్లవికొంతి ఆవరించుకుంది. తలత్రిస్పి చూసిన అతనికి తెలివితప్పి కుర్చీలోపడివున్న శారద కనిపించింది.

ఒక్కొక్క మాసమే గడుస్తున్నకొద్దీ శారదలో పాపతోబాటు సందేశాన్నడ మైపోయిన పాప భవిష్యత్తును గురించిన భయాందోళనలుకూడా పెరగసాగాయి. నవ్వుతూ మాట్లాడుతూనే హటాత్తుగా అగిపోయి తనమీదుగా ఎక్కడో శూన్యం

లోకిమస్తూ ఆలోచనలో పడిపోయే భార్య ప్రవర్తన ఆర్థంకాకుండా పోతోంది రవికి.

తగ కలలవంటి అడవిల్లగా తెరిసిన బ్లూడు శారద మనోభావాలు అనూహ్యం. మాతృత్వపు మమతను భయాందోళనలు పెనవేసుకుంటుండగా ప్రశాంతంగా సంతృప్తితో చిరునవ్వు నవ్వలేక

పోయింది. పాలుత్రాగుతున్న పాపకలను మృదువుగా నిమిరే ఆమెచేయి హఠాత్తుగా వణికిపోయేది. ఒడిలో అడుకుంటున్న పాపను రెండుచేతులా నిలబెట్టి

“పాపా ఒక్కసారి నన్ను ఆమ్మా అను. నాతో ఒక్కసారి మాట్లాడు తల్లీ” అని అడగాలనిపించే ఉద్విగ్నతను విగ్రహించుకోలేకపోయేది. కొన్ని తనతన

లాదిస్తూ ఎత్తుకోమని చేతులందించి బోసి నోటితో నక్సే పావ భంగిమ చూచిలాడ లేక పడుకున్న యాతనలా కనిపించి దగ్గరకి వెళ్ళడానికే భయపడిపోయేది. మొదటిసారి గీత "అమ్మా" అని పిలిచి నవ్వుడు కారడ కలబోంచి మేల్కొన్న దానిలా నిలబడిపోయింది. తను విన్నది విజమేనని నమ్మకం కలగగానే ఆప్రయత్నంగా,

"ఏమండీ మనగీత చూట్లాడతేంది. హమ్మయ్య యిక పర్వాలేదు. నా భయం తీరిపోయింది" అని అరిచినట్లుగా అంది. సంక్లిమంగా కూతురివేషే చూస్తున్న రవి ఎదురుచూడని ఆ మాటలకు తెల్లబోయాడు. అప్పటికి తానన్న దేమిటో తెలుసుకున్న కారడ హటాత్తుగా వణికి పోయి తలయెత్తి చూడగానే చేతులలో ముఖం చాచుకుని అక్కడనుంచి గబగబా వెళ్ళిపోయింది. ఇన్నాళ్ళుగా బోధపడకుండా వేదిస్తున్న భార్యచూపుల భావం చటకెత్తిన స్ఫురించిన రవి మనసుకొవ నూనాలతో ముకుళించుకు పోయింది.

హటాత్తుగా గతించుండి ప్రస్తుతం లోకి వచ్చిన కారడ "అమ్మా! గీతా!" అంటూ కూతురి భుజంపట్టి కుదుసటోయింది. గుమ్మంలో నిలబడి భార్య మొహంలో మధురగాయని శారదా రవి ఆకాశిఖరం ఒరిగిపోవడం చూస్తున్న రవి ఒక్క ఉదుటున వచ్చి ఆమె నాపి వేశాడు. స్వప్నావశిష్టలా అతనివేపు

తిరిగిన కారడ కళ్ళనుండి సరస్వతివీణ విషాదస్వరాలు పలికినట్లు రెండు నీటి బిందువులు రాలాయి.

తెల్లవారింది. మార్పున్న చోటనే కునుకుపట్టిన కారడకు మెలకువ వచ్చింది. నడక్కుర్చీలో వాలి విద్రబోతున్న భర్త కనిపించాడు. నెమ్మదిగా లేచి లైట్ ఆర్పడానికి బెరువా దగ్గరికి వెచ్చింది. రవి దెరి తెగిచిపెట్టి ఉండ క్కడ. ఏదో వ్రాస్తూ ఆలాగే ఉంచేసి నటున్నాడు. పెన్ పేజీల మధ్య ఉండి పోయింది. దానిని యధాస్థానంలో పెట్టి బోయిన కారడ చేతులు ఆప్రయత్నంగా ఆపేజీతిరుగవేసాయి. ఒక్క షణం సందేహించా ఏమి వ్రాసాడో చూసింది. అందులో రెండే వాక్యాలు ఉన్నాయి.

"ప్రేమని ప్రకటించి అపరాధం చేశాను నేను. నా ప్రేమను ఆరాధనగా మార్చుకొనిఉంటే నా ఆరాధ్య దేవత యంతెక్కడయినా సుఖపడి ఉండేది. భగవాన్! కారడను పెళ్ళి చేసుకోవడంలో పొరబాటు చేసాను. నాదనుకున్న ఆ మనస్సులో కష్టానికి నాకు చోటు లేదని రాత్రి కారడ కళ్ళు నాకు చెప్పాయి."

పదవడం పూర్తి అయ్యేసరికి కారడ కళ్ళు వర్షిస్తున్నాయి. కళ్లు తుడుచుకుని మళ్ళా దైరీలోకి దృష్టి సారింపిన ఆమెకు ఆ వాక్యాలలో ఎనిమిది సంవత్సరాల నాడు గ్రీన్ రూమ్ గుమ్మంలో నిలబడి మంత్రముఠ్ఠడిలా తన కళ్ళలోకి చూస్తున్న రవి కనిపించ

చాడు. వణికిపోయింది శారద. ఆమె నువ్వును చీల్చుకుంటూ వెలువడిన "లేదు లేదు" అన్న పదాలు నరనరాల్లోకి పరిగెత్తాయి. ఇక అక్కడ నిలబడలేక గబగబా గది బయటకు పచ్చేసింది.

దార్జిలు సలహాప్రకారం ఆ రోజు ఉదయం పదిగంటల ప్రాంతంలో హైదరాబాదులోకల్లా పెద్దదయిన ఒక నర్సింగ్ హోమ్ లో గీతను గది యేర్పాటు చేయబడింది. దొండాలు నుండి యిద్దరు నిపుణులు కూడా వచ్చారు. పిందరు యెన్నివిధాల ప్రయత్నించినా, భర్తలా చూసుకుంటూ చూట్లాడే ఆర్థుతను కోర్కెతో యేచేయాలనే ప్రకృతైనా కనీసం తల్లికి మిగిల్చుకుంటూ అంతప్రకృతిలో నిశ్చలంగా కలిసి పోయింది గీత. చనిపోయే పయములో కూడా చిన్నారి గీత చేతిలోనే ఉన్న వెంటకప్పు పెట్టుకొని భర్తను కట్టడంతో క్రిందపడి దొడ్డుంటూ నచ్చి చుంచం ప్రక్కగాంచి ఒడిలో తెలివిచ్చి నడి ఉన్న శారద పాదాను అగిరి ఆగి పోయింది.

గీత పోయిన పదిహేనురోజులకు పుట్టింటనుంచి వచ్చింది శారద. అప్పటిలా తన చేతిని అసలాగా తీసుకునే మృదు హస్తం యీరోజు లేదు. తూలిపోతున్న భార్యను పట్టుకుని నడిచిస్తూ నెమ్మదిగా పోవలసి తీసుకువచ్చాడు రవి గది గుమ్మంలో అడుగుపెట్టి శారదకు ఎదురుగా చేబుల్మీద గీతపోవో, ప్రక్కనే వెండికప్పు కనిపించాయి. భర్త చేయి విడిపించుకుని నెమ్మదిగా అక్కడకు

వెళ్ళింది. అప్పటికే ఆమె కళ్ళలో నీరు సుడులు తీకగుతోంది. కన్నీటిపొరల మధ్య, మనకగా కనిపిస్తున్న కప్పు క్రింద ఒక కవరు ఉంది. కళ్ళ తుడుడు కుని వణుకుతున్న చేతులతో దానిని విప్పింది. చదువుతున్నకొద్దీ శారద మొహంలో కోపం, విచారం, భయం, అనహూం - అన్నీ కలిసిపోయిన ఒక భయంకర భావం కదలాడసాగి ఎదురుగా ఉన్న అద్దంలోనుంచి ఆమెనే చూస్తున్న రవిని కలవరపెట్టింది చదవడం పూర్తిచేసి శారద ఆ చూపులే మరల్చి కవర్ పై వెయిట్ గా పెట్టబడిన వెండికప్పుని ఒక్కసారి చూసి మరుక్షణంలోనే కవర్ని ముక్కలుగా చింపి ఆ కప్పులో పోసేసింది. గబగబా రదలి నచ్చిన రవి అప్పటికే అదేతనంగా చాలిపోతున్న భార్యను పొడిచివట్టు తున్నాడు. ఆమెను మంచంపై పడుకోబెట్టి, నెమ్మదిగా అక్కగితం ముక్కుల్ని పట్టి కూర్చో విషయం తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించాడు. అది రేపేయో ప్రేషన నుంచి శారదను పొట రికార్డింగ్ కు అహ్వనిస్తూ వచ్చిన కాంట్రాక్టు ఫారం. పావుగంట తర్వాత భర్త ఒడిలో కళ్ళు తెరిచింది శారద. భావభూస్యంగా తన మొహంలోకి నూస్తూ ఉండిపోయిన ఆసు కనుకొనలు చెమర్చినిట్లు అనిపించింది రవికి. అంతలో శారద అన్నది

"ఇక నేను పాడను."

—అంటుండగా మధురమయిన ఆమె గొంతు భయంకరంగా వణికింది.

నీనవల చదువడం నీకింక
ఇట్లుంటే పుస్తకమకాకేదు
బీసెంటు చువక !!

వికానవల చాలా బాగుంది -
కాని అడివి బాపి రోబుగాని
నవలను మార్చుకుంటే అలాగే
రెసిడెంట్ ఇంకా బాగుంటే!

మావొద్దు రొసిన ఈ నవలను
వివ్రాక్షణని, పబ్లిషర్ గాని,
సినీ నిర్మాతగాని తీసుకొనేడు
చవకు నాకిచ్చేకాదు

వికానవలకు ముగింపంటూ
ఉదా! - లేక ఇలాగే రాస్తూనే
ఉంటారా?

“ఏమండోయ్, ఈ వార్త విన్నారా?”

అంటూ వీధిలోంచే అడుస్తూ వస్తోంది ఆరుణ.

“ఏమిటి?” అంటూ పొయ్యిమీద పాల గిన్నెని భర్త కప్పగించి దారిలో గిన్నెని తన్నేసుకుంటూ ఆ నింటా వచ్చింది ఆరుణ.

“ఆ సుందరమ్మగారి కొడుకులేదూ ‘శ్రీన’ంటారు...వాడు ఎవరో నాయక పిల్లని పెళ్ళాడతాట్ట!”

“నిజా?... ఆవ్... ఆవ్... అంటూ బుగ్గలు నొక్కుకుంది ఆరుణ.

“ఎల్లమ్మ చెప్పించండి చిన్నచాత్రి. చాత్రంతా విడవట్టలేదంటే చిన్నాండీ.

తెల్లారగానే ఇదిగో మీ చెవి వేస్తే గానీ..."

"కాదుటండీ! మరి ఇంత మోరవాం బ్రాహ్మణ్యం మంచి గలిపేస్తుంటే చాద కడుటండీ. కలి: మోరకలి: కరువులూ, కాటకాలూ మండిపోతున్నాయి. మండిపోతూ మరి: అయినా అనుంద రమ్మ కొచ్చినన్నేళ్లు ఎవరికొచ్చేయి..." అంది కరుణ చేతులు తిప్పకుంటూ.

"నుందగమ్మ తప్పేం లేదుటండీ. ఈ పెళ్ళి చేసుకునేమాలైతే ఈ ఇంట్లో నువ్వండడానికి వీలేదని కాసిం చించిది ఆవిడ! అయినా ఈ కాలం కుర్రవెధన యన్నారు చూపేరూ... కిందమీదా ఉండ కుండా రాలిపడిపోతున్నారు..."

"అ... మీ వెల్లిగానీ...తయ్యకంటే అగుంటవెధవని కాసిం చలేదుటండీ ఆవిడ, లోకానికి జడిసి..."

ఇంతలో లోపల చంటాడి ఏడుపు తారస్థాయి నందుకోవడంతో ఆరుణదగ్గర కలవుపువ్వుని చంటింట్లో తెళ్ళింది కరుణ.

"నాన్న గిల్లేదూ... ఊ... అంటు న్నారు చంటాడు. అవునుమరి ఆతను అపీసువేళకి తెమలాలి:

* * *

ఇల్లంతా బోసిపోయినట్టుంది. ఆ బల్ల, కుర్చీ, పుస్తకాలు, ఇంకాసీసా... వదే

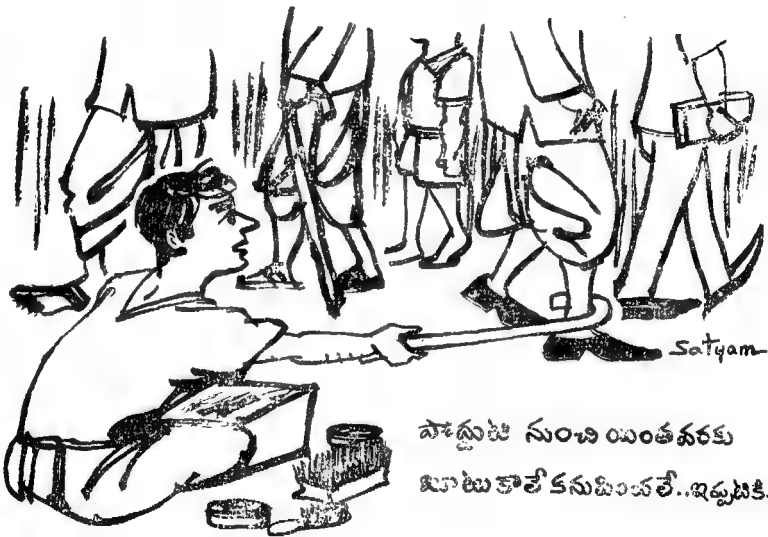
వదే శ్రీనువి గుర్తుతెస్తున్నాయి. శ్రీను ఇంట్లో నెకలొచ్చాన్ని అది చూడమంటే జ్ఞాపకం చేస్తున్నాయి. శ్రీనుతో ఇక అన్ని బంధాలూ తెగుతాయన్న భయాన్ని అనుక్షణం వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. నుంద రమ్మ మనసులో నంజోభం. ఏదో వెలితి...వ్యధ! మమతకి, అహంకారా నికి మధ్య సంఘర్షణ! మమతకి, ధర్మా నికి పోరాటం జరుగుతోందనుకుంటో చావిడ!

'వాడింక చచ్చినట్టే లెక్క. వాడికి నాకూ సంబంధంలేదు,' అని వైకన్నా, కాలం వారంరోజులు వెనక్కు జరిగాలని. శ్రీను మళ్ళీ నవ్వుతూ తన కళ్ళెదుట మనశాలని మనసులో కోరిక: అంతా ఒక పీడకలగా అంటమై... ఆళ్ళు తెరిచి, శ్రీనుకి వివరించి చెప్పి, 'ఇంత అసం దర్భపు కల కన్నందుకు' రాడు వెక్కి రిస్తుండే... అన్న ఊహగానాలు... విసాదగీతికూ...

కాలం వెనక్కి జరగదు. వాస్తవం ఎన్నటికీ కలకాదు. మిగిలింది వ్యధ! ఇంక జీవితమంతా... జీవితం ఇంతానా... శ్రీను లెకుండా...

తన అమరాగాన్ని, అనుబంధాన్ని అంతలోనే ముప్పోయేదా? అంత నులు పుగా తెచ్చేసుకోగలరా... తనకి సార్వభౌమ కాకపోతోందే?

వాడికి తనమిదున్న భక్తి, ప్రేమ,

సాక్షి సంశయం పెట్టేటట్లు... ఇట్లుంటే..

గౌరవం... అంతా నీటన్నా ఆమాయ
లాది వీట్నెలా బుట్టో వేసినా...
'అమ్మకం' అప్పులేర్నోట్టండే శ్రీను-
టక అదదానికోసం... అమ్మనే కాద
నడం... నమ్మడం కిష్టం...

ఇంత చవలని తుడై లే ఆపిల్ల
మాత్రం పిండుతవస్తుంది... ఆపిల్ల
సంగతి కేంగాని... చివరీయలేని చిక్కు...
తల్చుకున్న కొద్దీ అసహనం... ఆ ఒంటరి
తనం ఎక్కువనేపు కొనసాగితే పిచ్చెక్కి-
పోతుందేమోనని భయం!

* * *

“ఈ విధూరం చూసేరా శాంతమ్మ
గారూ! సుందరమ్మ కొడుకు ఎవరైనో
పైకిలాంటివని పెళ్ళాడుతుంటే - ఆ రిజి-
స్టరు మేరేజీకి మన ఆరుణ మొగుడు

సాక్షి సంశయం పెట్టేటట్లు... ఇట్లుంటే
మొహం ముట్టిస్తానని భయపడి నన్ను
చూసి మొహం దమ్మిడి అంత చేసుకుని
ఇంట్లోకి దూరిపోయింది!” అంది కరుణ
చేతులు తిప్పుకుంటూ - బుగ్గలు నొక్కు-
కుంటూ కళ్ళింత చేసుకుంది.

“చూ ఆయన రెండు సాక్షి సంశయం
పెట్టేరు చిల్లీ!” అంది శాంతమ్మ తాపీగా.
కరుణ మొహం దమ్మిడి... త చేసు
కుని... “మమ్మల్నాలని అనేమి, ఏదో
తెలిక అనేసాను. మరేవరైనాకోకండీ!”
అంటూ వీధిలోకి జారుకుంది.

* * *

పోస్టాడి కేకవిని ఆ తరం అందు
కుని సుందరమ్మగారికిచ్చింది ఎల్లమ్మ.
ఆ ఉత్తరంమీద దస్తూరీ చూడగానే ఆమె

నేతులు కొద్దిగా వొడిగిరి. అత్యంతగా విప్పింది కత్తెగార్లు.

“ఈ బాధ నేను నహించలేనదా” అన్న మొదటివార్తకు అమె గుండెల్లోంచి దూసుకుపోయింది. “ఏం బాధలు పడుతున్నావురా బాబూ” అనుకుంటూ తల్లి మనసు. “నిన్ను దూరంచేసుకుని భారతరేను. ఒక్కరివీ అది తో కూర్చుని బాధపడ్డా పంటవన్న నంగతి నహించలేనదా నాలో మహామూల్యమువ్వే పెంకాపు ప్రేమ. చిరకాలాదా నేర్చేవు నుకో. నేను నేను చిరకాలం తప్పేము ఉన్నాను నుకో. ప్రేమ స్తున్నట్టే నాకు తెలియకుండా ప్రేమచే ముందు కులం, మిత్రం, దగ్గర ఏదా సాధ్యమౌతుంది. నా పెళ్ళి” నీ అనుమతి అడిగివుదే నాకు ఒలమకాం ప్రకర్తి గుర్తుకొచ్చింది. కానీ, అప్పటికే చాలా అలన్యమైపోయింది. మనసు మామూలు అత్యద్రోహం చేసుకుని ముప్పిగా బ్రతకగలదా అయ్యింది... అంత నులువుగా అనుమానాలు పెరిగిపోతే... నీకి కత్తెగార్లు అనే సంసారం తాత్కాలిక దమ్మం.

పై అనుమానాలు పెట్టాడినంత కాలాన దర్మానికి జరిగే అవకాశం ఏమిటో ఊహించలేకపోతున్నాను. కాలపరిస్థితుల్ని బట్టి దర్మం మారుతుంటుందనే విషయం నీవు చెప్పేసాటివాడివి.

తోకం నివనుకుంటుందోనన్న భయం

మన దగ్గరనరం మనం చేసేదవివల్ల ఎవరి కేబిడమైతే మనీ జరగనప్పుడు మనం చెనే. ఎంతవనే అ నప్పుడు... తోకానికి పొరకాకట్టు పొరకడినే మన తప్పా. నుకోని తీసుకుని రేపే బైల్లరి మంటి కొస్తున్నాను. అదరిస్తావో. అగ్రహస్తావో...”

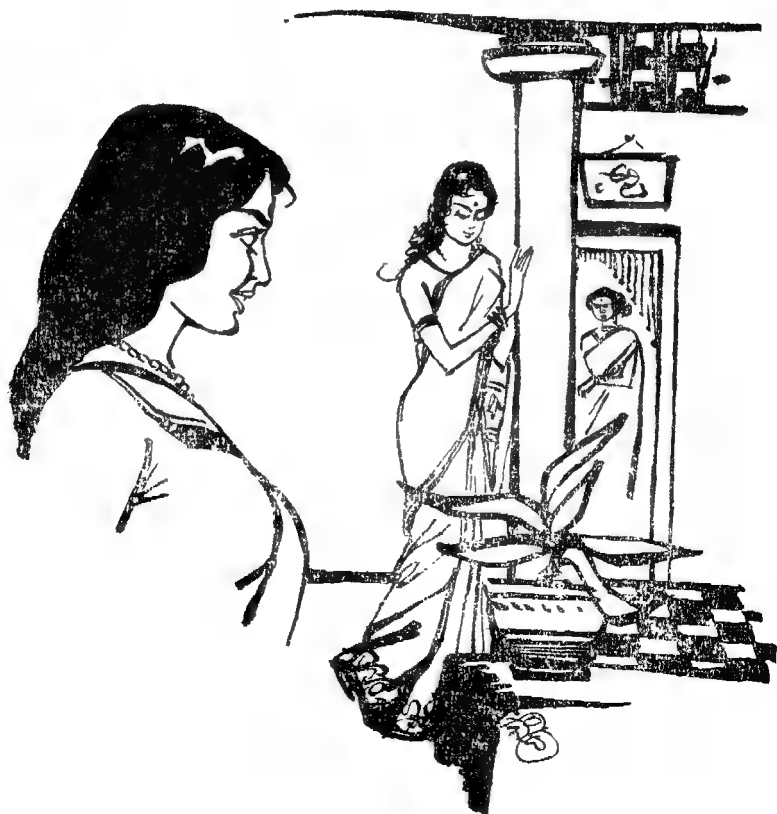
కత్తెగార్ల చదివి కొన్ని క్షణాలుపాటు మౌనంగా ఉండిపోయింది. సుందరమృ.

అమె అలోచనలమధ్య నీద్రమైన అలన్యమైన చెలరేగుతోంది. శ్రీను చేపించని ముందేదేదన ఎంతగా నమరించుకుందామన్నా... ఏదో అసంతృప్తి. ప్రేమ-నలప్రదామూలకంటె గొప్పదా.

అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలు నిర్ణయించిన దానికంటె చేరే ‘ధర్మం’ ఉందా? కాల పరిస్థితుల బట్టి ‘ధర్మం’ మారుతూంటుందా? దయ్యం అనునరించి పరిస్థితుల్ని నిర్ణయిస్తావా?

కారుతోంది ప్రపంచం. మునుపు కనీసివి పొగని చింతలెన్నో తెలుస్తున్నాయి. ఎన్నెన్నో మతాలు, ఆచారాలు, సాంప్రదాయాలు... వేడికపే గొప్ప.

అలా నిర్ణయించుకోలేని పరిస్థితి. ‘కత్తె’కి అమె కత్తె. మార్పు అంటేనే భయం. ‘ఈ చీకట్లో నిల్చున్న చోటనే బావుంది ముందకుగేస్తే గోలిలోనో, మాతిలోనో పడతావేమో!’ అనుకునే

తత్వమామెది. అయినా అమెకి తెలియ
జుండానే ఆమెలోని ప్రేమ, అనురాగం
జయించేయి.

నతీనమేతంగా వచ్చిన కొడుకుని
అడకించకుండా ఉండలేకపోయాంది—
నలుగురూ ఏననుకుంటారోనన్న భయం
ప్రక్క మనసుని పీకుతున్నా. —

“ఇటుగో మశీలా, ఈసారేనా
కోడల్ని కనకపోయేవో...నూ చంటాడు
ఈరుకోడు సుమా?” అంటోంది కరుణ.

సుశీల ఏగుగా నవ్వింది.

“ఏనమ్మో! నా కూతురు వనికి
కాదేం...పోనీలే, నా కూతురు సుశీలకి
కోడలాతుంది...” అంటోంది ఆరుణ
పగలబడి నవ్వుతూ.

సుశీల నాలుగేళ్ళ కొడుకు ప్రకాష్
బాబువేపు చూసి నవ్వింది. కరుణ
కాంతిమృగాడుకూడా నవ్వుతున్నారు.

ఇదంతా చూస్తున్న పెండ్లరమ్మగారికి
గతం కొద్దిగా జ్ఞాపకంవచ్చి, “ఇదేం
లోకం!” అనుకుని శక్తివ్యభోయింది.

కౌను వెయ్యవయ్యకు

కృష్ణసుమతలం: శ్రీ ఉష్ణాది
తెలుగు: యక్ష: యక్ష: రావు

అడుగులలోతెన కనుమలోపడి మచ్చు
సుచ్చులుగడి. నా కది, బిమ్మలో ఏ
దాగిపోతోన్నాగాతనిలి, కన్నులు చీకట్లు
కమ్మినై. చీకటి: బగమంతా ఒట్టి
చీకటి.

మరి తలుపు స్పృహదాన్ని బయ
టకువచ్చి విలబడ్డాను. చాలామంది వచ్చి
పోయారు. ఎక్కడో ఆరేడుమంది
నూత్రం, అకారం పోగొట్టుకుని, ఆ
బిమ్మలోమండి ప్రాకుతూ, బయటకు
రావడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అంతలో
నా స్నేహితులొకరు - నారాయణరావు,
వాడగ్గరకువచ్చి విలబడ్డారు. ఆయన
నాకు పరిచయమైనది బెంగుళూరులోనే.
కేవలం మూడు రోజులలోనే మేము
స్నేహితుల మయ్యాము ఇంక ఇద్దరు
ఆటువంటి స్నేహితులే అక్కడకు వచ్చి
చేరారు

"ఇదేమిటి: మహానుభావా: మన
మిగ్గుడు ఏమయ్యాము?" అంటూ
ప్రశ్నించారొకరు.

బెంగుళూరులో జరిగిన ఒక కాన్ఫ
రెన్స్ లో పాల్గొనటకు వెళ్ళిన
మేము, బెంగుళూరుకు తిరిగి వచ్చే
టప్పుడు మొరమై ప్రమాదంలో పుట్ట
కున్నాము. బిమ్మ, లోయలో పదిహేను

నారాయణరావుగారు తనను తానే చూచుకున్నాడు. బిస్తుదగ్గరకుపోయి, లోవలకు తొంగిచూచి తిరిగివచ్చి చెప్పాడు.

“మన మందరమూ, చచ్చి దెయ్యాల మయ్యాము.” మాకందరకూ ఆశ్చర్యమైంది.

“అవును, మనమందరమూ దెయ్యాల మయ్యాము. మన శరీరాలు బిస్తులోనే విశ్లేషణలై పడివున్నాయి. మనము బిస్తుని చించివేస్తాము. ప్రాణం వున్నవాళ్లు, మెలికలుతిరిగి పోతున్నారు. అయిపో మనికు నొప్పిలేదు. మనం బాధపడటం లేదు.”

అయితే మాకందరికీ ఏదో అవ్యక్తమైన బాధ వుండనేవుంది. అది అందరి ముఖాల్లోనూ కనిపిస్తునేవుంది.

“మందు నునగతి?” అడిగారొకరు.

“గతేముంది? చుంచితే అయింది. మనకిక బాధ, తాపక్రయం ఏమీ వుండవు.” ఇంకొకరన్నాడు. ఆయన దైర్ఘ్యనిండుడు అనుకున్నాను నేను.

“ఐతే మనమిప్పుడు ఎక్కడికి పోవాలి?” అని అడిగాను.

“నేనుమాత్రం ఇంటికి వెళ్ళాలి. అయితే ముందే చెప్పామకదా! ఒకసారి మీరు మూయింటికి రావాలి” అన్నారు నారాయణరావు. మేమందరమూ బ్రతికి వుండగానే ఆయన మమ్మల్ని అహ్వ

నించారు. ఇప్పుడు మళ్ళీ జ్ఞానకం చేశారు.

ఇప్పుడు మాకెవరికీ చాహునాల అపవరంలేకుండా పోయింది. నారాయణ రావు సత్రమని పైకిఎగిరి మాయ మయ్యారు. ఆయన ఆశ్చర్య మయ్యే వరకూ, మేముచూస్తూ నిలబడ్డాము.

“నా ఎనిమిది నెలల పాపకు ఒంట్లో బాగాలేదని తెలిస్తే వచ్చింది గదా, ఇప్పుడు ఎలావున్నావో తెలియదు. నమస్కారం. నేనూ, ఇంటికే వెళ్తాను.” అంటూ ఇంకొకరు వెళ్ళి పోయారు.

మాకిక అక్కడేంపని? మేమందరమూ ఎవరికీ ఇష్టంలేదనిపట్టు పారు వెళ్ళిపోయాము. ఒకరుమాత్రం ఇంకా అబిస్తుదగ్గరే తిరుగుతున్నారు. ఆకని కేమివ్యామోహమోమరిమంగుళాదులో నే నున్న అద్దెఇంటికి పోతున్నదాడి వల్లా వెంటనే దారి మార్చాను.

నాకిక అక్కడేంపని? నేను బెంగుళూరుకు పోవడానికి చెండు రోజులముందు వాదానమరిది మంగుళూరుకు వచ్చారు. ఆకను “గదగ్”లో సోన్లుమూవరు. ఆయన కొడుకుకు నామకరణం. అన్న ప్రాశన మహాశక్తివానికి ముగ్ధుల్ని అహ్వనించడానికి వచ్చాడు. నాకు వీలుగాదనిచెప్పి, నాభార్యనూ, కొడుకును పంపించాను తరువాత “గదగ్” నుండి నాభార్యను మావూరు పంపిస్తాననిచెప్పి, తినుకొని వెళ్ళాడు. ఇప్పుడు నాభార్య

చూపురిలోవుంది. చూడటం మంగు
భూరుకు ఉత్తరంగా 60 మైళ్ళు. నేరుగా
అక్కడికి వెళ్ళాను.

మాది పెద్ద సంసారం. అమ్మ,
నాన్న, అన్న, అత్త, చెల్లెలూ,
తమ్ముడూ అందరూ వున్నారు. ఇంటి
వరండాలోకివచ్చి నిలబడ్డాను. ఇల్లంతా
తిరిగివచ్చినా నా "లీ..." ఎక్కడా
కనిపించలేదు. ఆ... మర్చిపోయాను.
నా భార్య పేరు లీలావతి. ఆమెను నేను
ఎప్పుడూ "లీ..." అని పిలుస్తుంటాను.

అంతలో ఇంటి వెనకవైపున బావి
దగ్గర, వద్దని ఏడుస్తున్న రెండేళ్ళ
కొడుకును, మాయ చేసి స్నానం
చేయిస్తున్న నా భార్య కనవడింది.
అక్కడికి వెళ్ళాను.

"సాయంత్రం నాన్నాడు వస్తారు.
నిన్ను నివిమాకు తీసుకెళ్తారు." ఎంత
ఆశనిండివుంది ఆమె మాటల్లో. పసివాడు
కూడ "చి ని మా ... నాన్నా రు ...
పోదాము..." అంటూ వచ్చిరాని మాట
లలో చెప్తున్నాడు.

విన్నాను. నా మనస్సు ఆంకురేని
బాదకు గురైంది. విజంగా ఆ సాయంత్రం
నేను సజీవంగా రావలసినది. కాని,
దురదృష్టవంతుణ్ణి. శరీర విహీనుడనై
ముందేవచ్చాను. అక్షణం, మోరమైన
ఆ పదలోమిగిలి, ఆపారమైన మరణ
వేదన అనుభవించుచు. ప్రాణంతోవున్న
అసాధుగైదుమందే అదృష్టవంతులు

అనుకున్నాను. నా మూగభార్య ఎవరికి
అర్థంకాదు. భార్య, పిల్లవానిమట్టా, మంద
మైన గాలివలె తిరిగాను. పిల్లవాడు,
స్నానం అయిన. తరువాత, అన్నంతిని
నన్నే తలచుకుంటూ పడుకున్నాడు.

సాయంత్రం మంగుబూరు ఆస్పత్రి
నుండి తెలిగ్రాం వచ్చింది. తెలిగ్రాం
విషయం తెలిసిన మరుక్షణం. ఇల్లు
విళ్ళబు జరిగింది. కొన్ని క్షణాలు రాయి
వలె నిలబడ్డ నా భార్య స్పృహ కల్గి పడి
పడిపోయింది. అత్తయ్య ఆక్కడకు
పరుగెత్తికెళ్ళింది. అమ్మ ఒక ప్రక్క
కూలబడిపోయింది. తండ్రి ఏమీ మాట్లాడ
కుండా మూగవేదన అనుభవిస్తున్నాడు.
అన్నయ్య శిరియ్యాడు. కొంచెం సేపటికి
నాన్న తేరుకొని. అన్నను పిలిచి, ఏదో
చెప్పాడు. అన్నయ్య వంకెకు తగిలించి
పున్న చొక్కాలొక్కొని వెళ్ళిపోయాడు.
ఈదుస్థితి కలిగించిన దైవాన్ని మూగ
గానే శపించాను.

రాత్రి చాలా ప్రొద్దుపోయిన తరు
వాత టాక్సీ ఒకటి వచ్చి ఇంటిముందు
ఆగింది. దాంట్లోనుంచి నా శవాన్ని
క్రిందకు దించారు. తల ఎముక నష్టం,
నష్టంగా నలిగి, రక్తంతో తడిసి గడ్డ
కట్టింది. ఎడమకమ్మ ఎముక విరిగి
లోపలకు త్రోసుకుపోయి, ముఖం గుర్తు
పట్టలేనంత వికారంగా వుంది. గొంతు
సగం విరిగిపోయింది. కుడిచేయ్యి విరిగి
వ్రేలాడుతున్నది. రక్తంలో తడిసిన

శరీరం చూద్దానికి. నాకే ఆ సహ్యం వేసింది.

దాన్ని చూచిన నా భార్య పరిస్థితి చూడేసరికి, నా గుండె పూగిపోయింది. కళ్ళు, నీళ్ళతో నిండినై. ఆ సన్నివేశాన్ని చూసే దైర్యం చాలక, అక్కడ్నుంచి పరిగెత్తాను. “అక్కడకు పోవాలి!” కొంచెం సేపు ఆలోచించాను. చటుక్కున నారాయణరావు గుర్తు కొద్దాడు వెంటనే అక్కడకు పరిగెత్తాను అక్కడ ఎంత అవిస్థో? నేనూ, అతనూ ఒకేవిధమైన దుఃఖ జీవులం కనుక అతని స్నేహంతోనన్నా కొంచెం మనశ్శాంతి దొరుకుతుందేమో అని నా అభిప్రాయం.

కాని అక్కడ నేను చూసిన సన్నివేశం పూర్తి విరుద్ధం. నారాయణరావు భార్య దుఃఖం విపరీతంగావుంది. వాళ్ళ 12 సంవత్సరముల పిల్లకు అవేశం అవహించింది. నీమేమో మాట్లాడుతున్నది. కొంచెం సేపటికి అవేశం తగ్గింది. ఆ పిల్ల శరీరంనుండి నారాయణరావు బయటకు వచ్చాడు.

“ఏమిటి? ఈ పని?” అని అడిగాను.

“అంటే, నేను మాట్లాడవద్దా? మన మిప్పుడు మాట్లాడాలంటే ఎవరిదన్నా శరీరం కావాలిగదా!” అన్నాడు నారాయణరావు.

అవును. మాకు దేహంలేదు. అందు

వలన మాట్లాడలేము. పనులచేయటం మావల్లకాదు. అయినా, ఏదైనా పనులు పెంచే దాన్ని ఉన్నప్పుడుగానే కట్టచేయగలము. నారాయణరావు ఇంట్లో వేరే మగవాళ్ళు లేరు. పిల్లద్వారా ఆయన ఏదేదో చెప్పివుండాలి. నా దిండ్ల చూపితున్నా. ముందు జరగవలసిన పనులలో నిమగ్నులైనాను. నేనక్కడవున్న పదిహేను రోజులలో, ఎనిమిది సార్లు ఆ పిల్లకు అవేశం చెప్పింది. ప్రతిసారి ఆ పిల్ల అపారమైన వేదనను అనుభవించినది నేను గమనించాను. నారాయణరావుకు చెప్పాను.

“పాపం! మీ కుమార్తె గదా, అపిల్ల! అమె ఆరోగ్య విషయం పట్టించుకోలే, మీకు. వేరే ఎవరూ దొరకలేదా మీకు?” ఆయన వెంటనే సమాధానం చెప్పలేదు. కొంచెం ఆగి అడిగాడు.

“మీరేమన్నా ఇతరులమీదకు పోవడానికి ప్రయత్నించా?”

“లేదు.

“అందుకే ఇలా అడుగుతున్నారు.”

“ఎందుక?”

“ఇటువంటి అవకాశం అన్ని సమయాల్లోనూ దొరకదు, అందరితోనూ దొరకదు సమయం కోసం చూస్తూ కూర్చోదానికి నాకు ఓపికలేదు.”

వారి సమాధానం, నాకు తృప్తిని తెలిగించలేదు. ఒకరిని ఆశ్రయిస్తే మనకు కలిగేదేముంటుంది? వారి దగ్గరనుండి

బాబూ! దయచేసి మిరుక్రింద సీటులో
సడుకోండి నేనుపైన సడుకుంటాను

వీడ్కోలు తీసుకొని మంగుళూరులోని నా అద్దె ఇంటికి వచ్చాను. ఇంటికి తాళం వేసివుంది. దానివలన నా ప్రవేశానికి ఏమాత్రం అడ్డంకి కాదు. లోనికి ప్రవేశించాను. అక్కడవున్న ప్రతి వస్తువు, నాలోని ఆవేదనను ఎక్కువ చేసినై. భోజనంచేసే వశ్యం, వంటసామాన్లు, వ్రాసుకొనే మేజాదిల్ల, పెళ్లైన కొత్తలో తీయించుకున్న పొద్దు .... అయ్యో, లీ.... ఈ స్థితి వస్తుందని కల్లోతుడ అనుకున్నామా? పడకగది. ఇప్పుడు ధూళితో నిండిపోయింది. ఇక్కడ ఎన్ని రాత్రులు, మనంత సుఖజీవులు ప్రపంచంలోనే వుండరని అనుకున్నాం!

ఇప్పుడు మనం దూకు జీవులం. చిర దూకు జీవులం! వగయీ రాత్రి అక్కడే తిరగడం మొదలుపెట్టాను.

ఒకటి రెండు రోజుల్లోనే నూయింట్లో వాళ్ళు, ఇంటి యజమానిని పిల్చుకొని అక్కడకు వచ్చారు. తాళం తీశారు. సామాన్లన్నీ మూటకట్టారు.

“అద్దె బాకీవున్నదా?”

ఇంటి యజమాని మంచివాడు. ఒక నెల బాకీవున్నది. కాని లేదని చెప్పాడు. ఇల్లు ఖాళీఅయింది. రెండు రోజుల్లోనే ఇంట్లోకి కొత్తవారు వచ్చాను. భార్య, భర్త ఇద్దరే. చిన్న సంసారం. మేమూ ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ఇద్దరమేకదా!

ధర్మ. నన్నగా, పుల్లెలాగుంటాడు, జార్జ అలంకార ప్రియ. నా "లీ...." జ్ఞాపకంనచ్చింది. అమె ఇంత స్నో, పొడవ పూసుకునేది కాదు. ఎందుకో ఈమెమీద నాని మంచి అభిప్రాయం వీర్చబడింది. నా "లీ..." పొది పు యోగ్యతలూ ఈమెకు లేదనిపించింది. వెంటనే నా దొర్బాగ్లం గుర్తుకువచ్చి నిట్టొచ్చాను. నన్నగా, తెల్లగా మెరుపు తీగెలాగ పున్న అమె సామానంతటినీ చక్కగా సర్దుతూ భర్తతో "ఇవ్వాలి భోజనం హోటానుండి తీసుకురండి" అంది.

మాటలలో వినియంలేదు. అతను వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రోజంతా ఆ యింట్లోనే ఆహ్వానంలేని అతిథిలాగా తిరిగాను. రెండవరోజు సాయంత్రం, ఆ యింటిముందు ఒక కారు వచ్చి నిలిచింది. దాంట్లోనుండి శ్రీమంతు దొకడు దిగిపోయాడు. అతనివెంట ఈమె భర్త దిగి, ఇద్దరూ ఇంట్లోకి వచ్చారు. ఇంటావిడ కాఫీతెచ్చిపెట్టి, చిలిపినవ్వు నవ్వి లోపలకు వెళ్ళింది.

"నచ్చిందా?" భర్త మాట.

ఆ ధనికుడు సమాధానం చెప్పకుండానే, వద్దులోనుంచి ఐదు పదిరూపాయల నోట్లు స్టూలుమీదనుంచాడు. కారు వెళ్ళిపోయింది. రాత్రి పదిన్నరకు మళ్ళీ తిరిగివచ్చింది. అప్పుడే యింటావిడ సొగసుగా ఆలంకరించుకుంది. నా శరీరం

పుడికిపోయింది. నా దేవత నాతో బ్రతికిన ఇల్లు ఇది. ఎటువంటి మృగాలు ఇక్కడకు చేరుకున్నై? పడక గురిలోనికి వెళ్ళాను. అక్కడ నీలినీపం తన వెలుగును చిమ్ముతూంది.

"మంచము". బాను అదేస్థలంలో. అదేస్థలం. "లీ..." తన సర్వస్వం నాకర్పించింది. దేవత ఆనందమంది. నేను దాన్ని స్వీకరించాను. మంస్థలం ఆత్మల సమర్పణ భావంతో పరపూర్ణమైన దానవత్వం. స్వర్గమైనవోటు అది. అదేస్థలం. మంచంపై శ్రం మార్చబడింది.

ఆ మంచంమీద ధనికుడు కూర్చున్నాడు. అమె ఇస్తున్న తాంబూలం నేవిస్తున్నాడు. ఏమిచెయ్యాలా యని చేతులు పిసుక్కున్నాను. సాయంత్రం 50 రూపాయలు తీసుకొని, భార్యను ఈతనికి అమ్మిన ఆ పెద్దన మొగుడు ఒంటరిగా వరండాలో పడుకున్నాడు.

ఆహా! ముద్దులు! ఇంతకుముందు ఎంతమంది పురుష మృగాల పాలబడిన ఈ చెంపలు, యింకా ఎంతమందికి అందించబడతాయో! ధనికునిది మోటు శరీరం. అమెది మనుషైన శరీరం. రెండు శరీరాల్లోనూ ఉండి చక్కమాంసాలే. ఇద్దరికీ బిన్ను మోర ప్రమాదం సంభవిస్తే ... ఎముకలన్నీ విరిగిపోయి నట్లయితే ... లేకపోతే, ఆ అడదాని శరీర మాంసమంతా క్రుళ్ళిపోయి, చీము

అటువంటి అల్లవ్వాఅయితే, ఈ పట్టణ స్త్రీలకి మా లిప్యం అంటుంటా ఉంటుంది.

నేనుగా ముందుకు వెళ్ళాను. అమ్మ చెప్పినట్లుగా అదే చింతల నుంచి, వారు చెప్పినట్లుగా దానిని తీసుకురా. నా గురించి చెబితే అది ముగియదు. గట్టిగా పట్టుకున్నాను.

వావో! ఏమిటా తన్ను తన్ను ది ప్రాణం అమ్మకుడ అలాగే చెబాను. అమ్మ నన్ను శరీరం చెప్పింది. గజ గజ పడింది. రెండు వేలకు విళ్ళుబిల్లు. ఇద్దరూ గాభరావడి లేచారు. ఏమిటా ఓ ఇద్దరికీ తెలియదు. ఉపరితలం నల్లయింది. శరీరమంతా చెమట పోసింది.

టీసాయ్ మీదున్న పొంగ్గాను ఎత్తి కొడుతూ శబ్దంచేయటం మొదలు పెట్టాను. మళ్ళీ యిద్దరూ గాభరాచెందారు. గ్లాసు ఉన్న చోటనే ఉంది. శబ్దం మాత్రం వినబడుతూవుంది. ఆమె మూర్ఛపోయింది. అతను తలుపులు తీసి బయటకు పరిగెత్తాడు. అప్పట్నుంచి అది దెయ్యాల కొంప అయింది. ఎవరన్నా "గిరాకీ"లు వచ్చినప్పుడు మాత్రం నా అట ఊపిస్తున్నాను. నాకు మాత్రం అది అట, తమాషా. అయితే పాపం ఆ దలపతులకు. ముఖ్యంగా ఆ దైర్యంచేసి మొగుడుకు ప్రాణనంకటం అయింది ఇంటి యజమానికి చెప్పి. కూజవైద్యుణ్ణి తీసుకొనివచ్చి. తతం గాలు బిరిపాయి. కాని, అవి నొమిద ఎటువంటి పరిణామాన్ని కలిగించలేక పోయినై. ఆ దలపతులు ఆ యింటినే విడలి పుట్టబోయారు.

కొన్ని రోజులు ఆదే ఖాళీయింటిలో తిరిగి, విసుగుపట్టింది. తిరిగి మాఫూరికి వచ్చాను. అప్పటికైనా, నా భార్య దుఃఖాన్ని గురిచిపోయిందే మోసవి భావించాడు. నా భావన విజంకాదు. ఆమె చిక్కి. శల్యమైపోయింది. ఓదార్చడానికి కూడా నేనిప్పుడు అశక్తుడను. నారాయణరావు చెప్పిన పురాయాన్ని అనుసరించడం నా కిష్టంలేదు. కొంతకాలం యిలా నిరాశతోనే జరిగిపోయింది. ఉన్నదాంట్లోనే కొంచెం తృప్తి ఏమంటే

భార్య, పిల్లల దగ్గరేవు ఉి తిరగటం. వాళ్ళు నన్ను తలుచుకున్నప్పుడల్లా నాకు దుఃఖం అగేదికాదు.

ఒకసారి మా దూరపు బంధు వాళాయన మాయంటికి వచ్చాడు. మాఫూరికి నమీపంలోనే కొంత పొలాన్ని కొనే విమిత్తం ఆయన వచ్చాడు. చావిల్లో చేతినంచిని పెట్టి కూర్చుని మాట్లాడుతున్నాడు. స్నానానికి యేముందు బట్టలు విడవడానికి మేడ మీదకు వచ్చాడు. జేబులో వున్న యాత్రై నూరు రూపాయల నోట్లను చేతిగుడ్డలో చుట్టి, మేడ వరంభా ఖాళీ గుంజమీద పెట్టి, స్నానానికి వెళ్ళాడు. మధ్యాహ్నం భోంచేసి. కొంచెంసేపు నిద్రపోయాడు. సాయంత్రం వెళ్ళేటప్పుడు, తన చేతినంచిలో డబ్బుకోసం వెదికాడు. సంచి తిరగేసి చూశాడు. డబ్బులేదు. వాళ్ళు చెబుతున్నట్లే. ఎక్కడెక్కడ వెతికినా డబ్బు కనపడలేదు. చివరకు డబ్బుపోయింది. సంగతి అందరికీ చెప్పాడు.

"చేతినంచిలో పెట్టి, స్నానం చేయడానికి వెళ్ళాను. ఇప్పుడు చూస్తే లేట్టు."

అందరికీ గాభరా. నాకు నిష్ప. కాదు. ఎక్కడ పెట్టానా అనే జ్ఞానం వుండొద్దూ మనిషికి. అందరూ వెతకడం మొదలుపెట్టారు. ఎవ్వరికీ చిక్కలేదు. చివరికి ఆయనకు, మాయంటిలోనివారిమీద అనుమానం వావచ్చు.

“ఒకటి, రెండు కాదు. ఐదువేలు; ఐదుటకుఎక్కడికి పోయివుంటాయి...” ఇంకా ఏమో చెప్పబోతున్నాడు.

ఇంకా సతాయించటం పుచితంగాదని తలచాను కాని, డబ్బు పలానాచోట వుందని ఎలా తెల్పుట? ఆ షాంపూలో ఒక పుపాయంతోచింది. మేడమెట్లదగ్గర నేలమీద కర్రతోకొట్టిపట్టు శబ్దం చేశాను. అందరూ ఏమిటాని చూడానికి ఆక్కడకు వచ్చారు. ఆక్కర్నించి ఆశబ్దం మెల్లెక్కుకుంటూ పైకి వెళ్ళింది. అందరూ అనుసరించివచ్చారు. వోట్లకట్ట వున్న స్థలాన్నికొట్టి, శబ్దం చేశాను. అప్పుడు ఆకట్ట అందరికీ కనపడింది. అందరికీ ఆశ్చర్యం అయింది. ఇది ఎటువంటి శక్తి అనేది ఎవ్వరికి అర్థం గాదేదు. అయినా అనుమానం వచ్చి యుండవచ్చు. నేను అయింట్లో తిరుగు తున్నాను అనేదానికి యిప్పుడు మొట్ట మొదటిగుర్తు చూపించవలసి నచ్చింది.

ఒకరోజు ఒకపుస్తకం నాకు కన బడింది. అప్పుడు నా ఆనందానికి అంతు లేదు. “విద్యార్థుల విజ్ఞానమంజరి” అది. దాంట్లో టెలిగ్రాఫ్ తంతి గురించి పాఠము, మోర్సన్ తంతి సంకేతముల పట్టివున్నవి. నేను చూచినప్పుడు, మనోహరమైనదానిని చూచింది. నేను మిక్కిలి ఆసక్తితో దానిని అభ్యాసించేసి, కొద్ది రోజులలోనే “కట్ - కట్” శబ్దంచేస్తూ నాకు నేనే మాట్లాడుకోవడం మొదలు

పెట్టాను. అయితే దీన్ని అర్థం చేసుకొనే వారు మాయంట్లో ఎవరూలేరు. నా మూగబాధ, మూగబాధగానే మిగిలి పోయింది. అయినా ఒకసారి నా ఆశ నెరవేరేరోజు వచ్చింది.

ఆరోజు, నా బావమరిది “గడగ్” నుండి మాయంటికి వచ్చాడు. ఎందుకో, ఒకనెల నెలవు పెట్టాడట. చెల్లెల్ని చూసి పోవడానికి వచ్చాడు. నా భార్య తన అన్ననుచూసి, తన దౌర్భాగ్యాన్ని చెప్పుకొని, భవీకు పెట్టుకుంది. ఆక్కడ వాళ్ళిద్దరూ తప్ప ఎవ్వరూలేరు. దగ్గరలో ఒక కట్టెపుల్ల వదిలివేసి.

“కట్, కట్, కట్, కట్, కట్ - కట్, కట్, కట్, కట్, కట్ -” అపుల్ల సహాయంతో “శ్రీధర్” అని సంకేత ములతోనే పిలిచాను. మొదట వాళ్ళు గమ వించలేదు. అయితే మళ్ళీమళ్ళీ పిలిచే సరికి తిరిగిచూశారు. పుల్ల శబ్దంలో, తన పేరులోని సంకేత శబ్దాల్ని విని, ఆశ్చర్య పోయి చెల్లెలివంక చూశాడు. ఆమెకేమి తెలుసు? మళ్ళీ, సంకేతాలతో నేనే పిలిచాను.

“బావా! గాభరాపడవద్దు. నావల్ల ఎవరికీ ఏ అపాయంరాదు. ఇప్పుడు మీనుండి ఒక పువకారం కావలసివుంది.”

“ఏమిటది?” సంకేతాలతోనే జవాబు చెప్పాడు.

“మీ చెల్లెలికి ఈ సంకేతాల పరిచయం

చేసిపెట్టింది. వాటిని అభ్యాసం చేయమని చెప్పింది.”

“ఎందుకు ?”

“అమెరికాపూరితమైన హృదయం, నాతో మాట్లాడి అయినా కొంచెం కొంతించనీ. నాయటువంటి నిర్భాగ్యునికికూడ దీనినుండి కొంచెం మనశ్శాంతి దొరుకుతుంది.”

ఈ మూగ సంభాషణలను, నా భార్య ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్నది.

“అమెకు విషయాన్ని విదానంగా తెలియజేయండి. ఈ విషయం అమెకు మాత్రమే తెలియనివ్వండి. వేరే ఎవ్వరికీ ఈ ప్రసంగం వద్దు.”

దావ, ఆరోజునే చెల్లెడికి అంతా చెప్పాడు. అమెకు ఒక ప్రక్క దుఃఖమూ, ఇంకొక ప్రక్క నాతో మాట్లాడేయోగం దొరికిందిగదాయని సంకోషం. అత్యాసక్తితో సంకేతాక్షరాల పరిచయంలో కృతార్థురాలైంది. ఒకరోజు రాత్రి అమె వడుకున్న చోటునుంచి, “కట్-కడా” శబ్దం వినిబడింది. అక్కడకు పరిగెత్తాను. నాకూ ఆశ్చర్యమైంది. అమె శబ్దం చేస్తున్నది.

“కట్-కడా, కట్-కట్-కడా - కట్, కడా-కడా, కట్-కడా.”

అహ! ఇన్ని రోజుల తరువాత ఇప్పుడు ఈ శబ్దం. “రాజా!” అమెటు సంకేతాల్లో దాగివున్న ఈ శబ్దం, అక్షణంలో, అనంతవిశ్వంలో, అతి మధు

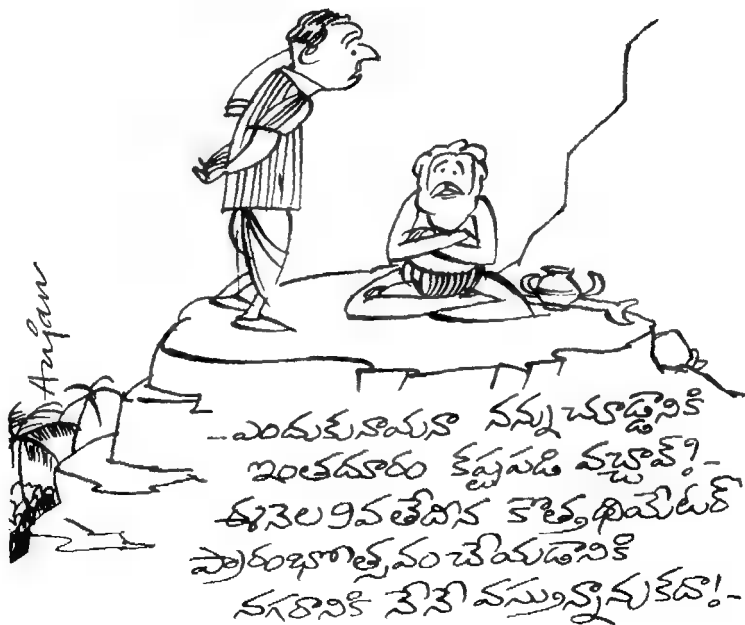
రంగా కనపడింది. ఉత్సాహంతో నేజువాలు చెప్పాను.

“కట్, కడా, కట్-కట్, కడా - కడా, కట్, కడా - కట్ కట్.”

అప్పు ట్నుంచి మా సంభాషణ ప్రారంభమైంది. మా జీవితాలకూ, ఒక అర్థం కనపడింది. ఎన్నెన్నో మాటలు, అప్పుడప్పుడు దుఃఖం, నానుండి సముదాయంపు మాటలు, పిల్లవాని భవిష్యత్ జీవితచింతనం.

కొన్ని సంవత్సరాలే గడచియుండవచ్చు. ఈ అవధిలో - నేను యిష్టపడితే, ఇకరుంను అవహించుకొనే అవకాశం చాలసార్లు నాకు కలిసివచ్చింది. అయితే నేనా విధంగా ప్రవర్తించలేదు. కాని, కొన్నిసార్లు అకస్మాత్తుగా, కొన్ని అలౌకిక సంఘటనలకు అవకాశమిచ్చాను.

ఒక రాత్రి రెండుగుంటల సమయంలో వంటగది పొయ్యిలోని విప్పు కట్టెల దొంతర వైపు వ్యాపిస్తూ వస్తుంది. అందరూ విద్రవోతున్నారు. “లీ...” అని సంకేతాలమూలంగా అమె చెవివద్ద పిలిచాను. అమెకు మెలకువ వచ్చింది. విషయం చెప్పాను. తలుపులు తెరుచు కొని బయటకువచ్చింది. అంతలో అందరికీ మెలకువ వచ్చింది. అప్పుడే ఎండిన కట్టెలరాశికి విప్పు అంటుకుంటూవుంది. అందరూ కలిసి దాన్ని ఆర్పివేశారు. “లీలావతి లేచిరాకపోతే, ఇల్లు కాలిపో

— ఎందుకొకప్పుడు నన్ను చూడడానికి
ఇంతదూరం కష్టపడి వచ్చావ్?—
ఈనెల 9వ తేదీన కొత్తగానియోని
ప్రభుభూత్వం చేయడానికి
నగరానికి నేనై వస్తున్నాననికదా!—

యేది" అని మా అమ్మ అంది. ఇంకో పారి పక్కింటి పిల్లవాడు తావిలోపడిన విషయాన్ని "లీ..." ద్వారా తెలిపాను. ఇటువంటి సంఘటనలవలన అందరూ, నా భార్యలో ఏదో విశేషమైన శక్తి వుందని భావించడం మొదలు పెట్టారు.

ఒక రోజు, ఒక దొంగ, కిటికీ చువ్వల్ని వంచి, ఇంట్లోకి - దూరాడు. అందరూ నిద్రపోతున్నారు. నేను గమనించిన వెంటనే నా భార్య దగ్గరకు పరిగెత్తి, "లీ" అని పిలిచాను. ఆమెను లేపి, చెప్పాను. ఆమె లేచి, ఇంట్లోవారి నందరినీ లేపే లోపల దొంగ, బంగారు నగలను దోచు కొని, పారిపోయాడు. నేను వాడి వెంట

వచ్చాను. స్మశానం ఆవరణలో పారిపోడే తప్పకుండా చెట్టు కొమ్మను పూపాను వాడి కెదురుగా భయంకరమైన ఆకారం ఒకటి విలిచినట్లు భ్రమింపజేసి బెదిరి చాను. అతడు నగలను అక్కడే పారేసి పారిపోయాడు. నేను నేరుగా ఇంటికి వచ్చాను.

ఇంటి దగ్గర గోలగావున్నది. నగలే గాక ఇంకా ఏవో పోయినై యవి వెదుకు తున్నాడు. చుట్టుప్రక్కల ఇళ్ళ వాళ్ళందరూ చేరారు. కొంతమంది, నా భార్యలో విశేష శక్తి వుందని నమ్మినవారు ఆమెను చుట్టుముట్టి ఏమో అడుతు గున్నాడు. నేను దగ్గరకుపోయి, అక్కడేవున్న ఒక

గ్లాసునహాయంకో కబ్ - కదా" సంకేతా
లతో పిలిచాను. "లీ" నా పిలుపును
గమనించి దగ్గరకువచ్చింది.

"చెప్ప. దొంగ, నృశాన ఆవరణపు
దారిలో నగలను పడవేసి పారిపోయాడు.
అలా విడెట్టుకు 4 గజాల దూరంలో దక్షి
ణంగా అవి పడిఉన్నాయి. వాళ్ళందరకూ
తెలియజెప్ప."

అమెచెప్పింది. లైటు తీసుకు వెళ్ళి.
నగలు తీసుకువచ్చారు. ఈ సమయంతో
ఇంట్లో వారందరికీ ఆశ్చర్యం పూర్వ
మైంది. అదీగాక, ఇంతకుముందే
"లీ" చేసిన విచిత్ర సంకేతాలను
అందరూ విచారించారు. చివరకు చెప్ప
వలసివచ్చింది. అయితే దాని పరిణామం
మాత్రం హితమైనదికాదు. ఇంట్లో వారం
దరూ కలసి, నాకు విముక్తి కలిగించి,
మోక్షమార్గాన్ని కలిగించాలని సంకల్పించారు.
అరోజురాత్రి ఈ సంగతిని "లీ"
ఏడుస్తూ చెప్పింది.

"ఉపకారం చేసినదానికి ఫలం ఇది.
నా ఆదృష్టమీద నేనే పెద్దరాయిని పడ
వేసుకున్నాను" అంటూ ఏడ్చింది.

"ఏద్యవద్దు లీ వారు నామంచికే
చేస్తున్నారు. నేను ఇట్లా సంతే వారికి
లాభమే అవుతుందికదా. అయినా ఎందుకు

ఈవిర్వాడు చేస్తున్నారు అనే విషయాన్ని
అలోచించుచున్నాను."

"నా గతి ?"

"నీవే అలోచించు. అలోచించి చెప్ప.
నన్ను విడిచి వుండటం నీవల్లకాదు అనే
బట్టయితే వాళ్ళు చేసే ఏకర్మకు కూడ
చిక్కకుండ వుండగలను."

"అలాగే చెయ్యండి. నేను చచ్చే
వరకూ మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టలేను ?"

"విచ్చిపిల్ల ! అది నీకు సాధ్యమా ?
ఒకవేళ నేనే పిల్లిపోతే ?"

"నేనూ వస్తాను."

"ఎలా వస్తావు ?"

"విష్కారాగ్ని."

అంతవచ్చాను. చటుక్కున లేచి
కూర్చున్నాను. చీకటి ! నేను పక్కమీదే
కూర్చున్నాను. వెందినే లేచి దీపం వేశాను.
తెల్లవారయ్యాయన నాలుగున్నర గంట
లైంది. నావొళ్ళు, చేతులు ముట్టుకుని
చూసుకున్నాను. చుట్టూ చూశాను.
అదేయిల్లు. మంగుళూరులోని ఆద్వైతం.
పక్కలో చూశాను ఏగొడవాలేకుండ
విచ్చింతగా పడుకొని నిద్రపోతున్నది
నా భార్య. మధ్య రెండు సంవత్సరాల ముద్దు
లొలికే కొడుకు నిద్రలోనే ముసి ముసి
నవ్వులు నవ్వుకుంటున్నాడు.

దీపం అర్పివేసి పక్కలో కూర్చు
న్నాను. మళ్ళీ నిద్రరాలేదు.

సేత్ గోవిందలాల్ మలాడు ఇంట్లో రోజూ రుచిరాల తీపి పదార్థాలను విందుభోజనం చేస్తూ శరీరంలో మనసులో అంతటా సుధుర్వాహిని కలుపుతూ ఓచిన్నారి బాగా తన ఆందమైన శక్తిని రెపరెపలాడిస్తూ పైకి చూపించి తనకి

నివరి వస్తుని ఆగదితో రెండుగోడలు కలిసే మూల పైభాగంలో కనపడిన ఒక విచిత్రమైన పుస్తకపుటి చూసి అట్టే నిలబడిపోయాడు ఆ అందా బిరిబి. సేత్ గోవిందలాల్ యొక్క ఏకైక పుత్రిక సునీత ధరించే వయలకన్న సుకు

మారంగా, అందంగా, కళాత్మకంగా ఉన్న ఆపనితనాన్ని చూసి అచ్చెరువొందింది. అంత గొప్ప కళాఖండాన్ని సృష్టించిన ■ పరబ్రహ్మ ఎవరూ అని ఆలోచిస్తూ నిలబడింది.

ఏదో ఒక బలీయమైన శక్తి ప్రభావం వల్ల దానివైపు ఆకర్షితులై పోతోంది అచిన్నారియ్యాగ. మత్తుగా మందంగా ఒక్కొక్క అడుగేస్తూ దాని నమీపించింది. దగ్గరకు వస్తున్నకొలదీ దాని అందాలు మరింత స్పష్టంగా, రవ్యంగా వెలిగిపోతూ ఆమెను నమ్మోహితురాలిని చేస్తున్నాయి.

అల్లంతదూరంలో నిలబడి అంత వరకు ఆమె కదలికలను గమనిస్తున్న ఓమానూగు మీసాల యీగ వడివడిగా దానివైపుకు వెళ్ళింది.

ఒక విచిత్రమైన నమ్మోహనావస్థలో పడిపోయిన ఆదయాగ పరిసరాలనుకూడా గమనించకుండా మెల్లగా అందులోకి ప్రవేశించింది. కాలికి మెత్తగా, సున్నితంగా తగిలిన దారపుపోగుల చుక్కలు ఉలికిపడి కళ్ళు తెరిచింది. తనచుట్టూ అల్లిబిల్లిగా ఆలుకుపోయిన దారాలను ఆమాయకంగా, ఆశ్చర్యంగా చూసింది మరుక్షణమే ఆమెకు తన గొళ్ళక్రింది భూమి ప్రపంచవేగంతో కదలిపోతున్నట్లు, చెలియలికట్టను దాటి నముద్రాలు పొంగి పొరలుతున్నట్లు అనుభూతి కలిగింది. ఆమె కళ్ల బైర్లు కమ్మినయ్యాయి.

ఆమె చెవులు హోరుమంటున్నాయి. తన ఆ గాంగాలను బందించేసిన ■ దారపు పోగులు మృత్యుశృంఖలా లని గుర్తించటానికి ఎంతో సేపు పట్టలేదామెకు.

ఇదంతా చూసి ఆమెను రక్షించటానికి ఆత్రంగా పడుగుపెట్టూ వచ్చింది మగ యీగ. వికృతంగా నవ్వుతూ తన కబంధకాస్తాలను దాచి వస్తున్న సాలె పురుగును చూస్తూనే తెచ్చిన కేకవేసి సాలెగూడుకోకి ఉరికింది మగయీగ. మరునిమిషంలోనే ■ రెండుయీగలూ సాలెపురుగు ఆకలికి ఆహూతి అయిపోయినయ్యాయి.

* * *

నేర్ గోవిందలారా దుకాణానికి ఎదురుగా ఉన్న ఆఫీసులోకి ఆరోజే ప్రవేశించింది సునంద. కాలేజీ చదువు ముగించుకుని ఉద్యోగంలోకి చేరటం ఆమె కదే మొదటిసారి. ఉద్యోగం, ఆఫీసు వాతావరణం, అక్కడి మనుష్యులు, మనస్తత్వాలూ అన్నీ కొత్త సునందకు.

బెరుగ్గా వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుంది. మొదట ఎడమచేతికున్న స్పెక్టర్ వాచీలో టైము చూసుకుంది. పదిగంటల పైన పన్నెండు నిమిషాలయింది టైము.

తరెత్తి ఆగదిలో తనతో పాటు కూర్చున్న వారందరినీ ఓమారు చూసింది. అందరైదాటి న హెడ్ గుమాస్తా, ముప్పైకోకి ప్రవేశించినట్లున్న మరిద్దరు

గుమాస్తాలు, పాతికేళ్ళ మరోగుమాస్తా, అదే వయసులో ఉన్న చైపిస్టు-అందరి కళ్ళ తననే గుచ్చిగుచ్చి చూడటం గమనించి యిబ్బందిగా తల దించుకుంది సునంద.

కాసేపు నితారుగా కూర్చుని చేతి వేళ్ళకొనలను పరిశీలనగా చూసుకుంది. తరువాత తను కట్టుకున్న వాయిల్ చీర మీద ఉన్న ప్రింటును విశితంగా చూసింది కొంతసేపు. తరువాత తన ఎదురుగా ఉన్న టేబుల్ మీద వేసిన దుమ్ముకొట్టుకు పోయిన ఆకుపచ్చని అయిల్ క్లాత్ మీది దిక్షైన్ వంక, బిల్లమీద అటూయటూ ఉన్న పైళ్ళవంక చూసిన ఆమె కళ్ళ కొంచెం పైకిపోయి మళ్ళీ రెండుమూడు జతల కళ్ళ తనవైపుకే చూడటం గమనించి విసుగ్గా క్రిందికి వాలినయ్. ఇబ్బందిగా కుర్చీలో అటూయటూ కదిలింది సునంద. అప్పుడే తనువచ్చి అరగంటయింది :

అమాంతం వచ్చిపడుతున్న ఆవరిం తను బలవంతాన అణచుకుంది సునంద. తనలా చేయటం ఎవరైనా చూసేరేమో నని చుట్టూ కలయజూసింది మరోమారు. ఏ ఒకరిద్దరో తప్ప అంతా ఎవరికివారు తమ పనుల్లో మునిగిపోయి ఉన్నారు. ఆ ఒకరిద్దరుకూడా తనవంక చూడటం లేదు. “అమ్మయ్య!” అనుకుంది మనసులోనే.

అలా అనుకుందో రేదో వెంటనే

మరో ఆవరింత భూతంలా ఆవరించింది. అలా నాలుగైదుసార్లు ఆయేవరికి ఆమెకి కళ్ళవెంటిడి నీళ్ళు వచ్చినయ్. “ఛీ! ఏం పని లేకపోతే యిలాగే తగలదుకుంది,” అనుకుంది మనసులో విసుగ్గా.

తన ఎదురుగా ఉన్న పైళ్ళను ఓసారి బయటకు తీసింది తను చేరింది బడల్ నెక్స్ లో. తనకనలే లెక్కలంటే భయం ఎలాగో బాబూ అనుకుంది. ఒక్కొక్కటి ఆ రేడు అంతెంత పరిమాణంలో ఉండి చిన్న నాక్యాలంత పొడుగున ఉన్న ఆ సంఖ్యలను చూస్తునే గుండెలో దడ బయల్పడిందిమెటు.

“మిగతావాళ్ళంతా ఎలాచేస్తున్నారో చకచకా! ఖర్చుకాలి ఈ ఉద్యోగంలో చేరేమ” అనుకుంది.

ఎలాగో ఇంటర్వెల్ ప్రైమయింది. అందరూ గట్టిగా నవ్వుకుంటూ, మాట్లాడుకుంటూ లేచేరు. అందరి కళ్ళూ ఓసారి సునంద వంక విశితంగా చూసినయ్. తరువాత వాళ్ళు బయటకు వెళ్ళిపోయేరు.

గదిలో తనొక్కతే ఒంటరిగా మిగిలింది. హాయిగా, స్వేచ్ఛగా ఓసారి వళ్ళు విరుచుకుంది. తరువాత లేచి నిలబడింది.

గుమ్మందగ్గర ఎవరిదో వీడ కదిలినట్లు విపించి చటుక్కున కుర్చీలో కూర్చుంది

పొందికగా, గంభీరంగా ముఖంపెట్టి అటు చూసింది.

ఫ్యాన్ :

తేలికగా ఊపిరి పీల్చుకుంది సునంద.

“చాయ్ శెమ్మంటారా అమ్మా?” గుబురు మీసాల వెనుక ఆస్పష్టంగా నవ్వుతూ అడిగాడు యాదయ్య.

“తీసుకురా?” గంభీరంగా అజ్ఞాపించింది.

అతను వెళ్ళిపోననే తేబుల్ మీద వారి రెండు నిమిషాలపాటు స్వేచ్ఛగా వదులుకుంది. తరువాత లేచి ముంగిరులు వద్దకుని ముఖాన్ని పొడరు పూర్తిగా చెరగనంత సున్నితంగా తేబురుమాలతో తుడుచుకుంది. చురో రెండు నిమిషాల్లో యాదయ్య టీకప్పుతో ప్రవేశించేడు. అమె టీ తాగుతున్నంతసేపూ కొద్ది దూరంలో నిలబడి అమెని పరిశీలనగా చూస్తున్న యాదయ్య అమెను గురించి ఓ అభిప్రాయాన్ని ఏర్పరుచుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

“ఈ ఆఫీసులో ఫ్యాన్ నుండి సూపర్ నైంటు చాలా అందరికీ క్యూరియాసిటీయే ఆడదంటే!” టీ తాగుతూ అతని వంక చూడకుండానే అతను తనని పరిశీలనగా చూస్తున్నట్లు గ్రహించగలిగిన సునంద అనుకుంది చుర్రాగా.

టీ తాగటం అయినాక ప్లేటులో పది హేను పైనలు వేసి అతనికిచ్చింది.

యాదయ్య వెళ్ళిపోయేడు.

అమె ఒంటరిగా మిగిలింది. వేడి టీ తాగేసరికి కొంచెం చురుకుదనం వచ్చిందామెలో.

ఈసారి కొంచెం రలాక్సుడుగా కూర్చుంది సునంద. అప్పటికి ఆఫీసు కొంత పాతబడినట్లనిపించింది. రెండయేసరికి అంతా మళ్ళీ ఆఫీసులోకి వచ్చేరు.

వాళ్ళు విసురుకుంటున్న జోక్స్, విమర్శలు, వ్యాభ్యాసాలు, నవ్వులు అన్నీ శ్రద్ధగా వింటూ తలవంచుకుని పైల్లోకి చూస్తూ కూర్చుంది. కొంతసేపయిన తరువాత సూపర్ నైంటు పిలిపించేదామెను ఫ్యానుతో. అమె తన సీట్లోంచి లేచి సూపర్ నైంటు దగ్గరకు వెళ్తున్నంతసేపూ అందరూ అమె వంకే పరిశీలనగా చూడసాగేరు. అదేం గమనించనట్లే తీవ్రగా నడచి వెళ్ళింది సునంద.

అమె చేయవలసిన పనేమిటో విచరించసాగాడు సూపర్ నైంటు కనీసం అమెను కూర్చోమనేనా ఆనకుండా రెండు నిమిషాలు అమె నిలబడిపోయి కాని అలా నిల్చోవటం నామోషీ అనిపించి గబాల్ని పక్కనేకిన్న టూని దగ్గరకు లాక్కుని కూర్చుంది.

అమె ధోరణికి అదిరిపడాడు సూపర్ నైంటు. కాని తన పదిహేడేళ్ళ నర్సిస్సుతోనూ దళరకాల మనస్తత్వాలను చూడటానికి ఆలవాటు పడినందువల్ల ఏం జరగనట్లే మొహం పెట్టాడు. తరువాత

తన సీట్లోకించి ఐదు గంటలవరకు ఏదో పని ఉంటుంది అని అనుకుంటుంటే ఉద్యోగం లోకి ప్రవేశించి ముప్పై నెలల వరకు పనిచేసినా పార్శ్వకాల కలిగి ఉన్నా తనలో ప్రత్యేకమైన యంత్రీత్వం కలిగినట్లు అనుభూతి కలిగించడానికి.

ఇది ఉద్యోగంలో చేరిన మొదటి రోజు అనుభవం... నెలరోజులు గడచినయ్యాయి. సునింద బి నెలటితలకూడా అందుకుంది. ఈజీవీతం గులాబీల పాన్సులా ఉందనుకుంది సునంద. ఇది వరకటిలా ఉదయంలేచిన దగ్గరనుండి

రాత్రి పడుకునేవరకు చదువువిగూర్చిన బెంగ, వరీక్షపేపర్లు పాడుచేయటం, ఏడవటం, ఆరోగ్యం పాడుచేసుకోవటం, తోటి విద్యార్థులతో పోటీలు పడటం, నెగ్గరపోటీ అవకాశం పడటం లాటి బెడలన్నీ భరించడంకు అమె ప్రాణానికి హామీగా ఉంది.

అక్కిసురో ఉన్నంత సేపు చేత నై సంత పనిచేయటం, ఐదు గంటల వరగానే ఉంటే విశ్రాంతిగా వెళ్ళటం, సాయంత్రాలు ఏ బాధ్యతలేకుండా అక్కచెల్లెళ్ళతో, స్నేహితురాండ్రతో సవిమా

లకి, పికార్లకి వెళ్ళటం, తనివిదీరా విద్రపోయి తెల్లగా తెల్లవారివ తరువాత తీరికగా లేవటం ఆమెకెంతో ఉల్లాసాన్ని కలిగిస్తున్నాయ్. రాత్రింబవళ్ళు పుస్తకాలు ముందే సుకువి కూర్చునే స్టూడెంటుని చూస్తూంటే ఆమెకివ్వు దెంతో జాలి కలుగుతుంది.

ఆఫీసులోకూడా అందరూ ఆమెతో మంచిగానే వ్యవహరిస్తారు. ఆమెకివ్వుడు వారిదగ్గర సంకోచం, భయం - ఏమీలేవు. అరమరికల్లేకుండా మాట్లాడుతుంది వాళ్ళతో. బాళ్ళకూడా ఆమెమీద ఎంతో అభిమానం కనపరుస్తూ మాట్లాడేవాళ్ళు. సునంద వాళ్ళనుగూర్చి ఉద్యోగ విషయాలు, కొంతవరకు యింటివ్యవహారాల సంగతికూడా తరచుగావాళ్ళ సంభాషణలు వింటుండటం వల్లను, వాళ్ళే స్వయంగా తనకి చెప్పటంవల్లను కూడా తెలుసుకుంది. సూపర్నెంటు పేరు నరసింహం. అతనికి బదుగురు పిల్లలు. తనక్రింది ఉద్యోగస్తులను పురుగుల్లా చూస్తూండేవాడు. ఏదోరకంగా ఎవరినో ఒకరిపి రోజుకు నాలుగుసార్లన్నా చివాట్లు పెట్టండే విద్రవపట్టడ తనికి. మిగతావాళ్ళవరూ సూపర్నెంటుతో కలసేవాళ్ళు కాదు. ఆఫీసుకు సంబంధించిన పని ఉన్నపుడు అతని దగ్గరకువెళ్ళి నిల్చునే అసవి చక్క-బెట్టుకుని యివతలకు వచ్చేవారు.

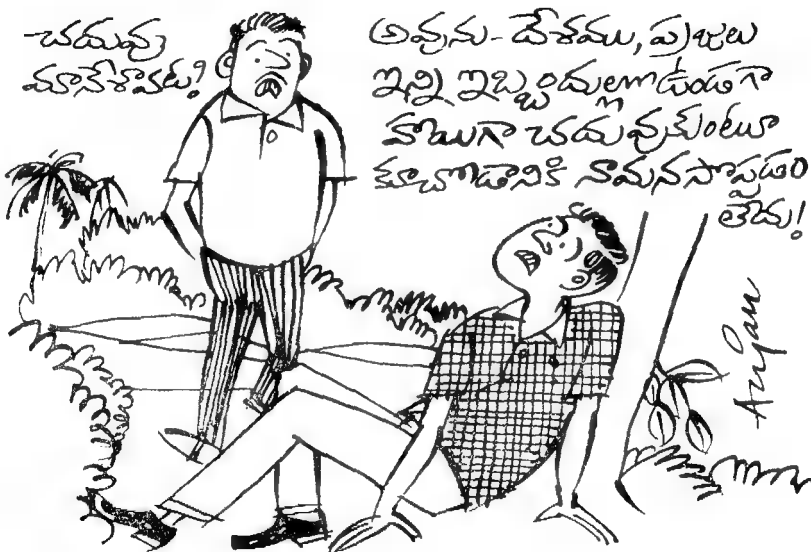
జగన్నాథం, రంగారావు యూడీసీలు. వాళ్ళకు చెరోముగ్గురు పిల్లలు ఉన్నారు.

ఎట్టిసీ మూర్తికి, టైసిస్టు బలరాంకి యింట్లో పెళ్ళికాలేదు. సునంద జగన్నాథం, రంగారావులతో త్వరగానే కలసిపోయింది కాని కుర్రకారైన మూర్తి, బలరాంలతో చనువుగా మాట్లాడటానికి మొదటకొందెం సంకోచపడింది. కాని వాళ్ళే కలగజేసుకుని మాట్లాడించటం వల్లను, వాళ్ళ ప్రవర్తనలో ఏమాత్రం అనభ్యతకాని, వెకిలితనంకాని లేక పోవటంవల్లనూ ఆమె వాళ్ళతో కూడా విర్మోహమాటంగా సంచరించ సాగింది.

లంబ్ టైముతో అందరూకలసే కాంటీన్కి వెళ్ళేవారు. మిగతాసమయాల్లో కూడా టీ తెప్పించుకుని అందరూ కబురాడుకుంటూ త్రాగేవారు. నెలాఖరు రోజుల్లో ఒకరిదగ్గర ఒకరు రెండు, మూడు రూపాయలు చేబదుల్లకూడా తీసుకునేవారు. ముఖ్యంగా పిల్లలుగలవాళ్ళవటంవల్ల జగన్నాథానికి, రంగారావుకి డబ్బు అవసరం ఎక్కువగా ఉంటుండేది. ఒకటి రెండుసార్లు సునందని అడిగి కూడా తీసుకునేవారు.

మరోనెల ఎలాటి ఒడిదుడుకులూ లేకుండా గడిచింది. ఓరోజు ఆఫీసులోకి ప్రవేశిస్తూనే అందరూ ఏదో ఆందోళనగా ఉన్నట్లు పనిగట్టింది సునంద.

ఆమెను చూడగానే "రంగారావు గారికి విజామాబాద్ ట్రాన్స్ఫరయిందండీ!" అన్నారు జగన్నాథం.

చదువు
మూడో ఏడు?

అవును-దేశము, ప్రజలు
ఇన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయిగా
కొబ్బినా చదువుకుంటూ
కూడా దానికి నమన సాఫ్తూరి
లేదు!

Arjan

“అరే! ఎప్పుడు తెలిసింది?”
అన్నది ఆత్రంగా సునంద.

“ఇప్పుడే అర్థం వచ్చినాయండీ!”
విచారంగా నవ్వుతూ వమాధాన మిచ్చేడు
రంగారావు. “ఏదేళ్ళనుండి యీ ఊళ్ళోనే
యిదే ఆఫీసులో పనిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు
కొత్త ఊరికి పోవాలంటే తెరుకుగా
ఉందండీ!” అన్నాడు.

“ఫరవాలేదులేండి. ఎందుకంత బెంగ
నడిపిస్తారు, అత్తగారింటికి వెళ్ళబోయే
అడవిల్లరా? ఎంత కొత్త ఊరైనా
కొన్నాళ్ళుండేసరికి పాకబడిపోతుంది
కదండీ!” అంది సునంద కొంచెం
హాస్యంగా అతని భయాందోళనలను
మర్చిపోయేట్లు చెయ్యాలనే ఉద్దేశ్యంతో.

అందరూ నవ్వారు.

“మీరు వెళ్తే మరి మీ స్థానంలో ఎవ
రొస్తారో!” అంది సునంద.

“విజయవాడనుండి ఎవరో గోపాల
కృష్ణ అనే ఆయన వస్తారని అనుకుం
టున్నాను.”

ఆసాయత్రం రంగారావుకు వీడ్కో
లిస్తూ పునంగా పార్టీ చేసేడు అతని
తోటి ఉద్యోగస్తులు నలుగురూను.

రంగారావు వెళ్ళిన మూడోరోజున
గోపాలకృష్ణ వచ్చి ప్రవేశించేడు అతని
స్థానంలో.

కృష్ణ ఆఫీసులోకి ప్రవేశిస్తూనే తనవి
తాను ఎంతోచనువుగా పరిచయం చేసు
కున్నాడు అందరితోను.

కృష్ణ ఆఫీసులో చేరిన నెలరోజుల

తరువాత జరిగిన సంఘటన కలా
ఘాతంలా తగిలింది సునందకు.

ఆరో జెండుకో బస్సు త్వరగా
అందటంవల్ల రోజుకన్నా యిరవై నిమి
షాని ముందే ఆఫీసుకి వచ్చింది సునంద.

ఆఫీసు లోపలికి అడుగుపెట్టబోతూ
పెద్దగా గదిగోడలను దద్దరిల్లజేస్తున్న
నవ్వులమధ్య తన పేరు విసవడటంచేత
ఏదో అనుమానంవచ్చి చటుక్కున
గుమ్మండగరనే ఆగిపోయిందామె.

“అది వస్తుందేమో! కొత్త నెస్టు
దిగా చూట్లాడు.” అది జగన్నాథంకంఠం.

“అప్పుడే నాదులే. ఇంకా చా
లైముంది వదిలి.” బలరాం అంటున్నాడు.

“ఆం. ఇంతకీ రంగారావు ఉత్తరంలో
ఏం వ్రాసేదో పూర్తిగా చెప్పనేలేదు!”
మూర్తి అడుగుతున్నాడు.

“అక్కడ ఆఫీసు చాలా ‘డల్’గా
ఉందిట. లేదీ నెవరూ లేరట. నిష్ప
యెన్నటిదాకా ఒక క్రిష్టియన్ అమ్మాయి
ఉండేదటగాని పీడు వెళ్ళేముందే ఆ
కూడా ట్రాన్స్ఫర్ చేశారేమిట
మరో ఊరు.”

“చొచ్చొ చొచ్చొ! పూర్ ఫెలో!
రంగారావుకి మంచి కష్టమే వచ్చింది.”

“ఐను. మరి, యిక్కడ సంచదార
చిలకలాంటి సునందను చూట్టం
మరిగేక...”

“అన్నట్టు పీడెవడు...కొత్తగావచ్చిన
వాడి పేరు - గోపాలకృష్ణ - వాడు

చూసేవాసునందకు పోజులుకొడున్నాడు
అప్పుడే.”

“వాడు కొట్టటమేం. ఖర్మ! అదే
వాడికి పోజులుకొట్టొంది.”

“దానిబొంద. అది వాడికొక్కడి
కేమిటి? ఆందరికీ కొట్టుంది.” అది
బలరాం కంఠం.

“అంటే నీకు పోజువేస్తోందనా నీ
అర్థం!” మూర్తి.

“లేకపోతే బోడి నీ పర్సనాలిటీ
చూసి మూర్ఖపోతుందనుకున్నావా?”

“నర్లే. మీరూరుకొండి. ఇప్పుడు
మళ్ళీ దెబ్బలాడుకోకండి. ఎథింగాన్
బ్యాటీ యిజె జోయ్ ఫార్!” జగ
న్నాథం వర్తిచెప్పేడు.

అందరూ గట్టిగా నవ్వేరు.

ఇంతలో “గుడ్ మార్నింగ్ మిస్
సునందా! ఇక్కడ నిల్చున్నారేమిటి?”
అన్న కంఠం విని ఉలికిపడింది సునంద.

“గుడ్ మార్నింగ్ మిస్టర్ గోపాల్!”
అంటూ తడబడే అడుగులతో లోపలికి
నడిచింది సునంద. కృష్ణ ఆమె నినున
రించేడు

వాళ్ళిద్దరూ కలిసిలావడం... పాసి
అక్కడున్న ముగ్గురూ ఆకరి నుఖా
లొకరు ఆర్థవంతంగా మానున్నారు.

“వీళ్ళప్పుడే మంచి ఫ్రెండ్స్ అన
ట్లున్నారు!”

“వీడు చూస్తే అసాధ్యుణ్ణా
ఉన్నాడు!”

“పిట్టను చేజిక్కించుకునేటట్టే ఉన్నాడు!”

“ఈ రోజుల్లో అదదాన్ని లొంగ దీసుకోవటం ఎంతసేపోయ్. దైర్యం చెయ్యాలేగావి మగవాడు.”

“హువ్! సూపర్నైటు...”

“గుడ్ మార్నింగ్ సార్!” అందరూ విచ్చిని ఏకకంఠంతో అన్నారు.

తన సీట్లోకి వెళ్ళబోతూ వాళ్ళ ముగ్గురి సంభాషణలలో అక్కడక్కడ

కొంతభాగాన్ని విన్న కృష్ణ విషయాన్ని కొంతవరకు అర్థంచేసికోగలిగేడు.

సునంద వాళ్ళ సంభాషణని వివరంగా వివరించాడు. అది ఏ థోరణ్ లో ఉంటుందో ఊహించుకోగలిగింది.

సునంద కారోజు ఏవనీ చెయ్యబుద్ధి కాలేదు ఉన్నత శిఖరాగ్రాన నిలబడన వ్యక్తిని అమాంతం అగ్రాన లోయల లోకి త్రోసివేసినట్లుంది ఇప్పుడామె స్థితి.

శ్రీ ఎలాటి అపమానానైనా భరించ

గలదు కాని తను ఎంతో పవిత్రంగా. కాపాడుకుంటూ వస్తున్న శీలాన్ని ప్రీత్యాన్ని మరో పురుషుడు తెలికవరిస్తే ఏమాత్రం సహించలేదు. ఇంతవరకు తననెంతో గౌరవిస్తున్నారని, అభిమానిస్తున్నారని భావిస్తున్న తోటి ఉద్యోగస్తులు తనని కేవలం ఒక భోగవస్తువుగా మాత్రమే చూస్తున్నారని, వారి అభిప్రాయంలో ప్రీ అనే వ్యక్తి పురుషుడి అనందంకోసం ఏర్పడిన ఒక విలాస వస్తువనీ, అంతకు మించిన పూజ్యభావం వారిలో లేదని చెబుతారని విన్నాక ఆమె మనసు కలతపడపాగింది.

మూర్తి, బలరాం అంటే కుర్రవాళ్ళు. పెళ్ళికానివారు కనుక ప్రీవి గూర్చి ఏమీ తెలియక పోవచ్చు. కాని ముగ్గురు పిల్లల తండ్రియైన ఆ జగన్నాధానికి కూడా అదేం జబ్బు? అఖిరికి రంగారావు కూడా ఉత్తరంలో ఎంత వెకిలి భావాలను తెలిపేడు! ఏమిటి వీళ్ళంతా? ఈ రకమైన మనస్తత్వం వీళ్ళలోనేనా. లేక సమస్త పురుష జాతిలోనూ ఉంటుందా? పైకి ఎంతో డాబుగా, తీవిగా కనపడే యీ విద్యావంతుల మనసులో యింతటి కుక్కు భావాలుకు ప్రవేశం ఎలాకలిగింది?

అలా ఆలోచిస్తూ మనసును ఆపేసు పనిమీద ఏమాత్రం కేంద్రీకరించలేక పోయింది సునంద. మూర్తి, బలరాం, జగన్నాథం ఎంతో మర్యాద ఒలకబోస్తు ఆమెను ఆప్యాయంగా పలకరించేరు

ఎప్పటిలానే. వాళ్ళ నటనను చూస్తుంటే వళ్ళు భగ్గున మండింది సునందకు. “మేకవన్నె పులి అంటే అర్థం పాతాల్లో చదువుకున్నాను. ఇప్పుడు కళ్ళారా చూస్తున్నాను” అనుకుంది కనీగా.

మధ్యాహ్నం ఏదో పనిమీద కృష్ణ పలకరిస్తే కలుపుగా సమాధాన మిచ్చింది - పురుషజాతిమీద అసహ్యాన్ని పెంచుకున్న సునంద.

కృష్ణ తెల్లబోయేడు. వెంటనే తల వంచుకుని ఆవతలకు వెళ్ళిపోయేడు.

అతనలా వెళ్ళిపోతుంటే సునంద నొచ్చుకుంది. “అనవసరంగా అతని మనసును గాయపర్చలేడుకదా?” అనుకుంది. వెంటనే “వీధుమాత్రం మగ వాడుకాదూ? కాస్త తేడాతో మగవాళ్ళు దరిపీ ఒకే రకం బుద్ధులు” అనుకుంది. సాయంత్రం అపీనయినాక యింటికి వెళ్ళటానికి బస్సుస్టాపులో నిల్చుంది సునంద. ఆమెకు పదిగజాల దూరంలో నిల్చున్న కృష్ణ ఆమెనుచూస్తూనే దగ్గరకు వచ్చేడు.

అతని చూసి తలవంచుకుంది సునంద.

“మీరేమీ అనుకోనంటే మిమ్మల్ని కటి అడుగుతాను చెప్తారా?” అనడిగాడు కృష్ణ.

“అడగండి” అంది సునంద.

“మీరివాళ్ళా ఎందుకంత ముఖంగా ఉన్నారు? నేను పలకరించినప్పు

దుకూడా విసుక్కున్నారు. ఏమయింది మీకు ?”

అతనలా అడిగేసరికి సునందకి ఉదయం తను విన్న సంభాషణ జ్ఞప్తికి వచ్చి ముఖం జేపురించింది.

“నాకు యేమీ కాలేదు. ఈరోజు ఒక అసహ్యకరమైన విజాన్ని తెలుసుకున్నాను. అందుకే నాకు చాలా కోపంగా, బాధగా ఉంది” అన్నది ఉద్రేకంగా సునంద.

“ఏమిటా విజం ? ... క్షమించండి ... వ్యక్తిగతమైన విషయం కాకపోలేనే చెప్పండి”.

“ఇది వ్యక్తిగతమైన విషయం అవినేననుకోను. గడపదాటి బయటకు వచ్చి, చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేస్తున్న ప్రతి భారత స్త్రీకి సంబంధించిన సమస్యే యిది. తమతోపాటు కలిసి పనిచేస్తున్న ఒక స్త్రీని స్త్రీగా తప్ప ఒక వ్యక్తిగా తోటి ఉద్యోగస్తురాలిగా చూడలేని పురుషుల సంకుచిత మనస్తత్వాన్ని యీరోజే అర్థంచేసుకున్నాను. ఈ రోజు మన ఆఫీసులోని వాళ్ళు మాట్లాడుకుంటున్న విషయాలను, ఆ భోరణిని వింటే అది మానవత అయిన ఏ స్త్రీ అయినా సిగ్గుతో తల ద్రద్దలు కొట్టుకుని చావాలని కోరుకుంటుంది” అంటూ చూచాయగా తను విన్నది చెప్పింది సునంద.

కొంచెంసేపు కృష్ణ మాట్లాడలేదు. తరువాత మెల్లగా అన్నాడు. “ఔను

సునందా దేవీ ! ఈ విషయం ఒక వ్యక్తికి, ఒక సంస్థకి సంబంధించినది మాత్రమేకాదు. ప్రతి కార్యాలయంలోను, కంపెనీలలోనూ అలాటి మనస్తత్వంగల పురుషులు కనీసం నూటికి డెబ్బైమందియినా ఉంటారు. కొంతవరకు ఆయా స్త్రీలవేషధారణ, ప్రవర్తనకూడా కారణం కావచ్చు. కాని చెడురు మదురుగా ఉండే ఆ కొద్దిమంది స్త్రీల కారణంగా ఉద్యోగినులందరూ అవమానాల పాలవటం విజంగా అన్యాయం” అన్నాడు కృష్ణ. ఇంతలో తను వెళ్ళవలసిన బస్సు రావటంవల్ల సునంద వెళ్ళిపోయింది.

అప్పటినుండి కృష్ణ, సునంద తరచు బస్సుస్టాండులో నిలబడి ఆరోజు ఆఫీసులో జరిగిన విశేషాలను చెప్పుకుంటూండే వారు.

ఒకరోజున కృష్ణ అన్నాడు. “ఈ మధ్య మీరు వాళ్ళతో మాట్లాడటం మానివేసేరుకదా. అందువల్ల వాళ్ళకు మీమీద చాలా కోపంగాఉంది. ఇప్పుడు నాముందుకూడా మీగురించి నిరసనగా మాట్లాడు కుంటున్నారు.”

సునంద నవ్వి ఊరుకుంది. కాని మనసుకి మాత్రం ముల్లు గుచ్చుకున్నట్టుగా అనిపించిందామెకు.

మరోరోజు సునంద లేచి సమయంలో మూర్తి “ఏమిటి కృష్ణగారూ : ఏమిటి విశేషాలు ?” అనడిగాడు భావగర్భితంగా నవ్వుతూ.

“ఏమున్నయ్! అన్నీ మా మూలు వివరాలు!” అని జవాబిచ్చేడు కృష్ణ.

“కథ ఎంతవరకు వచ్చిందేమిటి?” సిగరెట్ పొగను విలాసంగా పైకి వదుల్తూ అడిగేడు బిలరాం.

కృష్ణ ముఖం ఎఱ్ఱబారింది. “దొంగ తిరుగుడుగా మాట్లాడటం నాకు చేత కాదు. మీ ఉద్యోగమేమిటో మీరడగవలసిందేమిటో వృష్టంగా చెప్పండి. అప్పుడు సమాధానమిస్తాను నేను.” కటువుగా అన్నాడు.

ఎదురుమాడని అతని ధోరణికి విస్తుపోయేరు వాళ్ళు. ముగ్గురూ అప్పటికి అంతకంటే ముందుకుపోయే ధైర్యం లేకపోయింది వాళ్ళకు.

“అప్పుడేమన్నామంటే అంతకోపం తెచ్చుకుంటారు...” జగన్నాథం ధోరణి మార్చాడు.

“... గుమ్మడికాయ దొంగెవరు అంటే బుజాలు తడుముకున్నట్లు...” వాక్యం పూర్తి చేసేడు బిలరాం.

అ అసీనని, అసభ్య ప్రవర్తనకు తావుండకూడదని గుర్తుకు తెచ్చుకుని కృష్ణ తనని తాను విగ్రహించుకున్నారు కాని విజానికి సమయంలో వాళ్ళని నిలుపునా కార్చి చంపేయాలన్నంత కోపం వచ్చిందతనికి.

రోజులు గడచి పోతున్నయ్. క్రమంగా సునంద, కృష్ణ సన్నిహితులు కాసాగేరు. దానికి ఒకరినొకరు ఆర్థం

చేసుకుని, యిష్టపడి ఏర్పరచుకున్న గౌరవాభిమానాలు ముఖ్యకారణమైనప్పటికీ అసీనులోని మిగతాముగ్గురి సంకుచిత మనస్తత్వానికి విరసన, విముఖత్వం తెలపటంలో యిద్దరూ భాగస్థులు కావటంకూడా ఒక కారణమే. జీవితాన్ని గూర్చి, ప్రపంచాన్ని గురించి, నైతిక సూత్రాలను గురించి ఏకాభిప్రాయం గల యిద్దరు వ్యక్తులు గౌరవస్నేహితులు కావటానికి ఎంతోకాలం పట్టిదు. అందునా అయిద్దరు స్త్రీ పురుషులు, అవివాహితులు అయినప్పటికీ ఆస్నేహం ప్రణయంగా మారి వారు జీవిత భాగస్వాములు కావాలని కోరుకోవటం అతి సహజం. కృష్ణ, సునందల మనసులు ఒకరిని విడిచి షరొకరు బ్రతకలేరన్నంతగా పెనవైచుకు పోయినయ్.

ఒక చల్లని సాయంత్రంజేళ కృష్ణ తన ప్రణయదేవతముందు ఆత్మసివేదన చేసుకోవటంకూడా జరిగింది.

ఐతే జీవితం అందరికీ పూలపాన్సు కాలేదు. అందునా సుందర కావ్యాలలో వలె వాస్తవిక జీవితంలోని యువతీ యువకుల ప్రణయం సాఫీగా, విరంత రాయంగా జరిగిపోతుందనుకోవటంకూడా పొరపాటే.

సునంద, కృష్ణలు మానసికంగా, అధ్యాత్మికంగా పెనవైచుకు పోతున్న కొద్దీ ఈర్ష్యాకువలెన తోటి ఉద్యోగస్థులు కళ్ళలో విప్పులు పోసుకో

వొళ్ళోవొళ్ళి ఎత్తుకు పోతే ఆయనకు
మల మంచుచిట... కావస్తే మరొ
బాగాండులు మనమెవ్వన కాస్తాట్లు
సురూ!!

సాగేరు. వ్యక్తిగతంగా అనకేమాత్రం సంబంధంలేని ఒక స్త్రీ మరో పురుషుడితో చనువుగా తిరుగుతుంటే చూసి ఆసూయతో మ్రుగిపోయే విచిత్ర ముపస్తత్వం ఒక భారతీయ పురుషులకేఉంది. సునంద కృష్ణతో అంత సన్నిహితంగా ఉండటం చూసి తమ సొత్తునేదో అతను అపహరించుకు పోతున్నట్లు భావన పొందే సాగేరు ఆముగ్గురూను. ఏదోరకంగా వాళ్ళను వేరుచెయ్యటమే తమ కర్తవ్యమని భావించేరు.

ఒకరోజున కృష్ణని మళ్ళీ కదిలించేరు “ఏం గురూ, ఎంతవరకు నడిచిందేమిటి కథ?” అనడిగాడు జగన్నాథం.

“ఇంకా మెల్లగా అడుగుతావేంటి? పాకం ముదిరినట్లే ఉంది.” వెకిలిగా నవ్వేడు బలరాం.

“మరీ ముదిరితే ప్రమాదం బ్రదర్!

గట్టిగా నంటికి పట్టుకుని వేళ్ళాతుంది.” జోక్ వేసాడు మూర్తి.

అందరూ ఆజోక్ కి గట్టిగా నవ్వేరు... ఒక్క కృష్ణతప్ప.

“ఇంతకీ మీరు ఆడగడల్చుకున్నది సునంద విషయమేనా?” తీక్షణంగా అడిగేడు కృష్ణ.

“చల్లకొచ్చి ముంతదాయటం మాకు సరిపడదు.”

“సరే. ఐతే నేనుచెప్తాను వినండి. సునందా, నేను కొద్దిరోజులలోనే వివాహం చేసుకోబోతున్నాం. ఇక తీరిందా మీసందేహం.”

అతనలా గంటాడని ముందే తెలుసు వాళ్ళకు. అందువల్ల ఆశ్చర్యపోలేదు. ఐనా పైకి ముగ్గురూ ఫ్లాక్ తిన్నట్లు ముఖంపెట్టి “ఏమిటి! మీర. సునందను-

పెళ్ళి చేసుకొంటున్నారా?" విస్మయంగా అన్నారు ఏక కంఠంతో.

"నీం? ఎందుకంత ఆశ్చర్య పోతున్నాడు? మేమిద్దరం కులాంతరులం కదా, మాపెళ్ళి ఎలా పాద్యమౌతుందని అనుమాన పడుతున్నారా? నాహా, సునందకి యిద్దరికీ అలాటి పట్టింపులేవీ లేవు. భారతీయులు యింకా అజ్ఞానంలో, మూర్ఖత్వంలో పడి క్రుళ్ళిపోతున్నారనటానికి ఒకగొప్ప విదర్శనం... యీ కులమత భావాలతో కూడిన సమాజ వ్యవస్థ, పరస్పరానురాగంతో పెనవేసుకుపోయిన రెండు సున్నిత హృదయాలను విడదీయగల శక్తి మానవ కల్పితమైన వర్గభేదాలకు ఏమాత్రంలేదు.

మా పెద్దవాళ్ళతో చెప్పి వాళ్ళను మా పెళ్ళికి ఒప్పించటమో, లేక వాళ్ళు ఒప్పుకోని పక్షంలో వాళ్ళనుండి విడిపోయి మా అంతట మేమే వివాహం చేసుకోవటమో చేస్తాం. ఏమైనా కొద్దిరోజులలో మా వివాహం జరిగి తీరటం తథ్యం" విశ్వయంగా, దృఢంగా అన్నాడు కృష్ణ.

ఒక్కక్షణం విశ్చిబ్బం. వెంటనే ఒక పొదిగడ్డగుదగ్గి చిన్నగా గొంతు నవరించుకుంటూ అన్నాడు జగన్నాథం. "అహా, అదికాదు కృష్ణగారూ! మా ఉద్దేశ్యం అది కాదు. కులమతాలంటే మాకు మాత్రం పట్టింపులూ పాదూ ఉన్నాయి? ఏదో పెద్దవాళ్ళ మనసు కష్టపెట్టటం యిష్టం లేక కులమింటి పిల్లనే చేసుకుందా మను

కుంటాంకాని నిజానికి మాకు మాత్రం తెలియదా కులంకన్నా ఎక్కువ గుణం ప్రధానమనీ..."

"బాను. సునంద గుణాన్ని చూసే నేనామెను ప్రేమించేను." కృష్ణ అన్నాడు.

"అద్దో... అక్కడే కాస్త ముందూ వెనకా ఆలోచించాలంటున్నాను."

"అంటే మీ ఉద్దేశ్యం?" కనుబొమలెత్తి సూటిగా జగన్నాథం కళ్ళలోకి చూపేడు కృష్ణ.

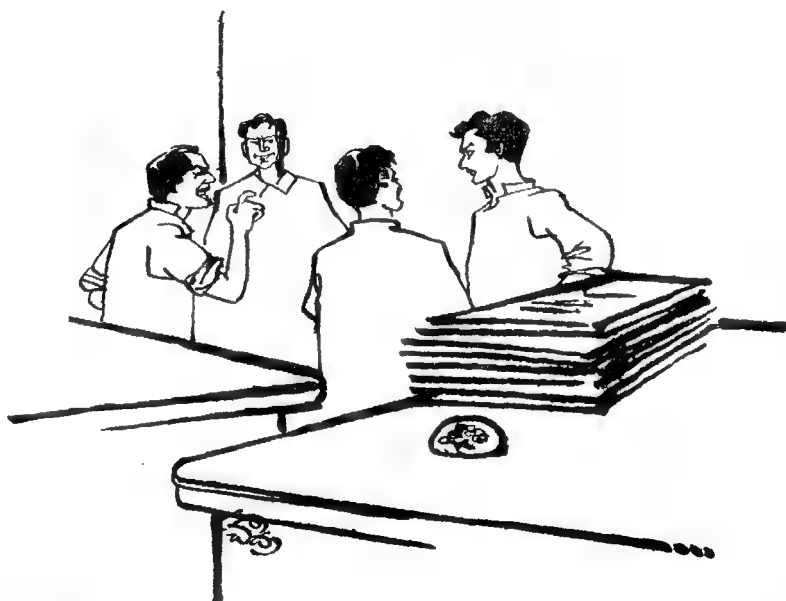
"నేరే విడమర్చి చెప్పాలంటే గోపాలకృష్ణగారూ! ఐనా యీ రోజుల్లో చదువుకున్న అడదాన్ని... అందునా పెద్దవాళ్ళతో ప్రమేయంలేకుండా పెళ్ళి చేసుకుంటే ఎన్నో విషయాలు ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. మీరు రాకముందు సునంద మాతో ఎలా ప్రవర్తించిందో మాకు తెలుసు." బలరాం అన్నాడు.

"ఏమిటి మీరనేది? సునంద... మీతో...నా! ఎలా ప్రవర్తించిందేమిటి?" పిడికిళ్ళు బిగించేడు కృష్ణ.

"ముందు మాకు దోపీ వెయ్యాలని చూసింది. మాతో లాభంలేదనుకునేసరికి మీ వెంటపడింది." మూర్తి క్రొపును సుతారంగా పైకి తోసుకుంటూ అన్నాడు.

"దోపీ వెయ్యటమా? అంటే మీ ఉద్దేశ్యం?" పళ్ల కొరుకుతూ రెండడుగులు ముందుకు వేసేడు కృష్ణ.

"ఈరోజుల్లో చదువుకున్న అడ

దానికి మొగుడెట్లా దొరుకుతాడండీ : వేలకువేలు కట్టాకపోయ్యిందే వరుళ్లు దొరుకుతారా : అందువల్ల చాలామంది అమ్మాయిలు ఒక కొర్రమార్గం కని పెట్టారు. కనపడ్డ మగవాళ్లలా 'కార్నర్' చెయ్యటం, చివరకు ఎవడో మీలాంటి అమాయకుడు ఆదర్శంపేరిట అత్యనుచంపుకుని వీళ్ళ వలలో పడటం సర్వ సాధారణమైపోయింది. లేకపోతే దాని మొహం ఆ సునంద నెవడు చేసుకుంటాడండీ : దున్నపోతులా పాతికేళ్లు పె బద్దదాన్ని..." జగన్నాథం వివరించేడు.

"సావం మీరుచూస్తే యేమీ అనుభవంలేనివాళ్ళలా ఉన్నారు. బాగానే మోసంచేసింది మిమ్మల్ని." సానుభూతి వలకపోనేడు మూర్తి.

"ఇప్పటికైనా కళ్లుతెరిచి మీదారిని మీరు పొండి. చెబులు కాలేక ఆకులు పట్టుకుని ఏం ప్రయోజనంలేదు " బలరాం సలహా చెప్పేడు.

"ఇంక ఆపండి!" గర్జించేడు కృష్ణ...ఆఫీసు గోడలు ఊడిపడేలా. "ఇంక సునందని గురించి మరోమాట అన్నారో మీ రక్తం కళ్ళ జూస్తూ. జాగ్రత్త! ఆమెకు నేను తాళిగట్టక పోయినా, లోకందృష్టిలో ఇంకా మేము భాగ్యభర్తలం కాకపోయినా సునంద నా అర్ధాంగి. ఆమెనుగురించి అనభ్యంగం ఎలాంటి మాట అనటానికి మీకు హక్కు లేదు తెలిసిందా : చీ! మీరూ మనుషులేనా : మీకో కలసి పనిచేస్తున్న ఒక ప్రీవిగురించి ఇంత వీచంగా ఆలోచించ

టానికి, అన్ని కథలల్లాదికి మీకు మన నెలా ఒప్పింది? మీరు చదివిన చదువుకు సార్థికత యిదేనా? మీ సంస్కారం యొక్క అవధులు యేవేనా? మీతో యేమాత్రం సంబంధాలేని ప్రీతిగూర్చి అన్ని అవవాదులు సృష్టిస్తే మీకు లభించే ఆనందం యేమిటి? రెండు ప్రణయపూరిత హృదయాలను విడదీయటంబ్వారా మీరు పొందే సంతృప్తి ఎలాటిది? సునందనుగురించి, అంగంగ వర్ణనలుచేస్తూ మీరంతా ఎంత అనభ్యంగా మాట్లాడుకున్నదీ నేను చెప్పాలరా విన్నాను. ఆమెముందు ఎంతో మర్యాదగా ప్రవర్తిస్తూ ఆమె అటు వీపులిప్పగానే ఆమెవంక వెకిలిగా, లాలనగా, చులకనగా మీరు చూడటం కళ్ళారా చూసేను నేను. ఐనా మీమీదగల అనహ్యన్ని, ద్వేషాన్ని దిగ్భ్రంతుకువి ఉరుకున్నాను. గత్యంతరంలేక, ఆమెను పూర్తిగా అర్థం చేసుకుని, ఆమె ఎలాటి విషవలయంలో చిక్కుకున్నదో గ్రహించి, అన్నివిధాలా ఆలోచించే ఆమెను వివాహ మాడటానికి నిశ్చయించుకున్నాను నా యీ నిశ్చయాన్ని మీరు కొడుగదా మిమ్మల్ని పుట్టించిన తల్లిదండ్రులు కూడా సడలించలేదు.

ఇదే అఖిరి వార్నింగ్ గా చెప్పన్నాను. మరోసారి ఎప్పుడైనా సునందని గురించి నాముందు అనభ్యంగా మాట్లాడేరో మీరు నాలోని పశుదలాప్తులుచి

బూదపలనవస్తుండు జాగ్రత్త! అని ఒక్కక్షణంకూడా అక్కడ నిలబడక వడివడిగా నడిచి వెళ్ళిపోయేడు కృష్ణ.

కళ్ళతో బూదకపోయినా తన మాటలని పట్టేసిన తమిళాత నాళ్ళ ముగ్గురి ముఖాలు నల్లవేసిన గోడల్లా ఎలా మారిపోయిందో ఉగ్రాంచుకోగలిగేడు కృష్ణ. కాని అంతవరకు తమ సుఖాపజ్ఞలు పక్కగదిలో ఉండి సునంద వింటూన్నదని అతనికి తెలియదు.

అతను బస్సుస్టాప్ కి వెళ్ళేసరికి సునంద అక్కడలేదు. అలృప్తంఅవటం వల్ల తనకోసం ఉండకుండా ఆమె యింటికి వెళ్ళిపోయిందనుకున్నాడు కృష్ణ. మర్నాడు ఉదయమే ఆమెతో సంప్రదించి ఆమె తల్లిదండ్రులకు తమ వివాహాన్నిగూర్చి చెప్పాలనుకున్నాడు.

మర్నాడు ఉదయం రోజు కన్న త్వరగా ఆసుకువెళ్ళేడు కృష్ణ ఆరోజు అతని మనసు ఎంతో కలవరంగా, ఉత్సాహంగా, ఉద్వేగ పూరితంగా ఉంది. ఇన్నాళ్ళూ తనకి సునందమీదగల ప్రేమ చాలావరకు మానసికమైనది. కాని త్వరలోనే ఆమె తన జీవిత భాగస్వామి కాబోతోందని, తన మనశ్శరీరామె పునీతం చేస్తుందని అనుకుంటుంటే అతనికెంతో 'త్రిల్లింగ్' గా ఉందా ఆలోచన.

ఆ సుగడియారం పదికొద్దేవరకు విమిష విమిషానికి తైము చూసుకుంటూ,

గుమ్మంవైపు దృష్టినిల్పి చూసేడు కృష్ణ. పదయినా సునంద రాకపోయేసరికి అతనికి గాభరావేసింది.

పది దాటినతరువాత ఒక్కసారి మిషం లేటువచ్చినా సూపర్వైంటు ఉరుకోడు. అందువల్ల ఏ కారణంచేతనైనా లేనియినా అతనిచేత చూటలు పడటం యిష్టంలేక కొజుపల్లెలో పెట్టెస్తారు ఎవరైనాను. అందునా అసలే అభిమాన వతియైన సునంద ఎన్నడూ ఒక్కవిమిషంకూడా లేటుగారాదు. ఐతే కృష్ణకి ఆశ్చర్యం కలిగించిన విషయమేమిటంటే ఈరోజు సునంద ఆఫీసుకు రాకపోగా లీవ్పెట్టున్నట్లు ఉత్తరంకూడా వ్రాసి పంపలేదు. రేపు ఆఫీసుకు వస్తే సూప

ర్వైంటు ఆమె బాధ్యతారహిత ప్రవర్తనను ఎత్తిచూపి చీవాట్లు పెట్టేది ఊహించుకుని మఱింత కంగారు పడసాగేడు కృష్ణ.

ఎలాగో ఆఫీసు పనులందరినీని సాయంత్రం యింటికి చేరుకున్నాడు కృష్ణ. నీసంగా గదితాళం తీసి లోపలికి ప్రవేశించిన తక్షణం కాలికి తగిలిన కవరును చూసి, ఆత్రంగా చింపి, ఉత్తరం చదివేడు.

“కృష్ణా :

విన్ను యిలా పిలవటం యిదే మొదటిసారి. ఆఖరిసారికూడాను. మన స్నేహం చనువుగా మారకముందే, మన ప్రేమ ప్రణయ శృంగార లీలలోకి

రూపాంతరం చెందికమునుపే మనము బంధం తెచ్చోతుంచని నేనూహించుకోలేదు. కాని విధి బలీయం కృష్ణా.

సాయంత్రం ఆపసులో మీకూ, జగన్నాథం వాళ్ళకూ మధ్య జరిగిన సంభాషణసంతా విన్నాను. ఇంటికిచ్చేక మూడుగంటలసేపు తీవ్రంగా ఆలోచించి నేనీ నిర్ణయానికి వచ్చేను. మనవిగాహం అనంభవం కృష్ణా. ఒకవేళ మన మిద్దరం తెగించి పెళ్ళిచేసుకున్నామైతే కాశీయంతరిక జీవించగలమన్న సమ్యక్ మైతే నాకుదు. తెలిస్తే, తెలియకో ఒక విషయం లోకి చిక్కుకున్నాను నేను. దీనినుండి బయటపడటం నాసాధ్యం. నేను దీనికి బలీ అయి భోవలసిందే. తప్పదు.

నువ్వు నన్ను ఎంతగా ప్రేమిస్తున్నదీ నాకు తెలుసు. నేను లేవిదే నువ్వు బ్రతకలేని స్థితిలో ఉన్నావనికూడా నాకు తెలుసు. అమాత్రం అనందం, గర్వం నాకుచాలు యీ జీవితానికి. నువ్వు యీ నయంలో వాళ్ళచూటలను లెక్క చెయ్యకుండా నామీది ప్రేమాతిశయం కొద్దీ నన్ను పెళ్ళాడతావు. కాని వీళ్ళ మాత్రం మనల్ని యింతటితో పెరిగి పెద్దారనుకోవటం పొరపాటు కృష్ణా. మనం బ్రతికి ఉన్నంతకాలం మనమీద దుష్ప్రచారాలుచేస్తూ మనవి విచోరకంగా హింసిస్తూనే ఉంటారు. మన మనసులు వెయ్యి ముక్కలై మనసంపారం భగ్గున

మందేదాకా వీళ్ళ మనల్ని బాధపెట్టునే ఉంటారు. అట్టిస్థితి ఎదుర్కొనకుండా ముందుగానే సర్వమూ సమాప్తం చెయ్యటమే మంచి మార్గమని తోస్తోంది నాకు. వీళ్ళకు మనంచేసిన అన్యాయ మేమిటో. వీళ్ళ ఎందుకింతగా మనమీద కక్ష? ఊరో నాకైతే ఆర్థం కావటంలేదు. ఐనా వాచిచ్చికాని ద్వేషంతో అయీ మనుష్యులను వారి స్వభావాన్ని బట్టి అత్రాస్తుంది కాని దానికి కారణంతో నిమిత్తం. వీరన్నసంగతి నాకు మాత్రం తెలియదు. ఒక ప్రఖ్యాత రచయిత అన్నట్లు యీలోకంలో ఎన్ని మన విజయాలన్నా సాధించరచ్చు ఒక వ్యక్తిని సంఘర్షి, దేశాల్లో జరిగిన పచ్చు, కాని అకారణ ద్వేషాన్ని మాత్రం జయించలేడు. ఇది ముమ్మాటికీ జలం. ఆధునిక సమాజవ్యవస్థ ఒక పాలెగూడా లాంటిది కృష్ణా. దూరం నుండినూనే ఎంతో అందంగా, ఉద్యుతంగా కనిపిస్తుంది. కాని దానిలోపలికి ప్రవేశిస్తే కాని ఎంతో సున్నితంగా, సుందరంగా కనపడే ఆ దాకపుటోగులు విషపుకోరలన్న సత్యం అర్థంకాదు. చెక్కు చెదరని సూట్లవెనుక ఎంత పెరిగితనం ఉన్నదో, ముచముచ లాదే పెట్లమాటున ఎన్ని తిక్కుబావాలు కదలాడుతున్నాయో తెలిసికోగల అవసరం, అవకాశం ప్రతిమవిషి జీవితం లోనూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు సంభవించక మాపదు.

మా శ్రీవాద్ధు బాలామంబునరు-
నపుట్టెంరొజు ఆయనకు బాగా
జ్ఞానకం - మమస్సి జ్ఞాపకమందును!

భారతి

ముఖ్యంగా మన భారతీయుల స్థితి అవ్వాన్నంగా ఉంది. అటు సనాతన భారత సంస్కృతిలోని ఉదాత్తతను, యిటు ఆధునిక పాశ్చాత్య సంస్కృతి లోని విశాల దృక్పథాన్ని రెండింటికూడా జీర్ణించుకోలేకపోతుంది. నేటి యువతరం, ముఖ్యంగా ప్రగతి పథంలో పయనిస్తున్న ఆధునిక శ్రీ ఆనేక విమర్శలకు, అసమానాలకు గురికావలసిపడుతోంది. శ్రీపతి శక్తిస్వరూపిణిగా భావించే యీ పవిత్ర భారత దేశంలో శ్రీ విగూర్చి ఉన్నన్ని 'స్కాండల్స్', శ్రీ పడుతున్న అగచాల్లు మరే యితరదేశంలోనూ సంభవించటంలేదు. దీనికి శ్రీనిగురించి, జీవితాన్ని గురించి యువకులలో ఏర్పడిపోయిన తప్పు అభిప్రాయాలే ముఖ్య

కారణం. ఈ జనుస్పృకరమైన స్థితి అంతమవ్వాలంటే భారత యువజులందరిలోనూ ఒక నైతిక విప్లవం బయటరాలి, శ్రీ గౌరవం లేకపోవటం దేశపతనానికి మొదటమెట్టు అన్న సంగతి అందరూ గుర్తించాలి. మన సమాజ అంతవరకు ఎదగటానికి యింకా ఎన్ని శతాబ్దాలు పడుతుంటే!

కృష్ణా: ఇదంతా చదివి మళ్ళీ యేమనుకుంటున్నావో నాకు తెలుసు ఇన్ని విషయాలు తెలుసుకుని, ఇన్ని కబుర్లు చెప్పగలిగిన నేను ఒక సాధారణమైన 'బేర' వలె ఆత్మహత్య ఎలా చేసికోగలిగేనా అన్న సందేహం నీకవస్తోందికదా?

ఇన్ని విషయాలు తెలుసుకునుకనే పరిస్థితులను పూర్తిగా అర్థంచేసుకు

న్నాను కనుకనే నేను ఆత్మహత్యకి సిద్ధమయ్యేను. నువ్వు నన్ను ఎంతగా ప్రేమించినప్పటికీ నువ్వు సాధారణ మానవుడివ్వే సత్యాన్ని నేను ఎలా మర్చిపోగలను? సగటు మానవత్వపు విలువలే మంటగలనిపోతున్న యీరోజుల్లో మనిషిని దేవుడిగా ఉహించుకోగల విశాల హృదయం, ఆకాద్యుష్టి ఏర్పరచుకోవటం నాకు చేతికాదు. తొలి ప్రేమ తాలూకు వేడిలో నున్న నన్ను పెళ్ళాడినప్పటికీ ఆతరువాతకూడా పిళ్ళ విమర్శలను, సలహాలను లెక్కచేయవనీ, కనీసం బాధపడకుండానైనా ఉండగలవనీ నేనునుకోను. చితికిపోయే సున్నిత హృదయాలు, నలిగిపోయే కోమల భావాలు దాంపత్య జీవితాన్ని ఎన్నటికీ సుఖవంశం చేయలేవు. పరీక్షలకు, త్యాగాలకు తట్టుకుని మొద్దుబారి పోయిన ప్రేమమీద నాకు మోజాలేదు. అప్పుడే విచ్చుకున్న మల్లెపువ్వులాటి మధుర సౌరభాలతో గూడిన ప్రేమ కావాలి నాకు - దాని ఉనికి కాలం ఎంత పరిమితమైనదైనా సరే... అందుకే నేనీ లోకంనుండి విష్కరిమించ దల్చుకున్నాను.

ద్వేషానికి, దౌర్జన్యానికి, అక్రమాలకు, అన్యాయాలకు తావులేని మరో

లోకంలో మన ప్రేమ సాఫల్యంకొనం విరీక్షిస్తుంటాను.

జన్మజన్మలకీ నీదాసనైన,
సునంద."

ఉత్తరం చదవటం అనిగానే కృష్ణకుప్పకూలిపోయేడు. "అయ్యో! సునందా! ఎంతపని చేసేవు సునందా! నన్ను అర్థంచేసుకున్నది యింతేనా? నా ప్రేమను గురించి నీకు తెలిసిందిదేనా? నువ్వు లేనితరువాత నాయీ దేహంలోని అర్థభాగం ఎలా యీ లోకంలో ఉండగల దనుకన్నావు? నేనిప్పుడు సగం మనిషిని సునందా, సగం మనిషిని. ఆ సంగతి నీకెలా తెలిపేది?" అంటూ రోదించసాగేడు.

జీవితాన్ని గూర్చి ఎన్నో అభిప్రాయాలేర్పరచుకుని, భవిష్యత్తును గురించి ఎన్నో బంగారుకలలు కంటున్న ఆ యువకుడికి తగిలిన గాయంతాలూకు బాధనుండి విముక్తుడవటానికి ఒక్కటే మార్గం కనిపించింది. వెంటనే లేచి, మండులపావుకు వెళ్ళి నిద్రమాత్రం సీసా కొనుక్కొచ్చేడు. రాత్రయ్యాక వాటన్నిటినీ మింగి నిశ్చింతగా మంచంమీద వారేడు. కొన్ని గంటలలోనే అతని ఆత్మ భౌతిక దేహాన్ని వదలి తన ప్రేయసిని చేరుకుంది.

ప్రియబాంధవి

ప్రబాధకుమార్ సన్సార్

చరిత్రం. సూర్యాస్తమయసమయం. అన్నివైపులా నుంచుకోపాలు పొగ కూడా కలియడంతో, కంకటా సగరాన్ని అగ్గుదే బాగా చీటి అలము కుంటున్నది. నగరంలో కొన్నిచోట్ల దీపాలు వెలిగాయి. దూరంగా ఏవో ఇంజన్ల మోతలు వినిపిస్తున్నాయి.

నగరంలోని ఒక పెద్ద ఇంటికి ముందుభాగాన వున్న ఓ చిన్నగది. ఆ గదికి ఒకే గుమ్మం. ఒకే కిటికీ. కిటికీ ఇరుపులు తెరిచివున్నాయి. వాటికి ఎదురుగా తలపెట్టి జహార్ పడుకుని వున్నాడు. చీకటి గదిని క్రమంగా అక్రమణ చేస్తున్నది. ఎక్కడా గాలి కదులాడిన సూచనలేదు. దోమలు బాగా చెలరేగాయి.

జహార్ కళ్ళు తెరవకుండానే వక్కిమీద అటాయటూ మసిలాడు. దోమలు విద్ర పోవిచ్చేలా లేపు. విసుక్కుంటూ లేచి కూర్చున్నాడు. వలికి కాళ్ళూ, చేతులూ కొంకర్లు పోతున్నాయి. ఈసారి గచ్చుగోడకు చేరగిలబడి కళ్ళు మూసుకున్నాడు. కునుకు పట్టింది. కాసేపటికదరువాత కళ్ళు తెరుస్తూనే, తానీవేళంతా ఉపవాసం వున్న సంగతి అతడు గుర్తు తెచ్చుకున్నాడు.

మాసికలేసి కుట్టించుకున్న చొక్కా జేబుల్లో వెతికి జహార్ సగంకార్చి అర్రేసి దాచుకున్న సిగరెట్ బైటికి తీశాడు. మరోసారి జేబులు వెతికి అగ్గిపెట్టె బైటికి లాగాడు. దాన్ని కదిలించిమాస్తే ఒకే అగ్గిపుల్ల వున్నది. ఆ ఒక్క పుల్లనూ ఖర్చుచేసి సిగరెట్ కాల్చే ధైర్యం అతడికి కలగలేదు. అతడు లేచి నిలబడ్డాడు. అంతవరకూ గదిలో వీరవిహారం చేస్తున్న ఎలుక తూములోంచి బయటికి పరిగెత్తింది.

గది కొంచెం విశాలంగా వున్నట్టుయితే జహార్ కొస్త అటాయటూ పచార్లు చేసేందుకు వీలుగా వుండేది. కాని అదిబాగా ఇరుకుగది. అందుకనే అతడు రోజులో చాలా భాగాన్ని రోడ్లవెంట తిరుగుతూ గడిపేయటం అలవాటు చేసుకున్నాడు.

గదిలో ఎక్కడో ఒక చిన్న మైనపు వత్తి వుండాలి, అన్నీనింగతి జహార్ కు గుర్తుకొచ్చింది. దానికోసం చీకట్లో అక్కడా యిక్కడా తడివి చూశాడు. కాని కనిపించలేదు. దానికోసం అగ్గివుల్ల గీయటం వ్వధా. అది కనిపించకముందే అగ్గి వుల్ల అరిగోనయ్యి. రెండందాలా చెడటం అవుతుంది. అతడి కాలికి ఏదో తగిలి చిన్న చప్పుడుతో కిందపడింది. నీమిటా ఆ వస్తువు అనుకుంటూ జహార్ కూర్చుని చేత్తో తడిమి చూశాడు. అతడి చేతికి రెండురోజుల క్రితం కొనితెచ్చుకున్న మర మరాల బొట్లం తగిలింది.

అహో, అనుకున్నాడు జహార్. ఈ రాత్రికి వీటిని తిని, యిన్ని సీట్ల తాగి హాయిగా వుండ వచ్చనుకున్నాడు. ఆ బొట్లం మరమరాలూ జేబులో పోసుకుని అతడు గదినుంచి బయటికి వచ్చాడు. వీధిలో వున్న దీప స్తంభం తాలూకు దీపం రెపరెప కొట్టుకుంటూ వున్నది. దూరంగా మహోజ్వల కాంతితో ధగధగ మెరిసి పోతున్న కలకత్తా నగరం. జహార్ మనమలో ఏదో వెగటు పుట్టుకొచ్చింది. అహారం లేక ఎండిపోయి, నకనకలాడుతూ చుట్టచుట్టుకు వడుకుని, అప్పుడప్పుడూ తలవత్తి చూసే కొండచిలువలా అతడికి కలకత్తా నగరం కనిపించింది. జేబు లోంచి యిన్ని మరమరాలు తీసి నోట్లో పోసుకుని, వవుయూ అతడు కదలా మెదలక వుండిపోయాడు.

“ఇదేమిటి జహార్ బాబూ, యిక్కడ నించున్నారు ? మీకోసమే చూస్తున్నాను. నేనింట్లో వున్నప్పుడు మీరుండరు. ఉద్యోగం సద్యోగం లాటి దేమన్నా దొరి కేలా వుందా ?” అంటూ ఇంటి యజమాని జహార్ ముందుకువచ్చి నిలబడ్డాడు.

జహార్ నవ్వుతూ, “అందుకోసం యింకా ప్రయత్నం ఏం ప్రారంభించలేదు,” అన్నాడు.

“ప్రయత్నమే చేయలేదా ? ఏమిటి మీ ఉద్దేశం. కాస్త ఆగండి. మీకో మాట్లా డాలి. ఇప్పుడే వస్తాను,” అంటూ ఇంటి యజమాని రోపరికి వెళ్లాడు.

అతడు వస్తాడేమో అని జహార్ కాసేపుచూసి, గదికి తాళం వేసి గదిగటా వీధిలోకి వచ్చేశాడు. ఇంటి యజమాని చేతిలో వడకుండా తాను తప్పించుకోవాలి. కొంతకాలంగా యింటి అద్దె యివ్వకపోవటంవల్ల, జహార్ ఇంటి యజమానికి కనపడకుండా యిలాగే తప్పించుకు తిరుగుకున్నాడు.

మరమరాలు బాగాలేవు. మెత్తబడి హల్లకింద తోళ్ళలా సాగటమేగాక, నట్టి కంపు కొడుకున్నాయి. ఇంకా తింటే దోకు వచ్చేలా వుంది. జేబులోంచి వాటివితీసి రోడ్డుమీద పారబోశాడు, జహార్. నిజంగా రుచికర వస్తువు తినేందుకు పనికి

గవర్నర్ గారా?
ఓయ్యారు- ఏం?

అట్టే ఏం చేడు- వారిచేత
మా అబ్బాయికి అన్నప్రాశన
చేయద్దామని!

రాకుండా పోయినప్పుడు కలిగి బాధ వుండే అదే నరక బాధ. అది, దీనినా
లతో ఎలా గడవటం - ఎన్నాళ్లవి గడవటం -

జహార్ ముందుకు నడవసాగాడు. ఒక కిల్లికొట్టు ముందునుంచి వెళుతూంటే
అతడికి ఉపి ముఖం అద్దంతో కవిపించింది. ముఖాన్ని చేత్తో నవరించుకుని
చూసుకున్నాడు. గడ్డం బాగా పెరిగిపోయింది. ముఖంమీద నవ్వువి ముడతలు
వడుతున్నాయి. చెంపలు బాగా పీక్కుపోయాయి.

హఠాత్తుగా వెనకనుంచి అతడి భుజంమీద ఓ చేయివడింది జహార్ వెనక్కి
తిరిగిచూచి చూస్తాడు.

“ఎక్కడికి వెళుతున్నావ్?” అని ప్రశ్నించాడా వ్యక్తి.

“మీ దగ్గిరికే. ఇనాళ అటలేదా ఏం?” అన్నాడు జహార్.

ఆ వ్యక్తి అటాయటూ విత్తర చూపులుచూసి, “ఓవ్, మెల్లిగా మాట్లాడు.
పోలీసులు తిరుగుతున్నారు. అట మొదలెట్టి చాలా సేవయింది. ఐనా నీకింకా...”

“ఆ నిషా యింకా వదలేదు. నా బుద్ధి ఎందుకనో పాడువనులమీదికే పోతూ
వుంటుంది... వద,” అంటూ కదిలాడు జహార్.

ఇద్దరూ చీకటి సందుగొందులన్నీ తిరిగి ఒక చిన్న గుడిసెముందుకు వచ్చారు.
దానిముందు ఒక ముసలి వివ్వగత్తె కూర్చుని వున్నది. దానికి నెల కోదూపాయి
యిచ్చేట్టు ఆ గుడిసెలో చీల్లపేక అడేనాళ్ల ఒప్పుదం కుదుర్చుకున్నారు. గుడిసె
లోపల చిన్న కిరననాయర్ బుద్ధిముందు కొందరు కూర్చుని చీల్లపేక అడు

తున్నారు. బీడీ, గంజాయిల పొగతో, కిరసనాయిల్ దీపపుపొగతో గుడిసె అంతా గవులుకంపు కొడుకున్నది.

జహర్ లోపలికి రాగానే, "ఏం జహర్ బాబూ! డబ్బుడుబ్బు తెచ్చావా?" అని అడిగారు రోషిద్ మైత్రా.

జహర్ కూర్చుంటూ, "దొర్నాగ్యం తెచ్చానుకాని, డబ్బు శేరేదోయ్," అన్నాడు నవ్వుతూ.

"అలాగా, సర్దుకుకూర్చో." అన్నాడు కానాతుమిశ్రీ.

"జేబులో డబ్బులేదు; బతికిపోయాను," అన్నాడు జహర్.

"పర్వాలేదు. చేబదులు పుచ్చుకునిఆడు" అన్నాడు కానాతు.

అది ప్రాంతంబమైంది. ఓ పావుగంట గడిచేవరకల్లా జహర్ కు కడుపులో ఆకలి మంట సాగింది. అతడు రెండుసార్లు ఓడిపోయి మూడోసారి రెండణాలు గెలుచు కన్నాడు. ఆ వెంటనే అతడు ఆక్కణ్ణించిలేచి బయలుదేరాడు.

రాత్రి అంతగా గడిచినట్లులేదు. జహర్ సందుగొందులు దాటుతూ పెద్ద బజారు కేసి నడకసాగిందాడు. జేబులోవున్న పరికరం రెండణాలబిళ్ళ అతడికి జూజు జూజునీకీ గుర్తుకొచ్చి, మనసును అనందంతో ముంచెత్తుతున్నది. రెండు రోజులపాటు పర్వా లేదు, సుఖంగా గడిచిపోతుంది అనుకున్నాడతను.

గోపాల్ సర్కార్ హోటల్ గుర్తుకొచ్చి జహర్ కు నోరూరటం మొదలు పెట్టింది. ఆక్కిడ ఏవేదికనాలో అలోచిస్తూ అతడు చకచకా నడుస్తున్నాడు. రోడ్డుమీద నడుస్తున్న జనం, పోతూన్న టాంగాలూ అతడికి తనమట్టా సృత్యం చేస్తున్నట్టుగా తోచింది.

తీరా హోటల్ దగ్గరకి వెళ్ళింతరవాత జహర్ కు ఒకనమస్య వచ్చిపడింది. అన్నం తినటమా? రొట్టె తినటమా. అన్నం కూరూ టిచిగావుంటాయిగాని, అవి త్వరలోనే జీర్ణమైపోతాయి. వెంటనే మళ్ళీ ఆకలవుతుంది. ఇలా అలోచించి, అతడు చురకొస్తే ముందుకుపోయి, ఒక చౌకపాద హోటల్లో జొరబడ్డాడు.

అహోబిల్లో జహర్ అతి జాగ్రత్తగా లెక్కచూసి అజాకానీ బిల్లు అయేలా పద్ధతులుతీసి, చేయికడుక్కుని మేనేజర్ వున్న డేబిల్ దగ్గరకువచ్చి, దానిమీద జేబులోని బేడబిళ్ళ పెట్టాడు.

మేనేజర్ దాన్ని అబూయిటూ తిప్పిచూసి, "ఈబేడ చెల్లదండీ," అన్నాడు.

జహర్ ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఆ బేడబిళ్ళను తిసుకుని తిరగాబోర్లావేసి చూసి, "ఇది చెల్లదా? ఇదొక్కటే జేబులో వేసుకొచ్చానే!" అన్నాడు.

“ఎంతయిందీ మీబిల్లు ?” అని అసీగారు మేనేజర్.

“అజాకానీ.” అన్నాడు జహార్.

“ఇక్కడ ఎవరికీ అవ్వపెట్టం. అయినా జ్ఞాపకంవుంచుకుని రేపు ఇవ్వండి,” అన్నాడు మేనేజరు.

జహార్ హోటల్లోంచి బయటకి వచ్చాడు. బేదవిళ్ళను ఆస్థాయంగా అటూయిటూ తిప్పిచూసి, అది తననుతాను ఆమ్ముకోకుండా తనకడుపు నింపినందుకు చాలా సంతోషపడ్డాడు.

అరగంట తరువాత జహార్ తను ఆద్వైతంబున్న ఇంటిముందుకు రాగానే, ఇంటి వసారాలోనుంచి పెద్దగా మాటలు వినిపించినై. వసారాలో లాంతరు వెలిగించుకుని యిద్దరు కూర్చుని పుట్టారు. ఇంటియజమానీ, మరొకతనూ.

“ఒత్తి ఆదిద్దాలకోరు, వైగా జూదరి!” అంటున్నాడు ఇంటి యజమాని.

“అసలు మువ్వలాంటివాణ్ణి ఆగదిలో ఎలా పుడచిచ్చావ్, యజ్ఞేశ్వర్! నాలుగు నెల్ల అద్దె బాకీయా? ఈ కలకత్తాలో... ఎంత ఖర్చునీకు,” అంటున్నాడు యజమాని ప్నేహితుడు.

జహార్ పిటగోడనుంచి తొంగిచూస్తూ, అలా అంటిపోయాడు

“ఇంకా ఏదోఒకటి తేల్చిపారెయ్, యజ్ఞేశ్వర్. చెంబూ తప్పేలాకూడా లేనివాడి దగ్గిర్చుంచి అద్దె ఎలా వసూలవుతుందోయ్! పిల్లాషేతో సంసారం...”

జహార్ యిత వాళ్ళుబాటలు వినదలచలేదు. ప్రస్తుతానికి తాను గదికి పోక పోవటమే డేం. అతడు వెనక్కుతిరిగి రోడ్డుమీదికి వచ్చేశాడు. కాని, ఆరాత్రి ఎక్కడ గడవాలో అతడికి పాలుపోలేదు. లోగడ ఒకసారి పార్కులో బెంచీమీద పడుకుంటే పోలీసులు పట్టుకున్నారు. ప్రవర్తన మంచికొరచి కేసుకూడా పెట్టారు.

ఉత్తరపు వైపున ఎక్కడో ఒక పెద్ద దేవాలయం కడితున్నట్టు జహార్ కు గుర్తు వచ్చి... అక్కడ పడుకుని యీరాత్రి గడిపేయవచ్చని అతడు నందుగోరులవెంట అటుకేసి బయలుదేగాడు. కొంతదూరం పోయాక వెనకనుంచి గస్తీ పోలీసుల బూట్ల చప్పుడు వినిపించింది. జహార్ చప్పున ఓగుడిసెకాలాకు దిడిచూకి దాని చాటున దాక్కున్నాడు. గస్తీ పోలీసులు ముందుకు వెళ్ళిపోగానే అతడు తిరిగి రోడ్డుమీదికి వచ్చాడు.

పలికలపు రాత్రికావడంతో వన్నెండు గంటలయినా కాకమునుపే బజార్లలో జనసంచారం తగ్గిపోయింది. రోడ్డువారగా దిక్కులు చూసుకుంటూ నడిస్తున్న జహార్ దృష్టిని ఒక ఇంటిముందు నిలబడివున్న ప్రీమూర్తి అకర్షించింది. గాలికి

రెవరెనలాడే ఆమె చీరమీద వీధిలైటు వెలుగు పడినప్పుడల్లా. చీర తళుక్కుమంటున్నది

జహార్ ఆమెకేసి ఓడణించూసి ముందుకు పోతున్నంతలో, వెనకనుంచి ఆ ప్రి, “ఇంతకుముందే యిటుగాపోయావు, తిరిగివచ్చావే ?” అని ప్రశ్నించింది.

జహార్ ఆగి, “ఎవరూ ? వీధిలో నుంచున్నావెందుకు ? దారితప్పాను, అందుకే మళ్ళీ యిటుకేసి పోతున్నాను.” అన్నాడు.

“అలాగా, ఒక్కమాట. నువ్వు వెళ్ళేదెక్కడికి ?” అని అడిగింది ప్రి.

“దేవాండానికి”

“ఓహో, అయితే నువ్వు జూదరివన్నమాట !” అంటూ ఆమె అతణ్ణి సమీపించి, “దయవుంచి నాకో ఉపకారం చేసిపెడతావ్ ?” అని అడిగింది.

జహార్ చిన్నగా నవ్వి, “చిన్నప్పుడు అడవాళ్ళకు ఉపకారం చేస్తుండేవాణ్ణి. కాని, ఇప్పుడు చేయాలివించటంలేదు. పోన్లే. నువ్వు చెప్పేదేవో వినే వెళతా, చెప్పు,” అన్నాడు.

“అలాగే చెప్పుతా. కాస్త ముందుకువద, అది యిప్పుడే వచ్చిపడుతుందేమో,” అంటూ ఆమె ఇంటి గుమ్మంకేసి ఓమారు చూసింది.

అవిడ అలా కంగారుపడటం చూసి జహార్ ఆశ్చర్యపోతూ, “అదెవరు ?” అని అడిగాడు.

“మా అత్తారింట్లో దాసిది. దాని ఉద్దేశం మంచిదిగా కనబడటంలేదు.”

“అసలు సంగతేమిటి ?”

“అదంతా చాలా కద వుందిలే. ఆ రామాయణమంతా చెప్పేందుకు టైంలేదు. ముందు యిక్కణ్ణించి పోవాలి. గదిగదా నడుపు. నువ్వు రాకపోయినా నేను వెళ్ళి పోవల్సిందే. తప్పదు,” అన్నదామె.

“నువ్వు ఎక్కడికి వెళ్ళేదానివేమిటి ?” అని అడిగాడు జహార్.

“ఎక్కడికో ... సరేకాని, నీకు రాయబాగానోకి దాని తెలుసా ?”

“తెలుసు. ఎందుకో చెప్పు ?”

“అడవాళ్ళ బోర్డింగ్ హౌస్ ఒకటక్కడుంది. గుర్తుందా ?”

“ఓగడ అన్నీ గుర్తుండేవి కాని, యిప్పుడు ... గడ్డం పెరిగాక అన్నీ ఒక్కొక్కటే మర్చిపోయాను.”

“వేళాకోళాలకు పోకు. అవదలోపున్న అడవాళ్ళతో వేళాకోళలాడే వాళ్ళెవరో తెలుసా ? పశువులకన్న అధములు,” అన్నదామె కాస్త కఠినంగా.

జహర్ మాట్టారకుండా వూరుకున్నాడు. కొంతదూరం నడిచి యిద్దరూ ఒక నందులో ప్రవేశించారు. జహర్ ఆమెకేసి తలతిప్పి. "... ఇటువంటి పనులు నావల్ల కావు. అడవాళ్ళకు ఉపకారం చేయబోవటం అనే పనిమంచి ఎప్పుడూ తప్పించుకు తీరగటం మంచిది. లోకంలో ఎందరో వుండగా నువ్వు నన్నే ఎమ్మకువి ఎందుకు వెంటపడి వస్తున్నావో నా కర్తం కావటంలేదు. నేననలు చాలా కాలంగా మంచివాణ్ణి కాను," అన్నాడు.

"నాకు తెలుసాసంగతి," అన్నదామె.

"తెలుసా : ఏంటెను?"

"నువ్వు వేడి వేడి పెనంమీదినుంచి నిప్పులో జారిపడ్డావు."

"పెనంమీదినుంచి జారిపడ్డమాట విజమే కాని, ఆ పడింది నిప్పుల్లోకాదు, బూడిదలో," అన్నాడు జహర్.

అంత దుఃఖంలో వున్న ఆమెకు జహర్ మాటలు వచ్చు తెప్పించినై. ఆమె కాసేపాగి. "నేనెందుకు ఇల్లాదిలి పారిపోయి వచ్చానో చెప్పుకాను, ఏంటావా?" అన్నది.

"ఉహూ! వినును, నేనేం ప్రణయగాధల మానపత్రికను కాను," అన్నాడు జహర్.

అమె ఏదో చెప్పబోయింది. దూరంగా గస్తీ పోలీసుల బూటచప్పుడు వినిపించింది. జహార్ చిన్న గొంతుతో, “పెద్దగా మాట్లాడకు, గస్తీ పోలీసులు తిరుగుతున్నాడు,” అన్నాడు.

“సరే, ఎక్కడయినా ఓ ధర్మశాలవుంటే, చూపిండు. ఈరాత్రికి అక్కడే పడివుంటాను,” అన్నదామె.

“ఇంత రాత్రివేళ పీకోసం ధర్మశాల ఎక్కడ వెతకను? కలకత్తాలో ధర్మమూ, శాలా - ఈ రెండూ చాలా తక్కువ,” అన్నాడు జహార్.

అమె యీసారి జాలిగా, “నీతో యింత నేపట్నుంచి పరిచయంవున్నా, నన్ను నమ్మలేకపోతున్నావుగదా? నా కోసం ఈపాటికి బహుశా వాళ్లు వెతకటం మొదలు పెట్టివుంటారు,” అన్నది.

“ఎందుకు వెదకరు? అడవాళ్లు తప్పిపోతే వెదక్కుడదా?” అన్నాడు జహార్.

“ఆ వెతకొచ్చు. ఆ దాసీదాని కొంపకి రావటమే పొరపాటయింది, నాది ”

“మరెందుకెళ్ళావ్ అక్కడికి?”

“ఇందులో రహస్యం ఏముంది? చెబుతున్నాగా - భర్తేమో అత్యాచారీ, తాగుబోతూ ... ”

జహార్ అమె మాటకు అడ్డొచ్చి, “ఇందుకే యీ దేశంలో ఆశాశ్చర్యం చదువులు చెప్పించనిది. అడవాళ్ళకు అభిరుచులూ, ఆత్మగౌరవం పుట్టుకొచ్చాయంటే, ప్రతి యింట హాహాకారాలు బయటదేరక తప్పదు. సరే, ఇల్లువదిలి వచ్చినదానిని యిప్పుడేం చేస్తావ్ ?” అన్నాడు.

“స్వతంత్ర జీవనం ”

“అది చాలా పాతమాట.”

“దాల్తే పూరుకో నేను మా దాసీదానితో వచ్చిందెందుకో తెలుసా? దర్జీ పాదాలోని దారపుమిల్లులో ఏదైనా చది కుడిర్చిపెడతానని చెప్పింది. ఆపని చేసుకుంటూ కొన్నాళ్ళపాటు దానితో వుండామనుకున్నాను. కాని, అట్టే చూడగా దాని ఉద్దేశం ఇంకోవిధంగా వున్నట్లు కనిపించింది. ఐతే, నీవుండేదెక్కడ?” అన్నదామె.

“ఏమనుకుంటున్నావో మరి, నేను కలుపు మొక్కనుకాని, కలవపువ్వునుకాను ఇల్లయితే వుంది. కాని నేనెక్కడ వుండటంలేదు. అక్కడికి వెళ్ళటం ప్రస్తుతం విషిద్ధం,” అన్నాడు జహార్.

“ఎందుకని?” అన్నదామె ఆశ్చర్యంగా.

“ఇంటి యజమానికి అద్దె ఖాకీ చెల్లించలేకపోయాను.”

“ఐతే ఎలా మరి ?”

ఇద్దరూ మౌనంగా వడుస్తూ జహార్ వుండే ఇంటిదాకా వచ్చేశారు జహార్ ఆమెను వీధిలోని దీపస్తంభం వీధిలో నుంచోమని చెప్పి, గదిగుమ్మం ముందుకు వచ్చాడు ఇంటివాళ్ళు హాయిగా విద్రపోతున్నారు జహార్ ఆమెకు సైగచేసి నిశ్చయంగా గదిగలుపు తెరిచాడు. ఇద్దరూ చీకటి గదిలోకి వెళ్ళారు. “ఇప్పటివాకా చెప్పటం మంచిపోయాను, నా పేరు సఖిలత,” అన్నదామె.

“అడవాళ్ళకు లేనిపేర్లేమున్నాయిలే” అంటూ జహార్ కొవ్వత్తికోసం చీకట్లో కాసేపు వెతికి, అది దొరకగానే వున్న ఒక్క ఆగ్నిపుల్ల జాగ్రత్తగా గీసి దాన్ని వెలిగించాడు

సుఖిలత ఆ వెలుగులో గది నాలుగుమూలలూ కలయచూసింది గదిలో ఏమూల చూసినా సాలిగూళ్ళే. గోడవాండా ఒకచోట కొన్ని పత్రికలు పడివున్నాయి. వాటి పక్కనే పక్కపరిచివుంది. దాన్ని చూస్తే ఎవరో శృణానంలో వదిలిపెట్టి బోయిన దాన్ని, మళ్ళీ భద్రంగా తెచ్చి దాచుకున్నారా అనిపిస్తుంది.

సుఖిలత భయం భయంగా ఆ పక్కనే ఉన్నదామె, “ఈ గదిలో వుండేవాళ్ళంతటి పాపాలనయినా తేలిగ్గా చేసేయగలరు,” అన్నది.

“ఇది గదికాదు, ఏదో రహస్య ఆశ్రయం,” అన్నాడు జహార్.

“ఐతే యిన్నాళ్ళనుంచీ నువ్వంటున్నది యక్కడేనన్నమాట.”

“ఉండటమేముంది, వచ్చి దాక్కుటా టాను. ఇవాళ నువ్వు దాక్కుటానికి వచ్చినట్టు.”

“తయారేసి దాక్కుటానికి యక్కడికి రాలేదు రాత్రి అని చెప్పాను,” అన్నది సుఖంత.

జహార్ కాసేపు మెదలకుండా పూరుకుని రేపు పొద్దున్నే లేవడ తోనే వెళ్ళి పోతావు,” అని అడిగాడు.

“అలా, దాగా చీకటివుండగానే. ఇంటినాకు కూడా లేవకముందే.”

జహార్ నవ్వుతూ, “అవును, ఇల్లు వదిలిపెట్టి పోవటానికి అదే మంచి సమయం,” అన్నాడు.

సుఖంత నోటికి వమిటచెంగు అడ్డంపెట్టుకుని నవ్వింది. “విజమే. అత్తవారి యిల్లుకూడా అలాంటి చీకటి సమయంలోనే వదిలిపెట్టి వచ్చాను,” అంటూ ఆమె చటుక్కున తెలివితెచ్చుకుని, “నాకు కాస్తకూడా సిగ్గనేదిలేదు. రెండుగంటల్లోనే. రెండునెలల పరిచయం వున్నట్టు సీతో మాట్లాడుకున్నాను,” అన్నది.

జహార్ మెల్లిగా వక్కదులిపాడు. ఎలుకలు తిరిగే దారి వదిలి గోడకుదగ్గరగా సుఖంత వడుకునేందుకు ఏర్పాటయింది. ఒక మిషికయినా సరేగా చలి అపలేని ఆవక్కగుడ్డల్ని యద్దరూ చెరిసగం తీసుకున్నారు. కొవ్వొత్తి యింకాసేపు మాత్రం వెలుగుతుంది. జహార్ తలుపు గడియవేసి వచ్చి, “రేపు వెళ్ళేప్పుడు నా దుప్పటి అలాగే కప్పుకుని వెళ్ళిపోకేం!” అన్నాడు.

తుప్పమైన యీ మాటకు ఆమె అధికారిమంట నెత్తికెక్కి, “నేనంత నీదురొల్లి అనుకుంటున్నావా?” అన్నది.

“అహఃహః, అదేంకాదు. ఏదో పొరపాటున అలాగే వెళ్ళిపోయావంటే మళ్ళీ అది నాకు దక్కదు,” అన్నాడు జహార్.

సుఖంత కాసేపు మెదలకుండా పూరుకుని, “నాకు గత్యంతరం లేకపోవటం చేత నువ్వు చేసిన యీ అవసూనాన్ని సహించాల్సివచ్చింది. ఒకవేళ నేను దుప్పటితో తలుపు తీసుకుని పారిపోతేమాత్రం నువ్వు అడ్డగించగలవా?” అన్నది.

“ఏం, ఎందు కడ్డగించను, అడ్డగిస్తాను. కాని, నిన్ను కాకాల్సివస్తుంది కనక అడ్డగించను.”

“అంటే దాని అర్థం?”

“చేసుకున్న భర్తను తాగుబోతని వదిలేసిన ఆడదాన్ని నేను తాకను ”

“తాగుబోతని వదిలెయ్యని ఆడదాన్నయితే, తాకుతావన్నమాట!” అంటూ సుఖలత నవ్వి, “అయితే నువ్వు నా భర్తకన్నా హీనుడివిలా కనబడుతున్నావ్ నువ్వింకా పెళ్ళి చేసుకోలేదల్లే వుంది!” అన్నది

“చేసుకున్నట్టుయితే బావుండేది. పరాయి ఆడదానిముందు... పెళ్ళి చేసుకోనందుకు నంజాయిషీ యివ్వాలైన అవసరం అయినా తప్పేది.” అన్నాడు జహార్.

“...తాగుబోతని వదిలెయ్యలేదు, నేను దుశ్చరీత్రుడని వదిలేశాను,” తనకు తాను సమాధానం చెప్పుకున్నట్టు సుఖలత గొణిగింది

అంతలో గుమ్మందగ్గర ఇంటియజమాని గొంతు వినబడింది ఇద్దరూ గుట్టు చప్పుడుకాకుండా వూరుకున్నారు ఒకటిరెండు క్షణాలలో అతడు అక్కడినుంచి కదిలి వెళ్ళిపోయిన సూచనరాగానే, సుఖలత మెల్లిగా, మనం యిలావుండగా ఆయన యక్కడికి వచ్చివుంటే ఏం సమాధానం చెప్పేవాడివి?” అని అడిగింది.

“సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరమే వుండేదికాదు,” అన్నాడు జహార్.

“ఒకవేళ ఆయన వన్నవమానం చేస్తే?”

“అవమానంచేస్తే! బాగానేవుంది. నేను నీ తరపున అతగాడితో పోట్లాడతా ననుకున్నా వేమిటి?” అన్నాడు జహార్

కొంచెంసేప ర్యూక జహార్. “ఏ ఆడవాళ్ళతోనన్నా రాత్రిపూట ఒకే గదిలో సదుకోవాల్సివస్తే, ఒళ్ళంతా కంపరమెత్తిన టుంటుంది నాకు,” అన్నాడు.

సుఖలత జవాబేమీ చెప్పలేదు. విద్ర తూగుతున్నందువల్ల ఆమె కనురెప్పలు బిరువెక్కాయి.

2

తలుపుమీద దబిదా కొట్టేవప్పుడుకు జహార్, సుఖలతలకు హఠాత్తుగా మెలుకున వచ్చింది. ఈ లోపుగా ఎప్పుడో తెల్లారిపోయింది. ఇద్దరూ ఒకరిమొహాలొకరు ఆశ్చర్యంతో కొయ్యబారిపోయి చూసుకున్నారు. బయటినుంచి ఇంటియజమాని పెద్దగొంతుతో అరుస్తున్నారు.

జహార్, సుఖలతకు మాట్లాడకుండా వూరుకో అన్నట్టు సైగచేశాడు. బయట తలుపు మరీగట్టిగా కొడుతూ, “చెప్పుడా ఏం? వినిపించటంలేదూ?” అని కేకపెట్టాడు ఇంటి యజమాని. అతని పక్కన మరికొంద రున్నట్టుంది. గొడవగా మాట్లాడుతున్నారు.

భయంతో సుఖలత మొహం పాలిపోయింది “వాళ్ళదిగితే ఏమని చెప్పతావ్ ? తం వాల్చుకునేట్టు చేస్తావా,” అన్నది మెల్లిగా గొంతు బిగబట్టుకుని.

జహార్ నీరసంగా జాలిపుట్టించే గొంతుతో, “ఎవరండి తలుపు కొట్టిది ?” అని అడిగాడు.

“తలుపు తెరుపు ముందు—ఊరగా.”

జహార్ సుఖలతతో, “అకిటికీ తెరిచినా కనపడకుండా పుండేట్టు ఆ మూలకు పోయి దాక్కో.” అన్నాడు. సుఖలత గడిమూలకుపోయి దాక్కున్నది.

జహార్ గొంతు పెద్దదిచేసి, “జ్వరం వచ్చిపడింది. లేవలేకండా వున్నాను. వారెవరో కాస్త టిటికీదగ్గరకు రండి ” అన్నాడు.

నలుగురైదుగురు మణుపులు టిటికీదగ్గరకు వచ్చి నిలిచారు. ఇంటి యజమాని పక్కనున్నవాళ్ళల్లో ఒకడు రౌద్రంగా, “జ్వరంలానీ ఏమైనాలానీ! సంపాదన లేనప్పుడు గది ఎందుకు అద్దెకు తీసుకన్నావ్ ?” అన్నాడు.

జహార్ ఆ మాటకు సవాదానం చెప్పకుండా కుడిచేయి ముందుకు చాస్తూ, “మీరీ ఎవరైనా చేయి చూస్తారా ?” అని ఆయాసపడటం మొదలెట్టాడు.

అతడిచేయి ఎవరూ ముట్టుకోలేదు. “జ్వరం తగ్గి తగ్గకపోసీ—రెండు గంటలు పైం యిస్తున్నాను. అప్పటికీ వెళ్ళకపోయావంటే. మెదపట్టుకుంటే—” అంటూ ఇంటి యజమానీ, అతడి వెంటవున్నవాళ్ళూ వెళ్ళిపోయారు.

సుఖలత యి.కా ఆమూల ఆలాగే పిక్కి. నవ్వాపుకునేందుకు వైటచేంగు నోటిలో కుక్కుకుంటున్నది.

“ఊరుకో, వాళ్ళకి వినబడుతుంది,” అన్నాడు జహార్.

ఏం మాట్లాడకండా ఒకరిమొహా లొకరు చూసుకుంటూ యిద్దరూ చాలాసేపు కూచున్నారు. రాత్రిపూట చూసిన సుఖలతనే పగటివెల్తురులో చూస్తూంటే జహార్ కి ఆనందం కలిగింది. చదువుకున్న ఆదవాళ్ళనుగురించి అతడి కంఠ నడుద్దేకంలేదు. అర్థంలేని విలాసాలూ, అవసరమైన వైపై మెరుగులూ చేస్తూంటారని అతడి మనసులో గాఢంగా వుంది. స్రతి విషయంలోనూ ఆ మొహాల్లో నటనే బైటపడు తూంటుంది. మాయామాటలే అయినప్పటికీ, తమ చాతుర్యమంతా వొంక పోస్తూ, వాళ్ళు అతితెలివిగా మాట్లాడబోతారు ... ఈమె చూపులుమాత్రం సహజ మైనచూపులే. అందులో ఏమాత్రం కటాక్షవీక్షణాలు లేవు. ఈమె మాటల్లోకాని, చేతల్లోకాని, సైగలూ, సూచనలూ ఇటువంటివేవీ కనిపించలేదు. విద్విషత,

మీ అమ్మాయికి
ఇంకా బస్సు త్వరం పోలేను
అబ్బాయి!!

నిర్లిప్తక బైటపడుతూవుంది. పైగా ఈమెది ఆరోగ్యవంతమైన శరీరం. నివర్గత సుందర సౌందర్యం.

కావలసినంత చురుకుదనం ఈమెలో వుంది. కళ్ళను మిరుమిట్లుగొలిపే ఈ సౌందర్యం ఆకర్షిస్తుందిగాని, వ్యామోహపరచదు. అడవాళ్ళలో సహజంగా వుండి వలసిన సరళత్వం, సుకుమారత్వం ఈమెలో మేళవించుకుపోయింది. ఆ హృదయంలో కపటత్వమనేది ఏమాత్రం లేదు. తనతో చాలా కొద్దిగంటల పరిచయమే అయినప్పటికీ, విలవకపోయినా తన వెంటవచ్చి, ఈ రాత్రంతా ఏవిధంగా గడప గలిగిందో, ఇప్పటికీ జహార్ అర్థంచేసుకుని ఆనందించగలిగాడు.

“మూగవాడిలా అలా చూస్తూ కూచుంటావేం? అభిమానమనేది లేమా?” అన్నది సుఖిలత.

జహార్ ఊహల్లోంచి తేరుకుని ఆమెకేసి చూసి, “నిన్ను ప్రశంసించాలా వద్దా, అని ఆలోచిస్తున్నా.” అన్నాడు.

సుఖిలత రుసరుసలాడుతూ, “ఔను, ప్రశంసించేదాడు యిదేనమయం! చాలా బావుంది... ఒక్క వార్షికోమహర్షికే వున్నదీ, ఇతరుల కెవ్వరికీలేనిదీ ఏమిటో తెలిసా?” అన్నది.

“ఏమిటి?” అన్నాడు జహార్.

“ఎప్పుడేం మాట్లాడాలో, ఏం చేయాలో ఆయనకే తెలుసు. దాన్నే సందర్భకద్ది అంటారు ”

జహార్ నవ్వి, “ఆడవాళ్లు ఒక్క-విషయంలో మాత్రం అధికులు, ఎప్పు డెలా నవ్వాలో, ఏడవాలో వాళ్ళకే తెలుసు. దాన్నే సమయస్ఫూర్తి అంటారు,” అన్నాడు

సుఖలత మెల్లిగా నవ్వింది. జహార్ లేచి తడవుదగ్గరకు వెళ్ళి బయట ఎవరైనా వున్నారేమో అని కాసేపు జాగ్రత్తగా చెవిఒగ్గి విని, సుఖలతతో, “ఆడువ్వుటి కప్పుకుని నిశ్శబ్దంగా బయటికిపోయి, ఆ వీధి మలుపున నించో. నేను వస్తాను,” అన్నాడు

సుఖలత దువ్వుటి కప్పుకుని తలుపు తెరుచుకుని గదిగబా వెళ్ళిపోయింది. ఓ క్షణం తరవాత జహార్ గదినుంచి బయటికివచ్చి, పిల్లిలా నడుచుకుంటూ వీధి లోకి వెళ్ళాడు. సందుదివర సుఖలత చిలుచునివుంది. అతను దగ్గరకురాగానే, “నించోమన్నావు దేనికి? నువ్వెటువేపు వెళతావే?” అని అడిగింది.

“ఎటువేపని చెప్పను? ఇంటి యజమాని ఎదుర్రానివేపు ఏదైనాసరే ... మరి నువ్వెక్కడికి వెళతావ్?” అని అడిగాడు జహార్.

“ఇటు దక్షిణనేపుగా వెళతాను. మా అత్తారిల్లా, పుట్టిల్లా యిటు ఉత్తరపు వేపుగా వున్నాయి. నేను వెళ్ళేది భవానీపూర్ లో మా అమ్మ పిల్లకూతురి ఆత్త గారింటికి,” అన్నది సుఖలత.

“సరే...ఒక్కరాత్రి స్వీడ్ల పరిచయంలోనియీ సునిషినిమాత్రం గుర్తుంచుకో. బహుశా, యిక మనం కలసుకోవటం పడదేమో! పోసీ!వి, పీ విషయ లో నేనేదైనా ఒకవేళ అన్యాయంగా ప్రవర్తించివుంటే ...” అంటూ అతను ముందుకు వడిచాడు.

సుఖలత స్పిగ్ధంగా నవ్వి, “నువ్వేదో నాటకంలోని పాత్రలాగా వెళ్ళిపోతున్నావ్. కాని, యిప్పు డెక్కడికి వెళ్తావ్, ఏం చేస్తావ్?” అని అడిగింది.

“ఏడన్నా ఒక పత్రిక కాలాకు ఆఫీసు మేడమెట్లవద్ద నిలుచుని, ఆ పత్రిక ప్రకటనల పేజీ చూస్తూంటాను ” అన్నాడు జహార్.

అతడు రెండడుగులు ముందుకు వెయ్యటంతోనే సుఖలత నవ్వుతూ, “నువ్వెలా సెలవుతీసుకుని నాటకంలోని వేషంలా తలవంచుకుని వెళ్ళిపోవటం ఏమీ జానో లేదు, ఏదో ... హా! హాతవిధి! భగవాన్! అనుకుంటూనైనా వెళ్ళు,” అని వెనక్కి తిరిగి వడవసాగింది.

జహర్ గబగబా ఆమెను సమీపించి, “భవానీపూర్ అంటే ఏదో నాలుగు కొంపలున్న జాగాకాదు ఆ వీధిపేరేమిటో, ఆ ఇంటి నె.దరంతో తెలుసుకుని మరీ వెళ్ళాలి,” అన్నాడు.

“ఆ ఆద్రన్ నాకు జ్ఞాపకమొంది,” అన్నది సుఖలత.

జహర్ విరిగి పుడిలా వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళిపోతూ మనుకుంటుండగా, సుఖలత ఎడమచేయి చాచి, “ఈ చేతిగాజులు కాస్త అమ్మిపెడతావ్ ?” అని అడిగింది

ఈసూర, నావల్లకాదు. చేతిలో ఏమీ లేనప్పుడే హాయి. ఈ గాజులు నాదగ్గిరుండగా పట్టుకున్నారంటే, తప్పించుకునే వీలుండదు,” అన్నాడు జహర్.

“ఎవరు పట్టుకుంటారు ?”

“చినిగిపోయిన బట్టలతోపున్న నాదగ్గిర బంగారుగాజులుండటం మంచిదికాదు ఇవి నావని ఎవరూనమ్మరు, చేతులకు పోలీసులు నంకెళ్ళు తొడుగుతారు,” అన్నాడు జహర్.

ఇద్దరూ దక్షిణంగా కొంచెందూరం వెళ్ళారు. “అడవాళ్ళు నిర్భయంగా పుండేందుకీ దేశంలో ఆశ్రయ మెక్కడాలేదు,” అన్నాడు జహర్.

“ఐతేమరి, ఇచ్చి ఆశ్రమాలూ, మహిళా సేవాసంఘాలూ వున్నాయిగా ! ఇచ్చి ఎవరికని కట్టారుమరి ?”

“అలాంటి చోట్లకూడా ధబ్బుంటేనే ఆశ్రయం దొరుకుతుంది. ఇకపోతే ధబ్బవనరంలేనిచోట్ల, కనీసం వయస్సైనా-అందమైనా అడవాళ్ళకుండాలి.”

“అంటే ఆర్థం ?”

“ఆర్థమా ? ప్రపంచంలో ధర్మరాజులసంఖ్య చాలా తక్కువ,” అన్నాడు జహర్.

ఇద్దరూ ఒకరివక్కనే ఒకరు నడుస్తున్నారు. అప్పటికి కొంచెం పొద్దెక్కటంతో చలిఅంతా పోయింది. వాళ్ళు ఆ సమీపంలోపున్న గోల్డీషీలోకి వచ్చారు ఎదురుగా రాతిమెట్లు. దిగువున స్వచ్ఛమైన నీళ్లు మిలమిల తాడుతూ కనిపించినై ఇద్దరూ మెట్లుదిగి నీళ్ళతో మొహాలు కడుక్కుంటూ కూచున్నారు.

“నేనుమాత్రం ఉపవాసం వుండలేను బాబూ ఎలాగోలా... చివరికి ఒక్క గజైవా అమ్మవలసిందే, వీదగ్గిరేం ధబ్బులేదుగా ?” అన్నది సుఖలత.

జహర్ జేబులోంచి చెల్లెని బేడకాసు పైకితీసి, “ఇది ఎక్కడికివెళ్ళినా చలనం లేనిది. కేవలం నాదగ్గిర యీ బేడమాత్రం వుంది,” అన్నాడు.

సుఖలత నవ్వుతూ, “పద, కంసాలిదుకాణం ఎక్కడన్నా వుండేమోహద్దాం. నేనుకూడా వుంటాగా నీవెంట.” అన్నది.

కంసాలి దుకాణంకోసం వెతుక్కుంటూ యిద్దరూ బయలుదేరారు. కొంచెందూరం వెళ్ళాక కుడిచేతివేపున్న ఓ దొంగిలీ మిఠాయిదుకాణం చూసి ఆగి, “అబ్బేద యీలా యియ్య. చెల్లుకుందోలేదో చూస్తూ నువ్వుపోయా ఆ ఎలక్ట్రిక్ స్టంభందగ్గర నుంచో.” అన్నది సుఖలత.

ఆకలేస్తూంటే దాన్నణచుకునే తత్వంకాదు సుఖలతది. అప్పటికే ఆమెముఖం బాగా వాడిపోయింది. ఆమె మిఠాయిదుకాణం ముందుకువెళ్ళి, “ఇక్కడ ఆడవాళ్ళు కూచుని తినేందుకు చోటుందా” అని అడిగింది.

“అలాగదీ, చోటు ఏర్పాటుచేస్తాను. ఏమేం కావాలి?” అని అడిగాడు దుకాణం వాడు.

సుఖలత దుకాణం భోజనలీపోయి, దుకాణంవాడు చూపినచోట కూర్చుని, రెండణాలకు సరిపడా ఏమేంవస్తాయో చూసి అర్థరిచ్చింది. ఓకూర్రాడు ఆమె కావాలన్న పదార్థాలు కాయితంలోపెట్టి తెచ్చి, ఓగ్లనెడు మంచినీళ్ళకూడా ఆమె ముందుపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

సుఖలత కాసేపు పూరికినేకూచుని, గ్లాసులోని నీళ్ళతో మొహం తుడుచుకుని, మంచినీళ్ళుకాగి - పది పిమిషాల్లో బైటికివచ్చి, తనవద్దవున్న బేడవిళ్ళను దుకాణం వాడికిచ్చింది. అతడు దాన్ని అటూయటూ తిప్పడం ఏ. “ఇది మంచదికాదు... చెల్లదు,” అన్నాడు.

సుఖలత తెల్ల బోతున్నట్టుచూసి, “అదేమిటి? చెల్లదా? కాళీమాతగుళ్ళో పూజారి యిచ్చాడే!” అన్నది.

“ఇచ్చుందొచ్చు. ఈరోజుల్లో జనం తమదగ్గిరున్న చెల్లనిదబ్బుల్ని దేవుడి కిస్తూంటారు. దేవుడుకూడా త్యాగిగనక తనదగ్గరేమీ వుండుకోకండా మళ్ళీ వాళ్ళకే యిచ్చేస్తూవుంటాడు;” అన్నాడు దుకాణంవాడు.

సుఖలత జాలిగా, మధురంగానవ్వి, “అయితే ఎలామరి? దగ్గరింకేం లేదే?” అన్నది.

దుకాణంవాడు ఆమెనవ్వుకు ముగ్ధుడైపోయి, “బోజీవేళని అనుమానిస్తున్నాను కానీ, అర్థరూపాయదాకా తిన్నాపర్వాలేదు.” అంటూ బేడవిళ్ళని తనచేయి సుఖలత చేతికి తగిలేలా ఆమెకిచ్చి, “సరే, మీదగ్గర యిప్పుడు లేకపోతే ఎప్పుడోసారి యివ్వండి, అంతకన్న నేనేంచెప్పను? మీరు గొప్పింటి...”

మాట పూర్తికాకముందే, “అలాగే, ఎప్పుడోప్పుడు యిస్తారే, బాబూ అంటూ సుఖలత తలవంచుకుని ముందుకునడుస్తూ, జహార్ కు రమ్మని సైగ చేసింది.

కొంతదూరం పోయాక ఇద్దరూ మళ్ళీ కలుసుకున్నారు. సుఖలత నవ్వుతూ వైటదాటున పెట్టుకవచ్చిన, పొట్లాం బైటికితీసి “తొందరగా నడుపు. ముందిదికొస్తా తింటేనేగాని ప్రాణాలు విలంబం” అన్నది.

జహార్ ఆశ్చర్యపోతూ ఆమెకేసి చూస్తుంటే, సుఖలత చెల్లని బేదబిళ్ళని అతడిజేబులో పడేసి, “నేనక్కడ ఏమీతివలేదు. ఈకెనే తింటూన్నట్టు కూచుని, ఈ పొట్లాం చాటుగా తీసుకువచ్చాను. ఇకనడు...” అంటూ అతడి చేతులకుని లాగింది.

3

జహార్, సుఖలతా భవానీపూర్ చేరాడు. ఇక్కడి వచ్చేలోపలే వాళ్ళిద్దరూ ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం చేసుకున్నారు సుఖలత తన పిమ్మిగారినట్లో ఎదుర్కోవడానికి, హారా ప్లేషన్ లో లేడీ బుకింగ్ క్లబ్బుగా చేర్చుననీ చెప్పింది. ఒక వేళ ఆ ఉద్యోగంకనక రాకపోతే, ఇద్దరం కలిసి టీ దుకాణం పెడదామనీ, తాను గుమ్మంపద్ద నిలబడి జనాన్ని ఆకర్షిస్తుంటాననీ, విద్యార్థులు చేరింపెర్రగా ఎగబడతారనీ ఆమె జహార్ కు వచ్చుచెప్పింది.

జహార్ వీధిరవతల ఒక ఇంటి గోడవక్కన నించున్నాడు. సుఖలత వెళ్ళి తన పినతల్లిగారి ఇంటితలుపు తట్టింది. లోపల గడియవేసి మండకపోవటంతో తలుపులు తెరుచుకున్నై. ఆమె లోపలికి వెళ్ళింది.

సుఖలత రాకకోసం వీధిలోనిలబడివున్న జహార్, వక్కనించిపోతున్న మంగలిని అసిగడ్డంచేయించుకుని, ఆచెల్లని బేదబిళ్ళనే అతడిచేతిలో పెట్టాడు. మంగలి దాన్ని తిప్పిచూసి, అతడికేయిచ్చేసి, మళ్ళీ రేపు ఆ యింటిదగ్గరే కనబడతాననిచెప్పి వెళ్ళి పోయాడు.

జహార్ మరికొసేపు వీధినారగానిలబడి, సుఖలత ఎంతకీ రాకపోయేసరికి, ఆమెకు పినతల్లిఇంట్లో ఆశ్రయం దొరికిందనుకున్నాడు. ఆమెకిక దిగులేదు. సుఖలత అబలకాదు; మహిళ. జీవితంలో మహిళలకంటే, అబలలే ఎక్కువ!

అంతకుముందు ఇద్దరూకలిసి చేసుకున్న నిర్ణయాన్ని అతిక్రమించి, జహార్ వెంటనే అక్కడినించి బయలుదేరాడు. ఎటువంటి నిర్ణయాన్నయినా భంగపరచటం అతడికెంతోసేపు పట్టదు. విజానికి గడిచిపోయినరాత్రి, ఈఉదయమూ

ఏదో స్వప్నంలోలా చాలా తేలిగ్గా గడిచిపోయాయి. సుఖలతతో అతడికి బంధుత్వ మైతే ఏర్పడింది; కానీ అది బంధంగా మాత్రం మారలేదు. జహార్ నిశ్చింతగా నిట్టార్చి, తాపీగా ఆలోచించి, తానొక సుడిగుండంలోనుంచి తప్పించుకుని బైట పడ్డాననుకుని, తృప్తిగా గులిపివేసి వదిలాడు.

అవీధివదిలి పెద్దరోడ్డు దాటివచ్చి, ఎదురుగావున్న వీధినబడి జహార్ నడవ సాగాడు. అవీధి సదాసరి కాళికాలయానికి వెళ్తుంది. ఇవాళేదో పండగలావుంది రెండుపేవులా పెద్దపెద్ద దుకాణాలు, చిన్నచిన్న కొట్లు. ఆకుక్కునేవాళ్ళ ఆరుపులు, పందాల దెబ్బలాటలు - తిట్లు, గుర్రబండ్ల చప్పుళ్లు, ఆడవాళ్ళ నవ్వులు, చిన్న పిల్లల ఏడుపులు - అంతా పెద్ద తిరణాల్లావుంది. అజనప్రవాహంలో కలిసి జహార్ వెళ్ళిపోతున్నాడు.

జహార్ చాలా సేపు ఆకాళికాలయం చుట్టుప్రక్కలతిరిగి, కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకునేందుకుని, ఎదురుగా కనిపించే సత్రంకేసి వెళ్ళబోయేటలో, వెనకనుంచి ఎవరో అతడిచేయి గట్టిగా పట్టుకున్నారు. ఉలిక్కిపడి అతడు వెనక్కు తిరిగిచూసి తెల్లబోయి, “నువ్వు ? నువ్వుక్కడికి మళ్ళీ వచ్చావేమిటి ?” అని అడిగాడు.

సుఖలత అతడిచేయి వదలకుండానే కాసేపు ఆయాసపడుతూ విల్చుని, “అబ్బ, ఎంతకష్టపడి నిన్ను మళ్ళీ పట్టుకున్నాను. నీకోసం ఎంత వితికాననుకున్నావ్, గొంతులూ, నందులూ, హోబళ్ళూ. నువ్వు కనపడకపోయేనరికి, ఇహ నీకోసమని దేవిముందు ప్రాణాచారమైనా పడదామని యిక్కడికి వచ్చాను,” అన్నది.

“ఐతే - మీపిన్ని ఏమన్నా అన్నదేమిటి ?” అని జహార్ అడిగాడు.

“నేను ఆత్మరింటినుంచి లేచిపోయినట్టు ముందుగానే ఆమెకు తెలిసింది. నన్నెందుకు తనింట్లో వుండనిస్తుంది. నే ననేకవిధాల బతిమాలాను, అఖరికి కాళ్ళ కూడా పట్టుకున్నాను. లేచిపోయిందానికి తనింట్లో జాగాయిస్తే ఆశ్రతిష్ట వస్తుందన్నది,” అన్నది సుఖలత.

ఇద్దరూ గుంపులోంచి తప్పుకుని బైటికివచ్చి రద్దీలేవి దారివెంట నడకసాగించారు. కొంతదూరం వెళ్ళాక వీధిపక్కన వాళ్ళకో పూరిళ్లు కనిపించింది. ఇద్దరూ ఆ ఇంటిముందుకు వెళ్ళారు. ఇంటికలుపులకు తాళంవేసి వుండబడేత వాళ్ళు గుమ్మంముందు చతికిలబడ్డారు. విన్నరాత్రి వాళ్ళ కెలాంటిదో ఒకటి ఆశ్రయం అంటూ దొరికింది. ఇవాళ దొరుకుతుందన్న నమ్మకంలేదు. చలికాలం, చీకటి పడబోతున్నది.

ఓపావుగంట తరవాత పట్టుపంచ కట్టుకున్న ఒకతను ఆ ఇంటిముందుకు వచ్చాడు. ఆయన నెత్తిమీద పిలకవున్నది. నామావ? ముద్రించిన పసుపుపచ్చ పట్టు బట్ట ఒంటిపిండా కప్పుకున్నాడు. అతడు గుడిలో పూజముగించుకుని వస్తున్నాడల్లే వుంది.

“ఎక్కజ్జించి వచ్చాడు. బాబూ ?” అని అడిగాడాయన జహర్ కేసి నవ్వుతూ చూసి.

“చాలా దూరంనుంచి వచ్చాం. నాతోకూడావచ్చిన యీమె, గోపాల్ పూర్ లోని మాతృశ్రీ ఆశ్రమంకాలాకు ముఖ్య పరిచారకురాలు, నేనక్కడ స్కూల్లో మాస్టర్ని;” అన్నాడు జహార్.

“కావుండి, ఏంపనిమీద యిక్కడికి దయచేశారు ?”

“ఇక్కడి ఆలయంలో ఈమెని వుంచాలనివచ్చాను. ఆశ్రమం అభివృద్ధికోసం చందాలు వసూలుచేయాలి. ఈమె సద్రుహ్యురాలి, గీతార్థంతా ఉపన్యాసాలుగా చెప్పగల ప్రజ్ఞావంతురాలు,” అన్నాడు జహార్.

అనుకోకుండా జహార్ యీవిధంగా నాటకమాడటంచూసి, సుఖలతకి భయంవేసి, తలవంచుకున్నది. ఆవచ్చినాయన వయసుమళ్ళినవాడు. సుఖలతమీద అతడికి గౌరవ ప్రపత్తులు కలిగాయి.

“తమరెవరో తెలుసుకోవచ్చా ?” అని జహార్ అడిగాడు.

“తప్పకండా. నన్ను శివప్రసాదభట్టాచార్య అని పిలుస్తారు. ఇక్కడి దేవాలయంలో యాత్రీకుల తరపున పూజలూ అవీ చేస్తూంటాను. ఈ ఇల్లు నాదే. యాత్రీకలకు గదులు అద్దెకిస్తూంటాను. ఈ బ్రహ్మచారిణికి కావల్సిన ఏర్పాట్లన్నీ నేనుచేస్తాను. రా, అమ్మ. రా.” అంటూ భట్టాచార్య ఇంటికొంతసేపు తలుపులు తెరిచాడు.

జహార్, సుఖలత అతడివెనకగా ఇంట్లోకి వెళ్ళారు. “మీవెంబడి సామాను లేమీ తెచ్చుకోలేదా ఏమిటి ? వరేలే, బాబూ. అన్ని ఏర్పాట్లూ నేనే చేస్తాను. మీరిలోగా... ఎంతసేపు : ఇదిగో యిప్పుడే యీ ఇంటివెనకవున్న, నా నివాస గృహానికి వెళ్ళవస్తాను. నాతల్లిముఖంలో లక్ష్మీకళ కాండవమాడుతున్నది,” అంటూ భట్టాచార్య పెరటితలుపులు తెరుచుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

సుఖలత జహార్ కేసిమాసి నవ్వుతూ, “కొంపతీకావే మొత్తానికి. ఇదేమిటిలా చేశావ్ ? భలేకావుంది,” అన్నది.

“ఎలాగో ఓలా బతకాలావద్దా ?” అన్నాడు జహార్ నెమ్మదిగా.

కొద్దిసేపట్లో భట్టాచార్య తిరిగివచ్చి, “ఆలయంలోకివెళ్ళి కొంచెంసేపు కూర్చోండి. ఈమె తెల్లబట్టలు కట్టుకునివస్తే ఎలా ? ఇదిగోనమ్మా, యీ కాషాయ బట్టలుతెచ్చాను; కట్టుకో,” అంటూ వాటిని సుఖలత కిచ్చాడు,

సుఖలత వాటిని తీసుకుని, “సింధూరంవుందా, బాబూ ?” అని అడిగింది.

“లేకేం, అదీతెచ్చాను.” అంటూ భట్టాచార్య సింధూరం ఆమెకిచ్చాడు.

“ఇన్ని ఎప్పుట్లా ఎలాగోచేశారు. ఒక దుప్పటికూడా ఇప్పించండి. బాబుగారు అన్నది సుఖలత.

“తెస్తానమ్మా,” అంటూ భట్టాచార్య గబగబావెళ్ళి, ఓకాషాయరంగు దుప్పటి తెచ్చి అమెకిచ్చాడు.

సుఖలత పక్కగదిలోకి వెళ్ళి కాసేపట్లో కాషాయరంగు చీర కట్టుకుని, సింధు రంతో పాపిటంతా ఎరుపు చేసుకుని, దుప్పటితో ఒళ్ళంతా కప్పుకుని బైటికివచ్చి, భట్టాచార్యగారి పాదాలకు వంగి నమస్కరించింది.

“అభీష్టసిద్ధిరస్తు - నీకోరికలు నెరవేర్తాయి, వెళ్ళిరామ్మా,” అని ఓవించాడ భట్టాచార్య.

సుఖలత మెల్లిగా వీధిలోకి వెళ్ళగానే, భట్టాచార్య జహర్ ను పక్కకుపిలిచి నవ్వుతూ రహస్యంగా, “పెద్దవాణ్ణి, ఏమీ అనుకోకు, నాయనా! నేను జీవించటమే యిలా, తప్పదుమరి. చీరకీ వాటికీ రోజూ అయిదు రూపాయలు తీసుకుంటాను. ఇంటి అద్దెకింద అర్ధరూపాయి... యిప్పించాలి,” అన్నాడు.

“అదేమిట! మీరు చెప్పాలా! తప్పకండా యిప్పిస్తాను,” అన్నారు జహర్.

చీరకీ పడబోతున్నది. అలయంలో దేవికి సంద్యాహారతి జరుగుతున్నది. అదామగా భక్తులతో అలయం కోలాహలంగా వున్నది. ఒకపక్కన కొందరు కాకి మాత భజన చేయటం ప్రారంభించారు.

సర్వమూ సత్యసించిన మహారాజులా తలఎత్తుకుని ద్యానస్థిమిత దృష్టితో సుఖలత అలయంలోకి వచ్చి నిలబడింది. ఆ మొహంలోని తేజస్సు, నేత్రాల్లోని దివ్య కాంతులూ, చేయి తిరిగిన ఉత్తమశిల్పి చిత్రించినట్లున్న ఆమె పెదవులమీది చిరు నవ్వు- ఇవన్నీ ఆమె సర్వావయవాల్లోంచి వెల్లివిరుస్తున్న యవ్వనశోభతో మిళితమై, ఆమెని మహామహిమాన్వితగా చేశాయి. ఆ తేజస్సులోని ఆకర్షణ చుట్టూరా వున్నవాళ్ళను చకతుల్ని చేసింది.

భట్టాచార్య ఎక్కణ్ణించో సమీపం తెచ్చి, అగ్నిని ప్రజ్వలించజేశాడు. మంట కాస్త పైకి రావటంతోనే, ఏవండా దగ్గిర్నంచో ఒకపేట తీసుకువచ్చి, ఈ యోగినీమాతకోసం వేయించాడు. జహర్ కూడా పక్కనే నిలుచున్నాడు.

“నేనివ్వదేవెళ్ళి నాలుగువేపులా కాస్త ప్రచారంచేసి వస్తాను. నువ్విక్కడే వుండుబాబూ! నా డబ్బుసంగతిమాత్రం మర్చిపోవద్దునుమా!” అని జహర్ తో చెప్పి, భట్టాచార్య నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

మాస్తాండగానే కాసేపటికల్లా సుఖలత చుట్టూ అదామగా గుంపుచేరింది.

వాళ్ళలో గునగునలు ప్రారంభమయినై... ఈమె ముత్తైదువులకి, పెళ్ళికావారికి చేతులుచూసి అద్భుతంగా జ్యోతిషం చెబుతుంది. భారతదేశంలోని పుణ్యక్షేత్రాలన్నీ సేవించి, హిమాలయాల్లో ఎక్కడో ఒక గుహలో తపస్సు చేసుకుంటున్న ఋషివద్ద ఉపదేశం పొంది, దేశీయుల క్రేయస్సుకని యామె మళ్ళీ మనమధ్య కొచ్చింది.

ఇలాంటి మాటలూ, పొగడ్తలూ మధ్య ఓ వ్యక్తి నడుంచుట్టూ కందువా చుట్టుకుని, ఎర్రని నేత్రాలతో జనాన్నితోసుకుంటూ వచ్చి, జేబులోంచి బేడవిక్కుతినీ తంగ్ మనేట్టు సుఖలత పాదాలముందుంచి, ఆమెకి సాష్టాంగ ప్రణామం చేశాడు.

వెంటనే చిన్న తొక్కినలాట ప్రారంభమయింది. అక్కడవున్నవాళ్ళంతా భక్తిభావంతో తలలువంచి, సుఖలతకు నమస్కరించి, తలా అర్పణ, అణా, పావలా, అర్ధరూపాయచొప్పున ఆమె పాదాలముందు నమర్పించటం మొదలు పెట్టారు.

4

రెండురోజులు గడిచినై. కొంసారిపాదాలోని ఓ ఇంటి గుమ్మంలోకివచ్చి జహార్ తలపు తట్టాడు. లోపలించి, “ఎవరది?” అన్న అడమనిషి కఠంవినిపించింది.

“కొంచెం తలుపుతీయండి” అని జహార్ తరపున సుఖలత జవాబిచ్చింది.

రెండు నిమిషాల తరవాత ఒక యువతి తలుపుతెరిచి జహార్ నిచూసి, కొంచెంగా తలుపుదాటుకు తప్పకున్నది.

“ఈ ఇల్లు అద్దెకిస్తారని రాసుంది. ఎన్నిగదులేమిటి?” అని అడిగింది సుఖలత.

“రెండుగదులూ, ప్రత్యేకంగా ఒక వంటగది. లోపలికివచ్చి చూడండి,” అన్నది యువతి.

జహార్ ని అక్కడే వుండమని నైగచేసి సుఖలత లోపలికి వెళ్ళింది. బాగా గాలి వెలుతురూ వచ్చేట్టున్న ఆ గదులు సుఖలత కెంతో నచ్చాయి.

“అయితే, అద్దె సంగతి చెప్పారుకాదు, ఎంతంటుంది?” అని అడిగింది సుఖలత.

“మగవాళ్ళంతా ఆఫీసులకి వెళ్ళారు. అద్దె ఇరవై రూపాయలు. మీకో వచ్చిన వారెవరు? మీ వారా?” అని అడిగింది ఇంటావిడ.

సుఖలత నవ్వుతూ, “బాగా కనుక్కున్నారే!” అన్నది.

“కనుక్కోవటానికేముంది, చెప్పకపోయినా తెలుసుకోవచ్చు. మా ఇంటివారు

వచ్చాక, అద్దె కొంచెం తగ్గించమని చెబుతారేండి,” అన్నది ఇంటావిడ చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

“ఇల్లు బాగానేవుంది. ఇరవై రూపాయల అద్దె ఫర్వాలేమేలేండి,” అంటూ సుఖలత బయటికి వచ్చింది. జహార్ తాము కొన్న సామాను మోసుకువచ్చిన కూలివాడితో, వీధిలో నిలబడి మాట్లాడుతున్నాడు. సుఖలత చెప్పగానే ఆతడు కూలివాడితోకూడా లోపలికివచ్చి, సామాను ఒకమూల పెట్టింది, వాడికి కూలిదబ్బు లిచ్చి పంపేశాడు.

రెండుగడలు దొరికాయన్న సంతోషంతో సుఖలత ఇంట్లో అటూ యటూ కాసేపు హాయిగా వచ్చార్లు చేసింది. ఉన్నట్టుండి హఠాత్తుగా ఇంతవరకూ ఉభయ లకూ గుర్తుకురాని విషయం ఒకటి భయంకరంగా సృత్యంచేసుకుంటూ వారిమధ్యకు వచ్చి నిలబడింది.

“అన్నీ బాగానే అమిరాయి. ఇకతరవాత ?” అన్నాడు జహార్.

“తర్వాతేముందిక ?” అన్నది సుఖలత ఆశ్చర్యపోతూ.

“తెలీకడుగుతాను. ఈ ఇల్లా యింత వంటసామగ్రి... యివన్నీ దేనికి ?” అన్నాడు జహార్.

సుఖలత కిటికీ దగ్గిరకుపోయి బయటికిచూస్తూ, “ఔను, యివన్నీ మన కెం దుడు ; ఇద్దరం చెరోపేహా వెళ్ళిపోదాం అనికదా అనుకున్నాం. నా కిప్పటిదాకా ఆ సంగతే గుర్తుకు రాలేదు,” అన్నది.

“మనమిద్దరం యీ ఇంట్లో కలిసి వుండటానికి కారణమేమని చెబుతాం : ఇత ర్లతో, ఏ రకమైన సంబంధం వుందని చెప్పకోగలం ?” అన్నాడు జహార్.

“నీ ఆలోచనా పరిధి చాలా సున్నితమైంది, చురుకైనది. ఆడవాళ్ళ మనసు కన్నా వీధి చాలా సచేతనమైంది,” అన్నది సుఖలత.

“ఆ సంగతి నాకు తెలుసు. అందుకనే మరీ సచేతనమైన మనసుగల వాళ్ళె ప్పుడూ తమనితాము మరచిపోయి, ఎటువంటి పన్నెనా సరే చేయలేరు. వాళ్ళకు విస్వార్థమైన త్యాగమంటే ఏమిటో, ప్రేమోద్రేకం అంటే ఏమిటో తెలీదు,” అన్నాడు జహార్.

“అయితే, ఇంతకూ నీమీద నీకు స్పష్టమైన అభిప్రాయమంటూ ఏమీ లేకన్న మాట !” అన్నది సుఖలత.

జహార్ ఏదో అనబోయేంతలో ఇంటావిడ గుమ్మందగ్గిరకు వచ్చింది. సుఖలత

జహార్ నడిగి ఇరవై రూపాయలు తీసుకుని ఆమెకిస్తూ, “అద్దె ముందుగా యివ్వటమే మంచిది, మీ కెలాంటి బెడదా వుండదు,” అన్నది.

ఇంటావిడ మృదువుగా నవ్వుతూ, “అద్దెకోసం వచ్చిననుకున్నారా? బావుంది. మిమ్మల్ని యీ పూట మా ఇంట్లోనే భోజనం చేయమని చెప్పేందుకు వచ్చాను. వంట చేసుకుంటారా ఏం?” అన్నది.

సుఖలత జహార్ కేసి చూసి, “ఇంకోసా రెప్పడన్నా పిలవచ్చులెండి. కాస్త బియ్యం పోయి రావలసిన పనుంది, బాగా ఆలశ్యం కావచ్చు” అన్నది.

ఇంటావిడ వెళ్ళిపోగానే, సుఖలతా, జహార్ కొత్తబట్టలు కట్టుకుని, కొత్త చెప్పలు తొడుక్కని బయలుదేగారు. వాళ్ళు పెద్దబజారులో చాలాదూరం అడీ యిడీ మాట్లాడుతుంటూ నడిచారు. ఒకచోట సుఖలత చేయెత్తి రిజైను కేక వేసింది. అది రాగానే ఇద్దరూ డబ్బో ఎక్కికూచున్నారు.

జహార్ చెప్పినదిక్కుగా రిజైవాడు గంట మోగిస్తూ వేగంగా పోసాగారు. జహార్ రోడ్డుపక్కనున్న భవనాకేసి పరీక్షగా చూస్తూ ఒకచోట రిజైవాణ్ణి ఆగ మన్నాడు. రిజై ఆగగానే యిద్దరూ దిగారు. జహార్ రిజైవాణ్ణి అక్కడే తమకోసం వుండమని చెప్పాడు.

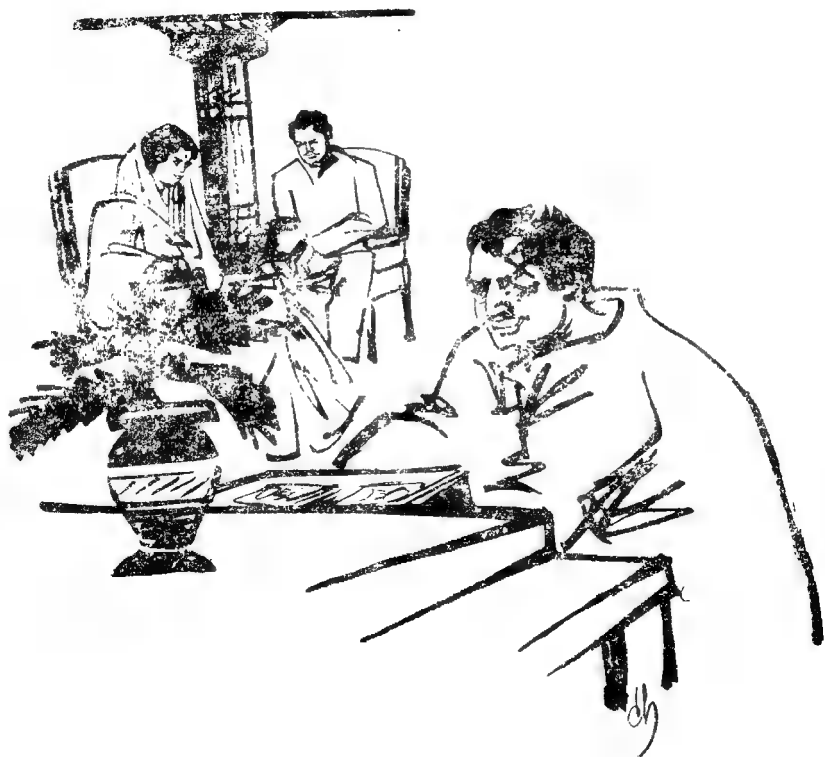
రోడ్డుపక్కనే ఎవరో శ్రీమంతుల పెద్దభవనం వున్నది. జహార్, సుఖలతా గేటును సమీపించగానే, అక్కడ కావలివున్న గూర్ఖా వాళ్ళిద్దరికీ సలాంచేసి వక్కకు తప్పుకున్నాడు. ఇద్దరూ భవనంలోని పెద్దహాల్లో ప్రవేశించారు. అక్కడ ఒక ఈజీచైర్ - బహుళా భవనపు యజమాని అయివుంటాడు - చేరగిలబడి కూర్చుని వున్నాడు. అతడికి ఎదురుగా ముగ్గురు నలుగురు కుర్చీలో కూచుని ఆయనతో మాట్లాడుతున్నారు.

జహార్, సుఖలతా హాల్లో ప్రవేశించగానే, ఎవరో శ్రీమంతులింటి అడబడుచు వచ్చిందనుకుని కుర్చీలోవున్నవాళ్ళు లేచి సుఖంతనూ, జహార్ నూ ఆహ్వానించారు. వాళ్ళిద్దరినీ కూర్చోమనిచెప్పి యజమాని, “ఏంపనిమీద వచ్చారు?” అని అడిగాడు.

“మేం తమకోసం రెండుసార్లు వచ్చాం. కానీ, తమ దర్శనభాగ్యం దొరకలేదు,” అన్నాడు జహార్.

“అలాగా! నాకు తెలీదు, పనేమిటో చెప్పండి?” అన్నాడాయన.

జహార్ ఎంతో వినయంగా, “తమరు మహిళామండలి పేరు వినేవుంటారనుకుంటాం... బహుళా పత్రికల్లోకూడా ఆ మండలివిగురించిన వార్తలు చదివేవుంటారు,” అన్నాడు.

“మహిళా మండలా : మహిళా సమాజమా !”

“దాలామంది సమాజమనిమాడా అంటారనుకోండి. దానికి యీమె కార్యదర్శిని...” అంటూ జహార్ సుఖలతని చూపి. “ఇది కొత్తగా స్థాపించిన సంస్థయి సప్పటికీ, ఈమె ఇంకా కొంతమందిని చేర్చించి, ఎంతో శ్రమపడుతూ ప్రయాసతో దాన్ని నడుపుతున్నారు. దాని అర్థిక పరిస్థితికూడా ఏమంత బాగాలేదు. అంతా దాన్ని...”

యజమాని జహార్ మాటలు వేద్యోచ్చి, “అక్క డేంచేస్తుంటారే?” అని అడిగాడు.

సుఖలత గొంతు సవరింతుకుని, చిరువక్ర్యు నవ్వి, “అడవాళ్ళకి ఆరోగ్య శిక్షణ, గర్భిణీప్రీతి విధులూ-ఉచిత విద్యాసౌకర్యం, సంగీతశిక్షణ, నాట్యం, రై బ్రరీ...”

సుఖలత మాట పూర్తిచేయకుండానే యజమాని, “ఓ, బావుంది! బావుంది! మంచి ఏర్పాట్లు చేశాను,” అన్నారు.

జహర్ అందుకుని, "తమరు శ్రీమంతులు. తమదగ్గిన్నుంచి ఆ సంస్థకి సహాయాన్ని పంపించి యీమె..."

యజమాని చిన్నగా నవ్వుతూ, పక్కనేవున్న టేబిల్ గ్రాయరు తెరిచి, అయిదు పనిదాసీదలు నోట్లు తీసి సుఖలత కిస్తూ, "నా సహాయం చాలా కొద్దిది, చెప్పకో దగ్గించిశాదు. మీరు అశించినంతగా కాకపోయినా ప్రస్తుతం వున్నది యిచ్చాను. మీరు జ్ఞాపకంపుండుకొని కొన్నాళ్ళుపోయాక ఇంకోసారి కనిపించండి, చూదాం." అన్నాడు.

సుఖలత లేచి నిలుచుని ఆయనకు కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా నమస్కరించి, "మీ రిచ్చిన యీ విరాళం స్వల్పమైనా, మీ ఆదరానురాగాలు చాలా గొప్పవి. మీ కిచ్చిన యీ ప్రోత్సాహంతో ముందుకు జయప్రదంగా నడుస్తాము. మీ మేలు మరచ లేము," అన్నది.

యజమాని జహర్ కేసి చూసి నవ్వుతూ, "మహానమాజాన్ని నిలబెట్టి జయ ప్రదంగా నడిపేందుగాను, భార్యభర్త లిద్దరూ వరుంకట్టి బైలుదేరాకన్నమాట," అన్నాడు.

జహర్ చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఆతరువాత షర్దూ ఆయనకు నమస్కరించి పట్టేశాడు. రిజి ఆక్కడేవున్నది. షర్దూ దాన్నెక్కి కూచున్నాడు. జహర్ రిజి వాడితో, "నీ యిష్టానుసారినవ్వే పుకు పో," అన్నాడు.

రిజి కదిలింది. "వదలరాపాయిలన్నా యిస్తాడమరున్నాను." అన్నది సుఖలత.

"నీ అందంమీద నీకు పెద్దనమ్మకమూ, విశ్వాసమూ వున్నదన్నమాట!" అన్నాడు జహర్.

"ఎవరి అందంమీద వాళ్ళ కలాంటి విశ్వాసం వుండటంతప్పా ఏమిటి? లోకా న్నంతటినీ చూటిమాటికీ దుమ్మెత్తి పోస్తుంటావుగదా, నువ్వే చెప్పు రిజి..." అంటూ సుఖలత తన వేడినిట్టార్చు ఆతడి మొహానికి తగిలేట్టు ఆకడిపేపుకు తిరిగింది.

తప్పుకునేందుకు నీల లేచి ప్రజానమూహంలో, రద్దీగ తిరుగుతున్న కార్లు, బస్సు, టెలా మొదలైనవాటి రణగొణ ధ్వజంతో ప్రతిధ్వనిస్తున్నట్టున్న కలకల రాజసింధులవేపు చూస్తూ, "ఎందుకంటే బాధనడతా?" అన్నాడు జహర్.

"దగా చేయటంలో నీలా చేశా అంతగా అరితేరినదాన్ని కాను. అందుకని..." అంటూ సుఖలత ఓక్షణం ఆగి, "ఇప్పుడు చెబుతున్నాను, నా పేరు సుఖలత. నాదా శ్రీమతి," అన్నది.

జహర్ ఏమాత్రం ఆశ్చర్యం కనబర్చకుండా, “శ్రీమతా? చాలా మంచిపేరు,” అని ఓ ఆరనిమిషం ఆలోచిస్తూ పూరుకుని, “అవునుగాని శ్రీమతీ, ఇది దగా అంటావే? ఇది దగాకాదు, మోసంకాదు. సంపాదన అంటారు, సంపాదన!” అన్నాడు.

“సంపాదించేందుకు ధర్మమార్గమంటూ యిక లేదా? ఏవిటి నీ వద్దేశం?” అనడిగింది శ్రీమతి.

“సంపాదన పేరు, ధర్మమార్గం పేరు. సంపాదనకోసం కొందరు కూలిచేస్తారు, మరికొందరు జూరం ఆడితారు, ఇంకొందరు గుమాస్తాపనులు చేస్తారు, మరికొంత మంది మహిళాసమాజాలు పెడతారు,” అన్నాడు జహర్.

శ్రీమతి అతడి విచిత్రమైన యుక్తిని విని నవ్వుసాగింది. జహర్ చెప్పే ప్రతి మాటనీ, యుక్తిని విమర్శింపవచ్చు. కానీ ఆలా తర్కించటం మొదలుపెడితే అతడి మాటల్లోని చమత్కారం కాస్తా ఎగిరి చక్కాపోతుంది. శ్రీమతి మనసు రసార్ధమైంది. ఆమె యింకేమీ మాట్లాడలేదు.

మరి కొద్దిసేపు వాళ్ళు రిజల్తో తిరిగి బోజనంవేళ కాగానే, రిజల్వాడికి డబ్బిచ్చి పంపేసి, దాపుల కవిపించిన ఒక హోటల్‌కు పోయి బోజనం చేశారు. అతరవాత రోడ్లంట నడుస్తూ, యిప్పు డింటికీపోవటమా మరెక్కడికైనా పోవటమా అని వాళ్లు ఆలోచిస్తున్నంతలో, వెనకనుంచి ఏదో పిలుపు వినిపించింది. ఇద్దరూ అగారు. యువకు దొకడు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి శ్రీమతికి నమస్కారంచేసి, “ఇదేఏటి వదిలా! మీరిలావచ్చారే?” అని అడిగాడు.

శ్రీమతి సంతోషంగా నవ్వుతూ, “అరే. నువ్వా!” అంతా బావున్నారా?” అని అడిగింది.

“అఁ అంతా బావున్నాం. నరండాలో నిలుచునివున్నాను. మీరు వెళ్ళటం కవి పించింది. చూసి, యిలా గణగబా వచ్చాను. అయ్యో, మీ చెల్లెలు యింకా అక్కడ నిలుచుని చూస్తున్నది. ఇంటికీ వెళ్ళాలి రండి.”

“నరే. వెళ్ళాలి. వీరిని నీకు పరిచయం చేయలేమకదూ...వీరు నేను చదువు కున్న కాలేజీలో ప్రొఫెసరుగా వున్నారు...ఈయన మా చెల్లెలి భర్త విమలబాబు - తెలుసా మాష్టరూ?” అన్నది శ్రీమతి జహర్ నుద్దేశించి.

విమలబాబూ, జహర్ ఒకరికొకరు నమస్కారం చేసుకున్నాక, “మా ఇంటికీ వెళ్ళాలండి, మాష్టరూ,” అంటూ విమల్ జహర్ చేతు పట్టుకున్నాడు.

విమల్ చాలా ఐక్యర్యవంతుడు. వాళ్ళ పెద్దలు ఆయనకి చాలా సంపాదించి

పెట్టి పోయారు. వాళ్ళ ఇంటిని సమీపించగానే, అప్పటివరకూ ప్రహరీగోడ వక్కన కూర్చుని పిచ్చాపాటి నూట్టాడుకుంటున్న వంటమనిషి, ఇతర నౌకరూ చప్పున లేచి నిలుచున్నారు. వరండా వక్కనున్న గదిలో కొందరు యువకులు పేకాడచూస్తున్నారు. శ్రీమతి చెల్లెడు రమ మెట్టిగిగ్గి నవ్వుతూ నిలుచునివున్నదల్లా, అక్కను చూడటంతోనే చేతి పుచ్చుకుని మేడమీదికి తీసుకువెళ్ళింది.

"మీరునూడా పైకిరాండి, మాష్టారు," అన్నాడు విమల్, జహార్ నూట్టాడ కుండా అరునవెంట మేడపైకి వెళ్ళాడు.

"ఈ సడలింగ్స్ లో కూర్చుని కొంచెంపేపు విశ్రాంతి తీసుకోండి మాష్టారు. ఇది నాలైబ్రరీ గది, అవీరునాలో మీకేదైనా పుస్తకం కావలిస్తే తీసుకుని... అగండి ఎప్పుడే వస్తాను." అంటూ విమలబాబు వక్కగదిలోకి వెళ్ళి రమని వెంటబెట్టుకుని మళ్ళీ గదిలోకి వచ్చాడు.

"నిమిస్తారమండీ, మాష్టారు. నా అక్క మీదగ్గర చదువుకున్నానని చెప్పింది. కానీ, నాకా అవృష్టం కలగలేదు," అన్నది.

"ఐతే, మీ రేకాలేజీలో చదువు ?" అని అడిగాడు జహార్.

రమ విమల్ కేసి తలతిప్పివెళ్ళి "కాలేజీదానిక్కడండి - మెట్రిక్ పరకే చదువుచున్నాను. అఖికి అచిహూడా ప్యాసవలేకపోయాను. ఇంతలో..." అంటూ అగింది.

"ఒహో, సరే - ఇంతలో కోయిలకూసింది. ఇంకేమి?" అన్నాడు జహార్. రమ నవ్వుతూ వెళ్లేదల్లా అగి. "మీరు టీచేసి తీసుకువస్తాను, వుండండి," అని చెప్పి వెళ్ళింది.

రమచూటిపిల్లాణ్ణి ఒడిలో కూచోబెట్టుకుని శ్రీమతి అడిస్తున్నది. రమ గదిలోకి వస్తూ అచిహూసి, "ఇకా కుదురుగా ఒకచోట పడివుండేందుకు నీకో కొడుకో కూతురో పుట్టివుంటే చాలా బావుండేది... సరే, అక్కర్లేలే ఏమయిందీ ?" అని అడిగింది.

"అక్కర్లేం చెప్పమంటావ్ ? పెద్ద తగాదా అయింది; చేసుకున్నమాడు వట్టి దుర్మార్గుడై, ఎందుకూ పనికిమాలినవాడైతే నేను సహించలేను, రమా," అన్నది శ్రీమతి.

"అయితే, రమణిబాబుతో పూర్తిగా తెలికెప్పుడు చేసుకున్నావా ఏమి ?" అని అడిగింది రమ.

"అంతకంటే యింకోమార్గా కనిపించలేదు. ఏమేయను - ఉన్నదబ్బితా

ఖర్చయింది అస్తంతావోయింది నగలన్నీ ఒక్కొక్కటిగా హరించుకుపోయాయి అంతేకాదు, ఇంట్లో సామానుకూడా ఒక్కొక్కటిగా తాళట్లకింద బజారుకి పోయాయి అక్కడికి సహించి అలానే వదివుందామంటే, తాగి ఎక్కణ్ణించో ముందర్ని వెంకటెట్టుకు వచ్చేవారు అక్కడికి వడిమించడామనుకున్నా, రానురాను ఇరుగుపొరుగు ఆడవాళ్ళకూడా చెడ్డచిక్కొచ్చివదింది వాళ్ళు వాళ్ళ దాబాలమీదికి రావటానికి ఆస్కారంలేకపోయింది. వంపుదిగ్గిర కెళ్ళేందుకూడా వీలేకపోయింది. ఇహ అక్కడితో నాకు భరించలేనంత అనవ్వాంపేసింది. దాసిదాన్ని కూడగట్టుకుని, తెల్లారగట్ల ఇంట్లోనుంచి బయటపడ్డాను.” అని చెప్పింది శ్రీమతి.

“ఏకంత కష్టంగా తోచినప్పుడు, పోనీ నాన్నదగ్గిరకెందు తెళ్ళలేకపోయావ్ ; నాన్నగారి అస్తంతా వీడేకదా. ఆయన నీకు...”

రమ మాట పూర్తిచేయకముందే శ్రీమతి అందుకుని, “మవ్వన్నట్టు అత్తగారిల్లు తర్వాత అడదానికి పుట్టిల్లే అనుకో, కాదనను, కాని, ఏమొహంపెట్టుకుని అక్కడికి వెళ్ళమంటావ్ : నాన్నదగ్గిరకెళ్ళి ఏమని నాబాధచెప్పుకోను : భర్త ప్రపరనగురించి తండ్రిదగ్గిర విగ్గువిడిచి చెప్పుకోవటం కన్న - విషంకాగి చావటంమేలు...” అని చెప్పకుంటే శ్రీమతికరం గద్దదికమైంది.

“బావుంది నీదికుక. సరే - అక్కణ్ణించి సరాసరి యిక్కడకెందుకు రాలేక పోయావ్ : నేనంత సనికిమాలినదాన్ననుకున్నావా :” అని అడిగింది రమ.

“ఎందుకని రాలేకపోయావో, ఎలాంటి నీకుతెలుస్తుంది అత్తగౌరవంగల మనవులు, ప్రాణప్రదమైన తమ ఆశయాన్ని పోగొట్టుకున్నప్పుడు - బతికున్నా చచ్చినవాళ్ళకిందే జను. ఇంతకంటే నీకింకేం చెప్పమంటావ్, రమా :”

“బావుంది. సరేఅక్క. ఆయితే ఈనాడుగైదు రోజుల్నించి ఎక్కడున్నావ్ : ఏంచేశావ్ :” అని అడిగింది రమ.

“ఆ దాసిదావివెంట సరాసరి దావింటికేపోయాను. అక్కడికెళ్ళి చూద్దనుగదా - దాని ఆలోచనలన్నీ యింకోవిధంగా వున్నాయి. ఏం చెప్పమంటావ్ : అక్కలాక పద్మశ్యామం, పద్మంత్రం. అందులోంచి బైటపడ్డమేకష్టం. సరీగా ఆరోజునే మాస్టార్ని కలుసుకోవటం తటస్థించింది. ఆయన ఆపదలో అడ్డుపడిన ఆప ద్బాంధపుడు, కష్టాల్లో ఆదుకున్న ఆ ప్రమిత్తడు :”

“ఆయితే యప్పుడిహ నాన్నదగ్గిర కేశరావా ?”

“తప్పకందా వెళతాను. కానీ, అక్కడ వుండదనుకోలేదు.”

“అక్కడుండవూ : మరి ఎక్కడుంటావేం ?” అని రమ అశ్చర్యంగా అడిగింది.

శ్రీమతి నవ్వుతూ, “ఎక్కడికెళ్ళినా ఎవరిమీదా ఆధారపడి వుండను. రమా. నాకాళ్ళమీద నేను నిలబడేందుకు ప్రయత్నిస్తాను. నాలాగా యిలాంటి ఇబ్బందుల్లో ఇరుక్కుపోయిన అడవి - ధనవంతుడైన తండ్రిలేని అమ్మాయి - ఈ లోకంలో ఏవిధంగా నిలబడి వుండగలుగుతుందో, నేనూ అవిధంగానే వుండేందుకు ప్రయత్నిస్తాను,” అన్నది.

“కాని, నాన్న నీమీదే అశపెట్టుకుని వున్నాడు. దోంగగా ఆయనదగ్గిర అమ్మ కూడా లేదాయె. అమ్మ పోయినప్పటినుంచీ నాన్న ఆశలన్నీ నీమీదే పెట్టుకుని...”

“నాకా సంగతి తెలుసు, రమా : సరే, అనిషయాలకేగాని పిల్లాడికేం పేను పెట్టావ్ :” అని అడిగింది శ్రీమతి.

“ఇంకా వాడికి పేరేం పెట్టలేదు. పంచానమడనో, భజహరి అనో ఏదో ఒకటి పెట్టాలి,” అన్నది రమ.

ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు. తరవాత రమ టీ తయారుచేసి తీసుకుపోయి జహార్ కిచ్చి వచ్చింది.

శ్రీమతిని తమ యింటనే వుండిపోమ్మని ఒకటికిరెండుసార్లు కోరింది. తన భర్త వుద్దేశంకూడా అదేనని చెప్పింది. శ్రీమతి పెద్దచిక్కులో పడింది.

విమలబాయి తన పేకాటమిత్రుల్ని సాగనంపేందుకు గేటుంగ్గుకు వెళ్ళాడు. శ్రీమతి ఆడగులో ఆడగువేసుకుంటూ లైబ్రరీ గదిలోకి వచ్చింది. జహార్ అమె రాజులం గమనించకుండా ఏదో వుత్తకం చూస్తూ కిర్చీలో కూర్చుని వున్నాడు.

శ్రీమతి, జహార్ కూచునివున్నకుర్చీ హిందూమీద కూచుని, అతడిచేయి పట్టు కుని, “వచ్చివచ్చి చాలా పెద్దచిక్కులోనే పడ్డాను. వీళ్ల నన్ను వదిలిపెట్టేట్లు లేదు,” అన్నది.

“అయితే యింకేం! చాలా మంచివనే జరిగింది. ఇంతకంటే యింకేం కావాలి. వాళ్ళు విన్నోద్దిరిపెట్టకుండా వుండాలనే. నేను భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను,” అన్నాడు జహార్.

“ఎందుకని? నామీద అంతకోపం ఎందుకు? నన్ను సహించలేకండా వున్నా వన్నమాట. ఏం, అంతేనా?”

జహార్ వస్తున్న నవ్యాపుకుంటూ, “నా మనసులో ఏముందో, నేనేమని అను కొంటున్నానో ఆ భగవంతుడికే తెలుసు. రంపపు పళ్ళమీద వున్నట్టున్నది, నాస్థితి. ఇంకేం చెప్పను?” అన్నాడు జహార్.

శ్రీమతి మరి చిన్నపిల్లలా అతని చేయి నొకసారి గోముగా చలిపి, “ఇంకో విధంగా అనుకోడు. తప్పనిసరిగా వ్రస్తులానికి నేనిక్కడ వుండాలి వచ్చేలావుంది. ఏం చెప్పినా...”

అమెహుట పూర్తికాకుండానే, “వాళ్ళు కోరినట్టు నీవిక్కడ వుండకపోతే - నీ ప్రవర్తననించిగా వాళ్ళు అమెహునవడాల్సి వస్తుంది,” అన్నాడు జహార్.

శ్రీమతి నవ్వి, “అనుమానాలకేదలే. మరయితే... ఇక యిప్పు డేం చేస్తావ్ నువ్వు?” అని అడిగింది.

“చాలా చిత్రంగావుందీ న్నక్క నేనిక ఏం చేయబోయేదీ, ఎక్కడెక్కడికీ వెళ్ళేదీ, అదాదితా అంతా తెలుసుకున్నందువల్ల నీకొచ్చే లాభమేమిటి? చేయ

వాడులు, లే. ఎవరన్నా గదికి రావచ్చు. దుర్బీషీద తూర్పునిశ్చలంబం చూసి..."

"చూస్తే చూడనీయ్, ఏం ఫర్వాలేదు. నువ్వు ఏం చేయవలదుకున్నదీ చెప్పనే లేదు," అన్నది శ్రీమతి. జహర్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

"ఏం చేయకు, కొన్నిరోజులపాటు నే నిక్కడే వుంటాను. ఆ తర్వాత మెల్లిగా మానాన్న దగ్గరే వెళతాను. అక్కడి కెళితర్వాత ఎప్పుడైనా నీ స్థలం కల్గిస్తావా?" అని అడిగింది శ్రీమతి.

"ఎందుకూ?" అన్నాడు జహర్ తల వైకెత్తి.

శ్రీమతి ఏమీ తొణ్ణింపక మామూలు రోజుకి, "ఎందుకలా చిరుచిరు చుంటావ్? అక్కడి కొంవేర రాకతోయినా పన్నెండుంటాను. నీమీద ఫిర్యా దేమీ చేయబోవటంలేదు, గాభరాపడకు," అన్నది.

జహర్ మెదలకుండా పూరుకున్నాడు. శ్రీమతి జహర్ క్రాంతిని అపొయంగా వేళ్ళతో చువ్వుతూ, "నే నిరా అడుగుతున్నానని ఏమీ ఎగతాళి చేయవుగదా?" అన్నది.

"ఏమిటావా?" అన్నాడు జహర్.

శ్రీమతి ఎంతో ఆపేక్షగా అతడి కళ్ళరేసిచూస్తూ, "ఎందుకు అడుగుతాను, నిజం చెబుతానా?" అన్నది.

"శిష్యురాలితో అబద్ధం చెబుతానా?"

"సరే, ఇంతకీ నీ ఆఖరిగమ్యం ఏమిటి?"

"మానవులందరికీ ఆఖరిగమ్యం మృత్యువే!" అన్నాడు జహర్.

"అవును, అది నూట ఒకటోది. నేనడిగేది ఇంకాకు ముందుందే. నూరో నెంబడది, తెలిసిందా?"

"ఒహో, అదా! ఇది కేవలం నీలదలనాన్ని నువ్వే బైటపెట్టుకోవటం తెలుసా? లోకంలో చాలామంది అలాంటి యిలాగే ప్యవహారం కోరిక లేక... సరే, పోనీయ్, అదెందు కిప్పుడు. తమ భవిష్యత్తు ఎలావుంటుందో ఎవరికన్నా తెలుసా? నీ విధి నిన్నెక్కడికి తీసుకవెళుతుందో, నీకుమార్తెలం తెలుసా?" అని ప్రశ్నించాడు జహర్.

శ్రీమతి నవ్వుతూ, "ఈదొంకతిరుగుడు పొటలకేంబి, ఇంతకూ నీకు సంసారంమీద ఆపేక్షనేది వుందా లేదా చెప్ప?" అని అడిగింది.

"నానుంచి ఆ విషయం తెలుసుకోవాలని నువ్వంతగా తల పగలకొట్టుకునేందుకు కారణం ఏమిటి?"

“ఏవీలేదు, వట్టి కుతూహలం. ఆడవాళ్ళ మనస్తత్వాలూ, వాళ్ళ కుతూహలాలూ నీకూ తెలుసుగా? అంతే!”

“ఐతే సరే, సంసారంమీద నాకు చెప్పలేనంత ఆసక్తి ఉంది, శ్రీమతి. సంసారిని కావాలనీ, నలుగురిలాగే గౌరవంగా చిత్తకాలనీ ఎందుకుండదు?”

“అటువంటప్పుడు అలా ఎందుకుండకూడదు?”

జహార్ మెదలకుండా పుస్తకంకేసి చూస్తూ వూరుకున్నాడు.

“నా ప్రశ్నకి సమాధానం చెప్పవేం? ఇదేనా సంసారం చేసుకునేవారి పద్ధతి?” అంటూ శ్రీమతి అతడి తలను వూగివలాడించింది.

జహార్ తలపైకెత్తి ఆమె ముఖంలోకి ఉదాసీనంగామూసి నవ్వి, “మనసులో వున్నంతమాత్రాన అవుతుందా? బావుంది. ఏం చెప్పను?” అన్నాడు.

“నేను ఫలాని కారణంవల్ల సంసారిని కాలేకపోతున్నానని చెప్పరాదూ? భయ

మెండుకు ... అలా సిగ్గుపడతావేం? ఏదన్నా భగ్గుప్రేమ జరిగిందా ఏం?" అన్నది శ్రీమతి.

"నువ్వు వరాయి ప్రీతి. నా వ్యక్తిగత విషయాలు తెలుసుకోవాల్సన్న అంత కనీసాలం సీతెందుకు, శ్రీమతి?" అని అడిగాడు జహర్.

శ్రీమతి ఆ ప్రశ్నకు బదులు చెప్పకుండా తలవంచుకుని లేచి నిలబడింది.

"ఇవాళ ఎందుకనో నీ మూటల్లో, నీ ప్రవర్తనలో విలకడనేది లేకుండాపోయింది. ఎవటివారిని నిందించే అత్యంతకూడా కనబడుతున్నది. అకస్మాత్తుగా యలా ఎందుకు మునిపోయావో నే నూహించలేకుండా పున్నాను," అన్నాడు జహర్.

శ్రీమతి జోడికేసి వచ్చుతూ చూసి, "అయితే నన్ను గురించి నువ్వే నునుకుంటున్నావేం?" అని ప్రశ్నించింది.

"నాటిక నువ్వు చూపిస్తున్నదంతా నిజమైన ప్రేమ కాదు అందులో కొంత జాలి, కొంత సానుభూతి, దయా కలిసిన్నాయి. నరేలే, యిప్పుడా సోదంతా ఎందు గ్గాని, నుదివాళ ఎందుకిలా మారిపోయావు? అనలివంతా నీ మనసులోకి ఎందు కొచ్చింది?" అని అడిగాడు జహర్.

"ఇవాళ చిన్నదిలిపెట్టాల్సి వస్తుందికదూ, అందుకని అనుకుంటాను. నువ్వు చెప్పకపోయినా నీ మార్గమేదో నాకు స్పష్టంగానే కనిపిస్తున్నది. ఆ మార్గంలో నీక్కెలా నీడనేదేలేదు," అని శ్రీమతి కొంచెంసేపు వూరుకుని, "వస్తానుండు," అని చిన్న నిట్టూర్పు వొదలి గడినుంచి బయటకి వెళ్ళింది.

నాలుగైదు నిమిషాల తరవాత శ్రీమతి, రమణు వెంటబెట్టుకుని జహర్ దగ్గి రకు వచ్చింది. రమ గదిలోకి వస్తూనే, "మాష్టారూ, వెళ్ళిపోతున్నారా?" అని అడిగింది. జహర్ తలవూసాడు.

రమ జహర్ కి నమస్కరించి, "మా అక్కయ్యాకి మిమ్మల్ని మీరిన బంధువు లెవరూలేరు. అనవలెన్నీ అమెను చుట్టుకలి భయంకర పరిస్థితులు కల్పించినప్పుడు. మీరామెసి ... మీరు చేసిన సహాయం మీముండు చెప్పటం బావు డదు. పోనీ మీరు మళ్ళీ ఎప్పుడువచ్చేదీ చెప్పి వెళ్ళండి, అదిబాబు మాష్టారూ," అన్నది.

"ఎప్పుడొస్తానని చెప్పమంటావ్. ఎప్పుడో వీలై నప్పుడు వస్తాను," అన్నాడు జహర్.

"మీరు మరికొన్నింట ఆ ఇంట్లోనే చూడండి. ఏదో ముంచుకుపోయినట్టు, పెద్ద ఇల్లుంటుందని అనుకున్నట్టు తొందరపడి ఆ ఇల్లు గూడకండి. నింటున్నాడికదూ?" అన్నది శ్రీమతి.

జహర్ బుద్ధిమంతుడిలా తలాడించాడు శ్రీమతి అతడికి సాష్టాంగంగా నమస్కరించి, పాదధూళిని శిరస్సున పెట్టుకున్నది.

“వారిని పిలుచుకువస్తానుండండి,” అని చెప్పి రమ బైటికి వెళ్ళిపోవటంతోనే, శ్రీమతి ఓసారి అటూ యిటూచూసి, జహర్ పాదధూళి తీసుకున్న చేతిని మళ్ళీ అతడి తలమీదే పెట్టి గబగదా రాచింది. అంతలో విమలబాబు, రమా గదిలోకి వచ్చారు.

జహర్, శ్రీమతిని అతడికి చూపుతూ, “మా శిష్యురాలిని విచారంలోంచి తప్పించి, కళకళలాడేటట్టు సంతోషపరచి వెళ్తున్నాను కొంచెం జాగ్రత్తగా చూస్తూండండి, పెస్తాను,” అని అందరివద్దా పెలపుతీసుకుని బైటికి వెళ్ళాడు

5

రెండురోజులపాటు జహర్ నగరంలో అక్కడా యిక్కడా తిరిగాడు అతడి మనసులోవున్న బరువు భారమంతా దిగిపోయి ప్రాణానికి హాయిగా వున్నది. శ్రీమతిని గురించి రెజ్జాళ్ళకిందటివరకూ అతడికెంతో దిగులుగావుండేది. ఆమె భవిష్యత్తేమిటి? ఆమె మంచిచెడులు ఎవరు చూస్తారు? ఎవర్ని నమ్ముకుని కేష జీవితం వెళ్ళుమారుస్తుంది? ఈ రకమైన అతడి ఆలోచనలకూ, భయాలకూ దేవుడిలా విమలబాబు అడ్డుపడి, ఆమెను అడుకుని తనను రక్షించాడు...

ఈ గడిచిన రెండురోజుల్లో జహర్ అనుకోకుండా ఒక ప్లేహాకుడి చెల్లెలు పెళ్ళికి వెళ్ళి, అక్కడ వచ్చిన చుట్టపక్కాలను తనకు చేతనైన మేజిక్తో అసంద పరిచాడు. ఒక రాత్రి జోరున వర్షంలో తడిసి, తను చిన్నప్పుడు విద్యాభ్యాసం చేసిన స్కూలుతాలూకు పూరిపాకలో రాత్రంతా గడిపాడు. కవరకతడికి తాము అద్దెకు తీసుకున్న ఇంటికోమారు వెళ్ళిరావాలనిపించింది.

జహర్ కాంసారి పాదాలోని ఇంటిముందుకు రాగానే, ఇంటి యజమాని పెద్ద కొడుకు, “రండి, రండి. రెండు రోజుల్నుంచి కనబడటమేలేదే. మీ ఆడవాళ్ళు నిన్న వచ్చి వెళ్ళారు. ఇంటి తాళంచెవి యిస్తూ, ఒక ఉత్తరంకూడా మీకివ్వమని యిచ్చివెళ్ళారు... వుండండి తెస్తాను,” అంటూ ఇంట్లోకి పోబోయాడు.

జహర్ అతణ్ణి అపి, “ఇంకేమన్నా చెప్పివెళ్ళిందా? ఎలావుంది?” అని అడిగాడు.

“ఏమీచెప్పలేదు. కాదులో వచ్చారు. మొహంలో గాభరా, దిగులూ కనబడు తున్నై. ఏదో పెద్ద అపదలోవున్నట్టు కనిపించారు,” అన్నాడు యజమాని కొడుకు.

అతడు ఇంట్లోకి పోయి తాళంచెవి, ఉత్తరం తెచ్చివ్వగానే జహార్ ఇంటి కలుపుతెరిచి లోపలికి వెళ్ళి, కవరుచించి పుత్రరూపిని చదువుకున్నాడు.

“ప్రియబంధూ !

మళ్ళీ కః ఐడతావనుకున్నాను కానీ, నీ దర్శనం కాలేదు* ఒకవేళ నీకు తీరి కనేది లేకండా పున్నదేమో ననుకుంటాను తాళంచెవి నాదగ్గరే వుండిపోయింది. క్షమించు... కాయితంమీద పెట్టేందుకు వీలేని పెద్ద అపద వొకటి వచ్చిపడినందున విమర్శవాళ్ళ యింటిదగ్గిర్నుంచి యివాళే వెళ్ళిపోతున్నాను నువ్వీ ఉత్తరం చూడటాతోనే, యీ క్రింది అద్రుశుకు తప్పకుండా రా అశ్రద్ధ ఎంతమాత్రం చేయవద్దు

—శ్రీ ౧౯

జహార్ ఉత్తరం చదివి ఆలోచనలోపడ్డాడు ఆమె ఇంటికి అంత హడావిడిగా వెళ్ళవలసిన అవసరం కనబడలేక తడికి ఆ ఆపదేదో వచ్చి ఇరవైనాణగ్గంటలయింది ఆమె దాన్నుంచి బయటపడేపుంటుంది సందేహం లేదు వెళ్ళకపోయినా ముండకుపోయే దేమీలేదు, అనుకుంటూనే అతడు ఇంటికి తాళంచేసి, వెతుక్కుంటూ సర్క్యులర్ రోడ్డులో పున్న ఓ పెద్ద మేడముందుకు వచ్చి అగాడు

శ్లో అప్పటికి సాయంకాలమైంది జహార్ నెమ్మదిగా గేటుదాటి లోపలికి వెళ్ళి, బింద్రోతుద్వారా కబురు వంటింది, ఉదాసీనంగా నాలుగువేపులా చూస్తూ నిలబడ్డాడు. ఆ పెద్ద మేడచుట్టూ పున్న తోటా, మేక కట్టబడిన తీరూ, దాని చుట్టూపున్న చెట్లూ, పూలతోటా చూస్తూంటే, అతడికి శ్రీమతి యిక్కడి తెరుదుకొచ్చిందా అన్న అనుమానం కలిగింది. ఈ ఇంటికి ఆమెకూపున్న సంబంధం ఏమిటాఅని ఆలోచించసాగాడు

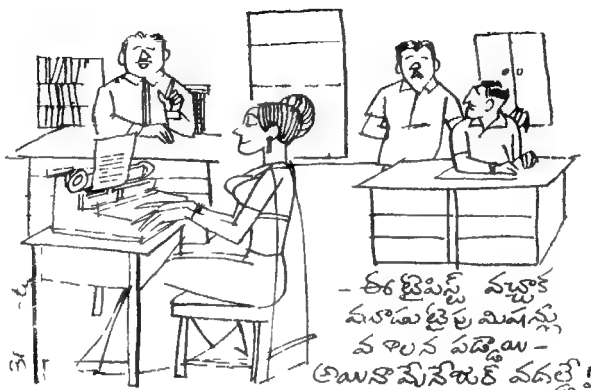
ఇంతలో శ్రీమతి హాల్లోకి వస్తూనే, “విన్నయింటికి వెళ్ళలేదా ?” అని అడిగింది

సుదీర్ఘమైన ఒక యుగావంతరం, ఎంతోకాలంగా ఆరాధిస్తున్న దేవత ప్రత్యక్షమైఉట్టు, జహార్ ఆమెను రెప్పవార్చుకుండా చూసి, అదుర్దాగా, “లేదు, ఇంతకు ముందేవెళ్ళి నీ పుత్రరం చూసుకున్నాను. ఇంతకీ నువ్వరాసిన ఆ ఆపదఏదో తొలిగి పోయిందా ?” అని అడిగాడు

“ఆ ఆపద పోయిందిలే, లోపలికిరా,” అంటూ దారితీసింది శ్రీమతి

రెండో అంతస్తులోని హాల్లోకి వచ్చాక, జహార్ తనంతటతానే వెళ్ళి ఓకుషన్ కుర్చీలో కూచుని, “ఇంతకూ నీకు వచ్చిన ఆపదేమిటి ?” అని అడిగాడు

“విన్నూ మా నాన్నగారు పోయారు,” అన్నది శ్రీమతి తాపిగా.

- ఈ టైప్ సెట్ వచ్చాక
మన టైప్ రూమ్ మిషన్స్
వలన పడ్డాయి -
అయినా మేనేజర్ వదల్లే!

“ఏమిటి, చనిపోయారా? విన్ననా? విన్నటివరకూ మీ జీవితాలు చితికే
పున్నారన్న సంగతి నాకు తెలీదు,” అన్నాడు జహార్ ఆశ్చర్యపడుతూ

“ఆ, విన్న సరిగా యిదేనమయ మప్పుడు ఆయన పోయారు మా అమ్మ
చిన్నప్పుడే పోయింది ఆమె పోవటం నాకు తెలీదు నాన్నతోసాటు అమ్మకూడా
విన్ననే పోయినట్టు నా కనిపిస్తున్నది,” అన్నది శ్రీమతి

“తల్లిదండ్రులు కాళ్ళతంబా ఎప్పుడూ వుండరు, శ్రీమతి! ఈ ప్రపంచంలోకి
వచ్చేప్పుడు మనం ఒంటరిగానే వచ్చాం, ఒంటరిగానే పోతాం రోజూ యీ ప్రపం
చంలో...”

జహార్ మాటకు శ్రీమతి అడ్డొచ్చి, “విన్ననుంచి యిలాంటి ఓదార్పు
మాటల్లో నేను ఉక్కిరి బిక్కిరై పోతున్నాను ఒక మహాకావ్యానికి సరిపోయేం
తగా అని పున్నాయి కవీనం సువ్యయినా ఆ ఓదార్పుమాటలు మానరాదూ?”
అన్నది.

ఆమె యిట్లా మాట్లాడుతుందని జహార్ వూహించలేదు ఆసదలోపున్న ప్రీ
యీ విధంగా మాట్లాడటం అతనింతవరకూ వినివుండక పోవటంతో, కరెంట్
షాక్ తిన్నట్లయి, కొంచెం సేపాగి, “ఈ ఇంట్లో ఇంతెవరూ లేరా ఏం?” అని అడి
గాడు

“ఊహా, నాన్నగా రొక్కరే వుండేవారు. మా అమ్మ పోయాక ఆయన
మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకోలేదు నా సంసారం, అనందం ధ్వంసమై పోయాయని తెలిసి
ఆయన దిగులుపడతాడని, నేను చాలాకాలం యిక్కడికి రాలేదు. మూడు సంవత్స

రాల తర్వాత మళ్ళీ యీ ఇంటి గుమ్మంలో కాలపెట్టాను కాని, నాన్నను బతి
! ఇచ్చుకోలేక పోయాను," అన్నది శ్రీమతి

"చనిపోయేముందు నువ్వును చూశావుకదూ? ఎంత సేవటికి పోతారనగా
యక్కడికి వచ్చావు?" అని అడిగాడు జహర్

"ఏం చెప్పను. నే నాయన్ని చూడటం, నన్నాయన చూడటం జరిగింది కాని,
అప్పటికే ఆయనకు మాట పడిపోయింది రెండు రోజులపాటు ఆయనకు స్పృహ
లేదట స్పృహ రావటంతోనే ఆయన తనకున్న స్థిరాస్తి చరాస్తి మొత్తం, నా పేర
పీఠనామా రాయించారట "

"మీ నాన్నగారు నీ మీద చాలా పెద్దభారం మోపి పోయారు పితుబాగా దగ్గర
బంధువులంటూ ఎవరూ లేరా?" అని అడిగాడు జహర్

"ఎవరూ లేరు" వుంటే యీ జీవితం కొంతవరకు బాగుపడేది అందువల్లే యీ
అస్థిసాస్థుల బారాన్నంతా మోయటం నా ఒక్కదానివల్ల కాదని ఆలోచిస్తున్నాను,"
అన్నది శ్రీమతి

"ఒకవేళ నీ భర్త తనతప్పు తెలుసుకుని, పశ్చాత్తాపపడి నీ దగ్గరకొచ్చి
క్షమించమని కోరుతాడే అనుకో... ఎందుకంటున్నానంటే, ఇటువంటి విషయాలు
ప్రపంచంో సామాన్యంగా జరుగుతుండేవే. లోకానికిది కొత్తేమీ కాదు అందు
కని..."

"నీ మాటలధోరణి చూస్తూంటే, నువ్వేదో నన్ను పరీక్షించేందుకు ప్రయత్నిస్తు
న్నట్టున్నావు గాని, దయవుంచి అటువంటి ప్రయత్నం మాత్రం చేయకు... ఆ
మనిషిని నీ కంటే నేను బాగా ఎరుగుదును... ఈ విషయాలకేంగాని, ఈ మూడు
రోజులూ ఉపవాసాలతోనే గడిపానా? మొహం అలా వాడిపోయినట్టుగావున్న
దేమిటి?" అని అడిగింది శ్రీమతి

జహర్ మాట్లాడలేదు. మెదలకుండా పూరుకున్నాడు శ్రీమతి హాల్లోంచి బయ
టికి వెళ్ళింది. జహర్ కిటికీలోంచి బయటికి చూస్తూ కూచున్నాడు. క్రమంగా
చీకటి పడసాగింది పేదలోని విద్యుద్దీపాలన్నీ ఒక్కసారిగా వెలిగాయి.

ఓ పావుగంట తిరవాత శ్రీమతి జహర్ వున్న చోటుకువచ్చి, "జరిగిపోయిన
సంగతుల్ని గురించి యిప్పుడు మాట్లాడుకోవటంలో ప్రయోజనం ఏమీలేదు. వాటిని
గురించి ను వ్యవశా వివకపోయినా ఫర్వాలేదు నీ కిష్టమైతే ఎప్పుడో ఒకప్పుడు
వివరంగా చెబుతాను భోజనాలగదిలోకి వెళదాం రా," అన్నది.

ఇద్దరూ రెండుమూడు గదులుదాటి, భోజనాల గదిలోకి వచ్చారు. గదిమధ్య

■ మల్లకాల్ వరిదిన టేబిల్ ఒకటుంది. దానిమీద పింగాణి ప్లేటుల్లో రకరకాల పళ్ళూ, మిఠాయిలూ పెట్టివున్నాయి. తోజనం చేసేందుకు జహార్ ను అక్కడ కూచోమని చెప్పి, శ్రీమతి గుమ్మం బయటికి వెళ్ళి, “ఓఖియా!” అని కేకేసింది

ఆ పిలుపు వినటంతో ఒక అమ్మాయి నెమ్మదిగా లోపలికివచ్చి నిలుచుంది. ఆ అమ్మాయి చక్కగా వుంది, కట్టు బొట్టు చూస్తే సొందూస్తానీ యువతిలా వుంది చేతులకు రెండు జతల బంగారపు గజలున్నాయి ■ అమ్మాయి దగ్గరకు వచ్చి తల వంచుకుని నిలబడటంతోనే శ్రీమతి, “నే విన్నదేమీ తినను. పర్వత కొంచెంచేసిపెట్టు నీరికి మాత్రం ఓ కప్పటి,” అని చెప్పింది లఖియా తలవూసి వెళ్ళిపోయింది

జహార్ తల వంచుకుని మిఠాయిలూ అవీ తింటున్నాడు. శ్రీమతి అతడికేసి పరీక్షగా ఓ డబ్బకాలంచూసి, “అలా తలవంచుకుని తింటున్నావేమిటి? ఇటుకేసి కొంచెంచూడు అందచందాలుగల ఒకమ్మాయి యీ గదిలోకివచ్చి నేను చెప్పింది విని వెళ్ళిపోయింది ఆ అమ్మాయి తాలూకు మంచి చెతులు విన్నాని నీకేమీ కుతూహలం కలగటం లేదా? నువ్వు మగాడివికదా? నీ మనసు మగాడి మనసుగదా?” అన్నది

“ఐనంత మాత్రాన ప్రయోజనం ఏమున్నది? మనన్నట్టు ఒకవేళ అలాంటి కుతూహలం కలిగితే, అది న్యాయమైన కుతూహలం అనిపించుకోదు ఆ మాట కొస్తే, మా కన్న యిలాంటి వాటిల్లో మీ ఆడజాతికే ఎక్కువ కుతూహలాలు కలుగుతాయి,” అన్నాడు జహార్.

ముసలి నౌకరొకడు ఆహారపదార్థాల పళ్ళెం తీసుకుని వాళ్ళున్నగదిలోకి వచ్చాడు. అతడి వెనకాలే లఖియాకూడా వచ్చింది ఆమెచేతిలో టీకప్పు ఒకటుంది పళ్ళెం, టీకప్పు టేబిల్ మీదపెట్టి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు శ్రీమతి కొంచెంఆగి చిన్నగా నవ్వుతూ, “ఆ అమ్మాయి పేరు, లఖియా,” అన్నది

“ఔను, నువ్వు పిలుస్తుంటే విన్నాను,” అన్నాడు జహార్.

“చిన్నతనంలోనే మొగుడు పోయాడు ఆమె బాల్య వితంతువు మానాన్న లక్ష్మీలో పున్నవ్వుడు. దానికల్లి మా అమ్మదగ్గర పనిచేస్తుండేది ఆకల్లి తండ్రి చనిపోయేనాటికి యిది చాలా చిన్నపిల్ల మానాన్నే దాన్ని పెంచి పెద్దచేసి పెళ్ళి కూడా చేశారు దురదృష్టంకొద్దీ తరవాత కొద్దినాళ్ళకే దానికి వైదవ్యం ప్రాప్తించింది. మా నాన్న దానికి రెండోపెళ్ళి చేయాలనికూడా ఒకసారి ప్రయత్నించాడని విన్నాను ”

“భోజనం కావటంతోనే జహర్ టీ కప్పుదగ్గరకు తీసుకుంటూ, ఆమెకంటే కూడా ఎందుకూ పనికిరాని దౌర్బాగ్యుణ్ణి నేను అవకూడదుకాని, నాజీవితం అదాళ్ళ పరిత్రలు వివటంతోనే గడిచిపోతున్నది,” అన్నాడు

“అమాట నేను నమ్మను నీగురించి పూర్తిగా తెలుసుకోవలసిన అవసరం చాలా వుంది,” అన్నది శ్రీమతి, జహర్ ముఖంలోకి చూస్తూ.

“నన్ను గురించి అంతా నీకు చెప్పాలనే వున్నది కాని, నా జీవితచరిత్ర మాత్రం చాలా జ్ఞాతరమైంది, శ్రీమతి, అది చెప్పుకునేందుక్కూడా నేను సిగ్గుపడతాను అది నా దైన్యస్థితి,” అన్నాడు జహర్

“అబ్బద్దు అందులో వందన అనేది ఏదీ వుండదు ఈ గదిలోంచి పోదాం పద,” అంటూ శ్రీమతి బయలుదేరింది

ఇద్దరూ గదినుంచి బయటికి వచ్చి, వరండాదాటి వడకగది ముందుకు వచ్చాక, “లోపలికి రా,” అన్నది శ్రీమతి

జహర్ తొట్రుపడుతూ, “ఇప్పటికే చాలా పొద్దుపోయింది ఇవాల్కి యీ కబుర్లుచాలు ఇక నేను వెళతాను, శ్రీమతీ,” అన్నాడు జహర్

శ్రీమతి విస్తుపోతూ “వెళ్తావా? ఇంత రాత్రిపూట ఎక్కడికని వెళ్తావా?” అని అడిగింది

“ఎక్కడికేముంది, ఇంటికి కాంసారిపాడాలోని ఇంటికి ”

శ్రీమతి చిన్నగా నవ్వుతూ, “ఇంకా ఆ ఇంటి బిడ్డలు ఎన్నాళ్ళుంటుం దేం ” అని అడిగింది

“ఉన్నన్నాళ్ళు...”

“నీ కింకా కుర్రతనం పోలేదు అవసరంగా తిరుగుతూ కాలం గడపటంలో కూడా ఒకపద్ధతంటూ వుండాలి. నీ కలాంటిదికూడా చేతకాదు ”

“చేతకాకపోతే పోనీ ... నే వెళ్ళకవచ్చదు,” అన్నాడు జహర్ మొండిగా.

“వెళ్తే కాని వీల్లేదని యిక్కడ ఎవరన్నా నీతో అన్నాడా?”

■ మాటకు జహర్ కోపం తెచ్చుకుని, “అయితే యిక్కడే పాతుకుపోమ్మంటావా ఏమిటి, నువ్వు?” అని అడిగాడు.

“ఓను, ఆమాటే చెప్పాలమకుంటున్నాను,” అని శ్రీమతి నిండుగా నవ్వింది

“ఎవరన్నా చూస్తారేమోనని లోకానికి వెరవట మనేదికూడా వుండాలి, శ్రీమతీ!”

“ఆ వెరవట మనేది విన్నే పట్టుకపీడిస్తున్న దల్లేవుంది చాలాపొద్దుపోయింది ఇంత రాత్రిపూట మువ్వొంకేమీ అల్లరిచేయకు జాబూ! ఇలా మారాం చేశావంటే యిక నేను సహించలేను. ఐనా ఏదీ వెళ్లు చూదాం. నీ కెంత వెళ్ళాలని కోరిగ్గా వుందో,” అన్నది శ్రీమతి.

“ఐతే, నీ యిష్టంవచ్చినట్లు కావీయ్ ఇదంతా నువు చేసే అత్యాచారం,” అంటూ జహార్ ఆమె వెనకనే వదకగదిలోకి వెళ్ళాడు

శ్రీమతి అతడికి ఎత్తయిన మంచంమీద కుత్రంగా వేసివున్న పక్కచూపిస్తూ, “పొద్దుపోయింది, పడుకో కష్టనమయంలో నా కెంతగానో తోడుపడ్డావు. ఆరుజం తీర్చుకునేడుకు కాస్త నన్ను పరిచర్య చేయనీయ్ చెప్పు, కాళ్లు కొంతనేను వొత్తనా,” అన్నది.

“చీ, చీ, ఇదేమిటి?” అంటూ జహార్ ఎగిరిపడ్డాడు

శ్రీమతి మొహం పక్కకుతిప్పి నవ్వుకుని, “నీ కెందు కంతభయం? లభియో, నేనూ పక్కగదిలోనే వుంటాం. బ్లూ డీపం వెలిగించుకుని పడుకో... అడుగో, స్వీచ్. ఏదైనా అవసరంవస్తే పిలు,” అన్నది.

"ఉహూఁ, అవసరం ఏదీ రాదులే.

"రాకపోవటమే మంచిది. దోమతెరవేసి వెళతాను," అంటూ శ్రీమతి నెమ్మదిగా దోమతెర కిందికిదించి, అంచుల్ని పరుపుకిందికి మడవసాగింది.

"మనం చేస్తున్న యీ పనులు తాగుబోతుల చేష్టల్లా కనిపిస్తున్నాయ్. ఇల్లా వాకిలి అక్కడున్నాయి వంటకూ వాటికని కొన్నిసామానంతా అక్కడే వుంది. ఇంటికాక బద్దలకొట్టి అవన్నీ ఎవరైనా ఎత్తుకుపోవచ్చు." అన్నాడు జహర్

"సరే, ను వ్వన్నట్టు ఎత్తుకుపోయారనుకో, ఎంతవద్దం వస్తుంది?" అని శ్రీమతి ప్రశ్నించింది.

"ఊహూఁ, వేళాకోళంకాదు, శ్రీమతి! ఒకప్పుడు మనకవన్నీ ఎంతో అవసరంగా కనిపించాయి అంతేకాదు, ఆ ఇల్లుకూడా మనకొకనాడు ఆశ్రయంగా ఉపయోగించిందన్న సంగతి జ్ఞాపకం వుంచుకో "

"ను వ్వన్నది కొదవను. జరిగిపోయిన కాలంకేసి వెనక్కితిరిగి చూడాలనటం జ్ఞాన్వతానావికే విరుద్ధం ను వన్నట్టు ఆ రోజున ఆ ఇల్లు ఆశ్రయం అయితే, యీకాదు యీ ఇల్లు అంతకన్నా ఎక్కువగా ఆశ్రయమైంది ... ఒకవేళ యీనాడున్న యీ ఆశ్రయంపోయి మళ్ళీ చిక్కల్లోపడ్డా విచారించను నేను, కాని నువ్వు మాయామమతలకి బాగా లొంగిపోయిన వాడివిలా వున్నావు. ముందు కడుగువేసే కత్తి వీరో వుందికాని, వెనకలాగుడిని మాత్రం పదుల్చుకోలేవు," అంటూ శ్రీమతి, జహర్ ముఖంలోకి విశేషంగా చూసింది.

జహర్ మౌనంగా పూరుకున్నాడు

శ్రీమతి కొంచెంపేపు ఆగి, "న వెవ్వరేమి తిట్టినా ఎలా వినిపించుకోనో, అలాగే, ఇది వుంది - ఇదిలేదు, అన్నసంగతివికూడా పట్టించుకోను. సరేలే, వదిలి వచ్చినవాటిని గురించి విచారించటం తెలివితక్కువనని. ఆ విషయం ఇక మర్చిపో," అన్నది

"నీ కేం ఎన్నయినా చెబుతావ్. కావలసినంత వీక్షించి కొబ్బి ... ఆ కొంపలోప సామానుపోయినా నీ కేం బాధవుండదు. ఇంకా ఇళ్లవై అయిదు రోజులపాటయినా తిన్నాతినకపోయినా రాత్రితల్లిపోయి హాయిగా పడుకునేందుకు ఆ ఇల్లు నాకు వనికవస్తుంది. వెళ్ళి పడుకుని బాధల్ని మర్చిపోయి నిద్రపోతాను," అన్నాడు జహర్.

శ్రీమతి మాట్లాడలేదు. గదికి దక్షిణపువ్వు నున్న కిటికీ రెక్కలు తెరిచి అక్కడే నిల్చున్నది కుక్కవక్షపు చంద్రుడు యంతకుముందే అస్తమించాడు. మేడ

అవరణలోవున్న పూలతోట మీదినుంచి తేలివస్తున్న కమ్మవిగాలి, మొహాన్నితాకి గదిలోకి వస్తూంటే, నూతన వనంతం యిప్పుడే వచ్చి తమతోటలోని పూలచెట్లన్నీటి మీదా విస్తరించినట్టు అమె కనిపించింది రకరకాలా పూలవాసనలు కలిసిన విచిత్రమైన ఓ మధురసుగంధం మత్తుతోనిండి - అమె ఎట్టార్పు వాయువుతో కలిసి, హృదయాన్ని గజిబిజిచేస్తూ ఎక్కడెక్కడికో పరిగెత్తిస్తున్నది

శ్రీమతి చాలా సేపు ఎప్పవాలికిందా కిటికీలోంచి అలానే బైటికి చూసి చూసి, చివరకు తనే ఆ గది తలుపులు దగ్గరగా చేరవేసి బైటికి వెళ్ళిపోయింది.

జహార్ బ్లూరైట్ వెయిగులో, మెత్తని పరుపులమీద పడుకుని ఏవేవో ఆలోచిస్తున్నాడు. ఈ ప్రపంచం విజంగా అనందమయమేనన్న నమ్మకం ఆక్షణంలో అతడికి కలిగింది అటుమొన్నరాత్రి తాను వానలో తడిసి బురదమయంగా వున్న ఒక పూరిపాకలో పడుకుని విద్రపోయాడు. మరి ఇవాళ? మెత్తని పరుపుమీద పాలనురగలాంటి తెల్లని పక్క, తృప్తికరమైన రుచిగల భోజనం, విశాలమైన దివ్యభవనంలో చక్కని ఏకాంతి, చుట్టూవున్న తోటలోనుంచి వచ్చే కమ్మని పూలవాసన, దేవలోకంనుంచి దిగివచ్చినట్టున్న ఓ చక్కని సుందరీమణి - ఇంతకు ముందే తనమీద అలిగి, తనకోసం కొంచెంసేపు నిలబడి, హంసలాగా బైటికి నడిచివెళ్ళటం.. ఏమనాలి?

విజంగా యీ ప్రపంచం చాలా విచిత్రమైంది! ఎవరి మనసుల్లో ఏముంటుందో, ఎప్పుడు ఏరకమైన ఊహలు మానవులకు వస్తాయో, ఎందువల్ల మానవు లింతగా మారిపోతారో, ఆమనసుల్ని బంతులాచేసి కోరిక లేవిధంగా ఆడిస్తాయో... ఎవరూ చెప్పలేదు. దీనికి భాష్యం ఎవరు రాస్తారు?

6

జహార్ కు విద్ర మెలకువ వచ్చేటప్పటికి తూర్పువైపున్న కిటికీలోంచి సూర్య కాంతి గదిలో పడుకున్నది అతడికి రాత్రల్లా సరిగా నిద్రపట్టనందున తలంతా నొప్పిగానూ, బరువుగానూ వుంది. అతడు దోచుకెళ్ళేలోంచి బైటికివచ్చి బ్లూరైట్ ఆర్పేవాడు. తరవాత దగ్గరగా వేసివున్న గదితలుపుల్ని బార్లా తెండు.

ఓఖిమా పక్కనున్న మరొక గదితలుపు తెరుచుకుని బయటికి చి్చి, ఎబ్బు, కువాలూ టాక్ రూంలో పెట్టి, "టీ తయారు సుకొస్తాను," అని జహార్ కి చెప్పి గదిగది వెళ్ళిపోయింది.

కొంచెంసేపు తరవాత జహర్ తిరిగి గదిలోకి వచ్చేసరికి అక్కడ ఒక టీ పాయ్మీద, టీ రెండుమూడు ప్లేట్లలో టిఫిను పెట్టివున్నాయి లఖియా ఒక కుర్చీ తెచ్చి వేసింది జహర్ టిఫిన్ తింటూ అంతదూరంలో నిలబడిన లఖియాను, “అవిదగారికింకా విద్ర మెలకువ రాలేదా?” అని అడిగాడు

“అమ్మగారి సంగతా మీరదిగేదీ? అమెగారు ఇంట్లోలేరు, కారుమీద ఎక్కడికో వెళ్ళాడు,” అన్నది లఖియా.

“నీకు బెంగాలీ బాగావచ్చునుకుంటాను, లఖియా బాగా మాట్లాడుతున్నావ్ ఇక్కడ నీకు జీతం ఎంతయిస్తారేం?” అన్నారు జహర్

“నేనీ ఇంట్లో వాకిరీ చేయబంటేను బాబుగారూ! అనలు నేనీ ఇంటి అమ్మాయినే,” అన్నది లఖియా

జహర్ టిఫిన్ తివి లేచి గదినుంచి బయటికివచ్చి, ఆ పక్కనున్న ఒక్కొక్క గదినే చూస్తూ ముందుకుపోయి, ఒక గదిలో తెరిచివున్న వీరువాలోంచి కనిపించే పుస్తకాలకేసి చూస్తూ, “లఖియా, యీ పుస్తకాలన్నీ ఎవరు చదువుతారు?” అని అడిగాడు.

“అవన్నీ నేను చదువుకున్న పుస్తకాలే స్కూలుపుస్తకాలవి,” అన్నది లఖియా

“స్కూలుపుస్తకాలా? ఐతే నువిప్పుడు కాలేజీలో చదువుతున్నావా ఏమిటి?” అన్నారు జహర్ ఆశ్చర్యంగా

“అఁ, పోయినసంవత్సరమే కాలేజీలో చేరాను.”

“బావుంది, చాలాబావుంది మంచివని చేశావ్,” అని జహర్ స్నానాలగదిలోకి వెళ్ళి, ఓ గంటసేపు హాయిగా స్నానంచేసి బయటికి వచ్చాడు. అసరికి శ్రీమతి తిరిగొచ్చింది జహర్, లఖియా యిచ్చిన కొత్త దుస్తులు వేసుకుని శ్రీమతివున్న గదిలోకి వెళ్ళాడు

శ్రీమతి, జహర్ని చూసి నవ్వుతూ, “నే నెప్పుడూ అనుకోలేదునుమా! అచ్చంగా రాజులా తయారయ్యావ్,” అన్నది.

“ఇప్పటివరకూ కనిపించలేదు, ఎక్కడి కెళ్ళావ్?” అని అడిగాడు జహర్.

శ్రీమతి, జహర్కు కుర్చీచూపి, శాను సోఫాలో వెల్లకిలా వారి వదులుని, “అవసరం అయిన పనులమీద వెళ్ళాను కొన్ని పనులుమాత్రమే అయినై. అన్ని పనులూ గుమాస్తా ఒక్కడే చేయలేడు-ఇంకోసంగతి, మనం అద్దె ఆధ్యాత్మిక

యిచ్చివుంచిన కాంసారిపాదాలోని ఇల్లు ఖాళీచేసేశాను అదింకా మనకిందే వున్నందున మన కొచ్చేదేమిటి." అన్నది

"నా కన్నదారులన్నీ ఒక్కొక్కటిగా మూసేస్తున్నావు. శ్రీమతి నేనీ ఇంటిని వదిలిపెట్టి వెళ్ళటం నీ కేమాత్రం యిష్టంలేదనుకుంటాను " అన్నాడు జహార్ బాధగా

"అవును, ఇక్కణ్ణించి నువ్వెందు కెళ్ళాలి? మూర్ఖంగా యిక్కణ్ణించి కొలు కదిపావంటే. ఎదారిలోకి వెళ్ళి పడతావు " అన్నది శ్రీమతి

"లేదు శ్రీమతి నువ్వు నాచేత ఎలాంటి పొరపాటుపనీ చేయించకు. స్వేచ్ఛగా ఎగిరే పక్షిని బంగారుప-జరంలో కట్టిపడవేయకు కామినీ కనకాలే మనిషికి ఎన్నో అన్యాయ తెచ్చిపెడతనన్నై ఆవిమాత్రం నన్నుండుకూడదు," అన్నాడు జహార్

"సరే, కనకమంటే అర్థంచేసుకున్నాను, మరి కామిని ఎవరు? నేనేనా?" అని అడిగింది శ్రీమతి

"అ-నువ్వే అలా అని చెప్పటానికి నాకెలాంటి ఆధ్యంతరమూలేదు నీ సొందర్యం, అందచందాలు, చూటలు, చూపులు నన్ను విశ్చింతుణ్ణి చేస్తాయి, ముగ్ధుణ్ణిచేస్తాయి కాదవను కానీ అలాంటి స్థితివిమాత్రం నేను కోరటంలేదు "

"అందుకనే నీకిన్ని కష్టాలు వీటినుంచి ఒడ్డుకు చేరుకోగలిగినంత విశాల హృదయం, ధైర్యం నీకు లేవు ఇటుపోదామా, అటుపోదామా, ప్రేమించుదామా, మానుదామా, లోకంలో అప్పించివీ పోగుచేదామా, ఉన్నవాటన్నిటిని ధర్మం చేదామా - అని నీ మనసెప్పుడూ రెండు పడవలమీద కాళ్ళపెడుతూనే వుంటుంది ఈరకమైన సమన్యలతోనే నీకిన్ని కష్టాలు ప్రేమకోసం పరుగెత్తుతావు, కాని నీకు ప్రేమమీద విమాత్రం గౌరవంలేదు నువ్వేవనీ చేయలేవు, ఎవనీ చేతకాని వాడివి. వీరుదీపికాదు, విద్రోహివీకాదు అనకూడదుకాని, విరాతసృష్టించిన ఒక్క-మూతి పిందెలాంటివాడివి," అన్నది శ్రీమతి గుక్క-తిప్పకోకుండా

జహార్ ఏమీ మాట్లాడలేదు అంకా తలవంచుకునే వింటూ కూర్చున్నాడు

"ఏం మాట్లాడవో? " అని శ్రీమతి అడిగింది

జహార్ తలవెత్తి, "చాలే, యిక తిట్లుకు, అవు," అన్నాడు.

"ఇవి తిట్లుకావు, నీ గురించిన విమర్శ "

"విమర్శకాని, ముఖ్యవిషయాన్ని వదిలేసి వ్యక్తిగత దూషణచేసే విమర్శకు ల్లాంటి విమర్శ యిది ఆ విమర్శకుల లక్ష్యం, నీలక్ష్యం ఒకటే," అన్నాడు జహార్

సరిగా ఆ సమయంలోనే లఖియా గదిబయట నుంచుని, "భోజనం తీసుకురమ్మని చెప్పనా, అమ్మగారూ!" అని అడిగింది.

“అఁ వస్తున్నా లభియా లే, వడ. బాగా పొద్దెక్కింది ముందు భోజనం చేయి నీతో మాట్లాడాలి విన విషయాలు యింకా చాలావున్నాయి వడ,” అంటూ శ్రీమతి నిట్టూర్చి పోపాలోంచి లేచింది జహార్ కూడా కుప్పిలోంచి లేచి నిలబడ్డాడు.

జహార్ మొత్తంమీద ఎంత ప్రయత్నించికూడా శ్రీమతి నట్టుదలవల్ల అక్కడే వుండిపోవలసివచ్చింది. ఆమె తన తండ్రికి చేయవలసిన క్రాద్ధకర్మలన్నీ ఏలోపం లేకుండా చాలా ఆడంబరంగానే జరిపించింది అందుకోసం వచ్చిన బంధుగణంతో మూడురోజులపాటు ఆమెద చాలా సందడిగా వుంది తరవాత ఒకరొకరే వచ్చిన బంధువులంతా వెళ్ళిపోయారు.

శ్రీమతి జహార్ ను లభియాకి మేష్టరుగా వియమించింది మొదట్లో ఆమె అతడికి యిందుగ్గాను జీతం యిచ్చేందుకు ఒప్పుకోలేదు కాని, జహార్ కాను జీతం లేకుండా లభియాకు చదువు చెప్పనని మొండికెత్తాడు శ్రీమతి జీతం యివ్వటానికి ఒప్పుకున్నది. జహార్ ప్రొద్దున ఒకగంట రాత్రి ఒకగంట లభియాకు చదువు చెప్పాలని నిర్ణయించింది, శ్రీమతి.

జహార్ కి ఆ ఇంట్లో ఎంతోగౌరవం ఏర్పడింది అతణ్ణందరూ, “మాష్టార్ సాబ్” అని పిలిచేవాళ్లు ననివాళ్ళ సలాములు, దానదాపీల దణ్ణాలు, గుమాస్తాలు చూపించే ఆదరపూర్వకమైన మర్యాద-ఇవన్నీ అతడికి వున్నతమైన స్థానాన్ని ఏర్పరిచాయి. ఉదయం, సాయంత్రం ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రైవర్ అతణ్ణి కారులో పికారుకు తీసుకుపోతూండేవాడు

ఒకరోజున మాటల సందర్భంలో జహార్, శ్రీమతివి, “దబ్బుకు సంబంధించిన నలహా లేమీ నన్నదగొద్దు అటువంటివేమీ వాకు తెరీవు ఐతే, నువ్వీ ఇంటిని ఆడవాళ్ళ అస్పత్రిగానో, స్కూలుగానో మార్చుకోతున్నావని విన్నాను, నిజమేనా,” అని అడిగాడు.

“ఓను, నిజమే,” అన్నది శ్రీమతి నవ్వుకూ

“చాలాబావుంది, మంచి వుద్దేళ్ళమే అలా అయితే యీ సంపదంతా ఇటువంటి పనులకోసం ధ్వంసం కావలసిందేనా?” అన్నాడు జహార్.

“రెండుమూడు తరాలవరకూ పదీపన్నెండు కుటుంబాలవాళ్లు కూచునితిన్నా తరగని ఇంత ఆస్తి పెట్టుకుని నే నొక్కదాన్ని చేనేదిమాత్రం ఏముంది?” అన్నది శ్రీమతి

“ఉన్నదంతా యిలా వెదజల్లింకర్కాత, మరి నీ స్థితి ఏమవుతుందో ఆలోచించావా?” అని అడిగాడు జహార్.

“అదా నీ విచారం ఎవరికోసం నేనీ ధర్మకార్యాన్ని చేయబోతున్నానో వాళ్ళే చివరికి నాకింత తిండి బట్టా యివ్వరనా నీ భయం?” అన్నది శ్రీమతి

“నా భయం అదే వాళ్ళ వల్ల గౌరవంపొందటం ఎంత తేలికో. అగౌరవం పొందటంకూడా అంత తేలికే,” అన్నాడు జహార్.

“అంత దరిద్రమే అనుభవించాల్సివస్తే, ఎక్కడైనా దాసీపని చేసుకుంటే కాలం వెళ్ళుమారిపోతుంది,” అన్నది శ్రీమతి.

“అఁ అదీ, అలా చెప్పు : కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బుతోనే బతకదలిస్తే, నువ్వింత బ్రహ్మాండమైన త్యాగం ఎవరికోసం, ఎందుకోసం చేస్తున్నట్టు?” అని అడిగాడు జహార్.

“బ్రహ్మాండమైన త్యాగం అని హేళనచేయకు నాకు సక్రమించినదాన్ని బుద్ధి

పూర్వకంగా వొడుగుకుంటున్నాను. నాకున్నదంతా ఆడవాళ్ళ శ్రేయస్సుకోసం విచ్చెట్టబోతున్నాను," అన్నది శ్రీమతి

"ఆడవాళ్ళమీద నీకున్న యంత దురభిమానం చూస్తూంటే, చాలా ముచ్చట వేస్తున్నది ఎందుకనో నువ్వివాళ నాకు చాలా నచ్చావు. పద కాసేపు అలా అలా తిరిగివద్దాం ఆ నాద ప్రతివాదాలేంటో కార్లో కూడునే చేసుకోవచ్చు," అన్నారు జహర్.

ఇద్దరూ కార్లో బయలుదేరి టూరిగంజ్ అంతా తిరిగి, ఓ చిన్న వీధిలోంచి 'లేక్' ప్రాంతానికి వచ్చారు అక్కడ ఇద్దరూ కారుదిగి జలాశయాన్ని పరీక్షించారు. సంద్యానాంతులు వీటిమీద పడటంతో జలాశయం అంతా మిరిమిలా మెరిసి పోతున్నది శ్రీమతి, జహర్ పక్కనే వీటిఒడ్డున కూర్చుని పాదాలను వీటిలోకి జార్చింది.

జహర్ ఆస్తమించే సూర్యునికేసి కొంచెంసేపు చూసి, శ్రీమతితో, "నీళ్ళ లోంచి కాక్యుతయ్. శ్రీమతి! ఏవైనా కరుస్తాయేమో" అన్నారు శ్రీమతి కాళ్ళను పైకి తీసింది

జహర్ అస్థాయంగా ఆమె చేయిపట్టుకుని, "నీకు జ్ఞాపకంవుందో లేదో నాకు తెలియకాని, కాంసారిపాదాలోని గదిలో మనం వున్నప్పుడు, ఒకసారి నీ నీట్లూర్చు కొద్దిగా నా శరీరానికి తగిలింది. నా హృదయంలో నలమూలలా వేణు నాదం మోగింది నా జీవితానిక్కూడా విలువనేది వుంది నే నీ లోకంలోనుంచి అనుభూతులు పొందవలసిందే. అవి గట్టిగా అనుకున్నాను," అంటూ తన దోషతి కుచ్చెళ్ళతో ఆమె పాదాలు మెల్లిగా తుడిచారు ఉద్రేకంతో అతడిచేయి వణికింది

"ఎంత అదృష్టం నాది నా జన్మ తరించింది హఠాత్తుగా యివ్వాల పాదాం మీద చేయివేళావే!" అంటూ శ్రీమతి నవ్వింది

"పాదాంమీద తడిఅరలేదు, జలుబుచేస్తుందని వంచెతో ఆద్దాను," అన్నారు జహర్.

"అహా, అలానా! నేనింకోవిధంగా అనుకున్నారే ఆడవాళ్ళ ఒంటిమీద చేయి వేయకుండా పాదాలమీద చేతులువేసే మగాళ్ళు చాలా గడుసువాళ్ళని అంటారు. నరేలే, ఆడాళ్ళ చెవివనడకుండా వీకో రహస్యం చెబుతా విను. నన్ను ముగ్ధురాలిని చేసేందుకు, ఆకర్షించేందుకు అన్నిటికన్నా తేలికైన ఉపాయం నా పాదాలమీద చేతులువేయటమే!" అంటూ శ్రీమతి నవ్వింది.

చల్లని గాలి మెల్లగా ఆ ఇద్దరి హృదయాలనూ కాకుతూ పోతోంది. నాలుగు

వేపులా పాలనీగడలాంటి చక్కని వెన్నెల కాలం ఏవిధంగా దొరుకుంటూ పోతున్నదీ, ఆ ఇద్దరిలో ఎవరూ గమనించనేలేదు ఎదురుగావున్న వీటికో చంద్రబింబం ప్రతిఫలించి, ఆ కాంతికి ఇద్దరి ముఖాలూ ఉజ్వలంగా ప్రకాశించాయి. శ్రీమతి జాట్టుముడి పూడి జహార్ ఒక్కోవడింది

చాలా సేపటిగాని వారికీ తన్మయత్వం వదలేదు

“ఆ చాలా పొద్దుపోయింది!” అంటూ శ్రీమతి గొగ్గలా లేచి నరిగ్గా కూచుని, “నీకనలు మంచి చెదూ, బుద్ధి జ్ఞానం అనేవి లేవు నా జాట్టుముడి పూడతీకావే!” అన్నది

“ఆదాళ్ళ జాట్టూలే నాకెంతో యిష్టం,” అని జహార్ నవ్వాడు

తలవెంట్రుకలు రెండు చేతుల్తోనూ పరిచేసుకుని, మళ్ళీ ముడిపేసుకుంటూ, వున్నట్టుండి జహార్ ని కొంచెం తోసి, “నీకోసమని నేనుకూడా సిగ్గును వొదిలిపెట్టు కన్నాను నా అసృష్టం మంచిదై యీ సమయంలో చుట్టుపక్కల ఎవరూ లేకుండా పోయారు,” అన్నది శ్రీమతి

“లేరని ఎవరన్నారు? మనస్సుకుంటున్నావ్, అంతే! ఒకవేళ ఎక్కడైనా కారేజీ కుర్రాళ్ళు దాక్కుని చూస్తున్నారేమో!” అన్నాడు జహార్

“ఛీ ఛీ ఆమాటలకేం, లేవద ఒకవక్కన తెల్లారుతోందల్లేవుంది,” అంటూ శ్రీమతి లేచి విడిచింది పాలనముద్రలాంటి వెన్నెలతో నిండిన ఆరాత్రి. వాళ్లు నడిచేసారివైపు నవ్వుతూ చూస్తోంది

7

నెలరోజులు యిట్టే గడిచిపోయాయి శ్రీమతి స్థాపించునున్న ఆస్పత్రి, స్కూలు వగైరాకోసం భవనాలు కట్టేస్తున్నారు దాక్టర్లు, నర్సులు, ఇంజనీర్లు, కంట్రాక్టర్లు మొదలైనవాళ్ళంతా వచ్చి శ్రీమతితో మాట్లాడిపోతున్నారు బ్యాంకు నుంచి శ్రీమతి డబ్బుతెప్పిస్తున్నది, అది మంచిదీళ్ళ ప్రవాహంలా అర్పయి పోతున్నది

వర్తాపత్రికలు శ్రీమతి త్యాగాన్ని గురించి మొదటిపేజీలోనే పెద్ద పెద్ద అక్షరాల్లో గొప్పగా ప్రచురిస్తున్నాయి స్కూలు పెట్టబోతున్నారని తెలిసి ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు దరఖాస్తులు పంపుకుంటున్నారు. పెద్దలైనవారు, పూజ్యులైనవారు శ్రీమతికి ఆభినందనలూ, ఆశీస్సులూ, అమూల్యమైన సలహాలూ పంపుతున్నారు.

జహర్ మాత్రం యీ హడావిడి ఏమీ వట్టినుకోకండా కొన్నాళ్ళ దూర దూరంగా తిరిగి, ఒకనెల జీతం వుచ్చుకుని ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు ఇక్కడ వుంటే అతడికి తిండి తిప్పలకు బాధవుండేదికాదు ఎక్కడికి వెళ్ళాడో, ఎందుకు వెళ్ళాడో, ఎవరిమీద కోపంవచ్చి వెళ్ళాడో ఎవరికీ తెలియదు.

వారం గడిచింది ... రెండువారాలకూడా గడిచాయి అతడు తిరిగి రాలేదు. వూరిరాదని వసుల్లో మునిగివున్నా శ్రీమతి. జహర్ వస్తాడని ప్రతి జీతమూ ఎదురుచూస్తూనేవుంది. ఇది ప్రేమా : ప్రేమకాదు; ఏదో కాలానికో కోరిక ప్రయోజనాపూర్వకమైన కాంక్ష అకాళాన్ని కౌగిలిలో విగించుకుని, దాన్ని పిండిపిండి చేసినా — ఈ కోరికా, తృప్తి తీరదు ఈ కోరిక . హృదయాన్ని నుండిస్తుండే యీ కోరిక ... కోరికే! అది ప్రతి జీతమూ ఆమె హృదయాన్ని కంపింపజేస్తూ వున్నది. అందుకోసమే ఎదురుచూస్తోంది : అతడికోసమే వీరిక్షిప్తోంది ...

* * * *

ఉన్నట్టుండి ఒకరోజు జహర్ తిరిగివచ్చాడు

“ఇన్నాళ్ళకి వచ్చారా? ఇంతకాలం ఎక్కడున్నారు? మొహం అలావుండే మిటి? ముందు ఇంట్లోకి రండి!” అంటూ లలితా అశ్రుజల ఇంట్లోకి గాకుని పోయింది

ఒకటి రెండు గంటల తరవాత వనిమీద బయటికి పోయిన శ్రీమతి తిరిగివచ్చి గదిలో ఒంటరిగా కూచునివున్న జహర్ ను వమీపించి, “ఇంతకాలం ఎక్కడున్నారేమిటి?” అని అడిగింది.

జహర్ మాట్లాడలేదు

“జీవితం అంటే ఏమిటో, యీ కొద్దిరోజుల్లో బాగా అనుభవానికి వచ్చిందనుకుంటాను మరిచిపోలేని పాఠాలుకూడా నేర్చుకుని వుండొచ్చు.” అన్నది శ్రీమతి

జహర్ ఆమెతో ఏదో చెబుదామని వచ్చివుంటాడు కాని, శ్రీమతి యిలా వెదికారంగా మాట్లాడటంతో, అతడికి హఠాత్తుగా కోపం వచ్చింది

“చాలా చాలా పాఠాలు నేర్చుకున్నాను,” అన్నాడు జహర్ విసురుగా

“జూదంలో ఎంత డబ్బు గెలిచావే?”

జహర్ కు కోపం ఎక్కువైంది. అతడు గట్టిగా, “ఆ జమాఖర్చులు నీకు చెప్పేందుకు రాలేదు,” అన్నాడు

“ఐతే మరి ఏ పద్ధతంతో వచ్చినట్టు? శ్రీమంతుల ఇంట్లో వుంటూ మళ్ళీ ఒళ్ళు బాగుచేసుకు పోయేందుకా?”

అకస్మాత్తుగా శ్రీమతి నోటినుంచి వెలువడిన పిరుగులాంటి యీ మాటలు అకడికి ఎక్కడలేని కోపాన్ని తెప్పించినై. కలహం పెంచాలనే తీవ్రమైన ప్రకృతివి అతను అణచుకోలేక, మరి ఒళ్లుతెలిచుని స్థితిలోపడి, చాలా అమర్యాదగా, కటువుగా, “అంతేకాదు, మరోసంగతికూడా వుంది అదేమిటంటావేమో - నీతో నాకున్న సంబంధం సంగతి ఐతే నా కిప్పుడా కోరికలేదు,” అన్నాడు

“కావుంది. లేకపోవటమేం? నీ మనుషునిడా వుంది,” అన్నది శ్రీమతి

“ఆ అదే చెప్పివేళదామని వచ్చాను భాగ్యవంతుల యింటి ఆడపిల్లని గనక భయమేస్తోంది ఇప్పటివరకూ నీ వంట్లో ఎన్నిచేపలు చిక్కాయి? పాపం వాళ్ళంతా అమాయకులు, అభాగ్యులు అయినా వాళ్ళని గురించి నే నంతగా విచారి చడంలేదు నా దిగులంతా లభియాలి గురించే ఇకనుంచైనా ఆ అమ్మాయిని రాయబారాలు నడిపే అవమానకరమైన దాసీపనినుంచి మాత్రం తప్పించు ఇంతకన్నా నే నేమీ కోరను,” అన్నాడు జహర్.

శ్రీమతి వ్యంగ్యంగా, “నన్నింతగా ఎందుకవమానం చేస్తున్నావో నీ మాటల ద్వారా నే నర్థం చేసుకున్నాను పర్వాలేదు లభియూమీద ఓ కింత విచారం, బెంగా ఎందుక్కలిగాయో తెలుసుకోవచ్చా?” అన్నది

“ఎందుకు తెలుసుకోకూడదు. లభియాను నేను ప్రేమిస్తున్నాను,” అన్నాడు జహర్ తొణక్కుండా

“ఏమిటి ప్రేమా! ప్రేమంటే ఏమిటో నీ కనలు తెలుసా?” అని అడిగింది శ్రీమతి.

జహర్ ఓ విమిషం సేపు మాట్లాడకుండా కూచుని, తరవాత కుర్చీలోంచిలేచి, “ఇదంతా ఎందుకొచ్చిన తగాదా? ఇక్కణ్ణించి వెళ్ళేప్పుడు వంతోషంగా నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోదామనుకున్నాను. ఇక యీ ఇంట్లో నాకు టీ అనీ, భోజనమనీ వుండవు. ఇక వెళతాను నా వల్ల ఏదైతే దోషముంటే క్షమించు, శ్రీమతి!” అంటూ తలుపుకేసి కదిలాడు.

శ్రీమతి గాభరాపడిపోతూ, అతడిదారికి అడ్డంగా వచ్చి నిలబడి, “ఎక్కడికి వెళతావ్?” అని అడిగింది

“ఎక్కడికి చివ్వుమంటావ్? ఇంతవరకూ ఆ వెళ్ళవలసిన చోటేదో విర్ణయించుకోలేదు ఫలానాచోటంటూ నా కేడీ కేడుకదా. ఊరికే రైళ్ళల్లో ఎక్కి తిరుగుతాను,” అన్నాడు.

శ్రీమతి కళ్ళనీళ్ళ వర్షంతం అయిపోయి, “నేను నీ వట్ల ఏం ఆవరణం చేశాను : నామీద కింతకోపందేనికి : ఇక్కజ్జించి వెళ్ళిపోయేందుకు నే నేం తప్పచేశాను :” అని అడిగింది

జహర్ మెల్లిగా నవ్వాడు. “నువ్వు నా కన్యాయం చేశావనీ, అమర్యాదగా చూశావనీ నే ననలేదు, శ్రీమతి ఇక్కడుండే స్థావరా, అర్హతా నాకులేవు. మాటల్లో చెప్పేందుకు చాలనటువంటి నీ అపూర్వమైన వ్యక్తిత్వానికి నమస్కరిస్తున్నాను,” అన్నా డతను

బ్రహ్మాండమైన పెనుగాలితోపాటు బైట పెద్దపెద్ద చినుకులతో వర్షం ప్రారంభమయింది కోవంతోపున్న క్రూరజంతువులాగా బైటవీస్తున్న పెనుగాలి ప్రచండగర్జన ధ్వనులు గదిలోకి విసవస్తున్నాయి అకస్మాత్తుగా చూస్తూ చూస్తూ వుండగానే ప్రకృతి ఒక్కసారిగా మారిపోయింది.

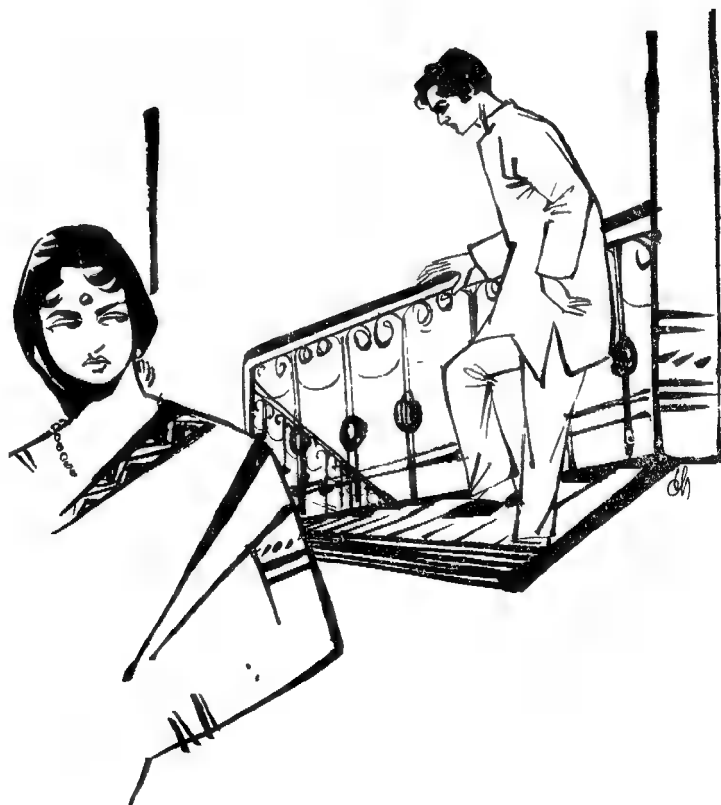
శ్రీమతి, జహర్ కు మరింత దగ్గరగా జరిగి, “ఇంత భయానకమైన వర్షంలో నువ్వు వెళ్ళాల్సిందేనా : నా ముఖంలోకి చూసి చెప్పు : వేడుకుంటున్నాను. నా మాటమన్నించు,” అన్నది

“నే నివ్వుడే వెళ్ళాలి, తప్పదు నీ మాట వివరేదని బాధపడకు కష్టాల్లోనే నా రాకపోకలు ఆపడంతో, బాధంతో వున్నప్పుడే నేను రావటం జరుగుతుంది. నన్ను క్షమించు,” అన్నాడు జహర్

“ఏడుగురువడే యీ వర్షంలో తడుస్తూనే వెళతావా : నా మాటవినవా : ఇది ధర్మమా : అయితే యికరావా :” అడిగింది శ్రీమతి

“మళ్ళీరానవి చెప్పలేదుకదా, వస్తాను రావటమనేది జరిగితే, ఈ జీవితంలో నువుతప్ప నా కిం తెవరూలేరు అని నాకు నేను స్పష్టంగా తెలుసుకున్న రోజున - వస్తాను, శ్రీమతి నేను మళ్ళీ తిరిగివచ్చిన రోజున, వీలాంటి అడదని పాదాల ముందు...” అంటూ జహర్ చప్పున గదినుంచి బయటికిపోయి, మేడమెట్లు దిగేశాడు.

ప్రళయజంఝామాదుతంలో వూగుతూ, ఏడుగురువడేప్పుడు కలిగే భయంకర గర్జనల్ని రెక్కచేయకండా, అతాళాల్ని చీల్చుకొని లోకం మీదికిపాకే మెరుపుల్ని తోసుకుంటూ, మోతమెడుతూ కురిసేవానలో తడుస్తూ, సర్వసంగ పరిత్యాగిలా అన్నిటిని వదిలి, కష్టాల్ని వెతుక్కుంటూ ముందుకుసాగిపోయే జహర్ ని రెప్ప వార్చకుండా చూస్తూ, కిటికీదగ్గర విజ్జీవలా విలబడిపోయింది, శ్రీమతి

8

నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచిపోయినై. జహార్ రానేలేడు. ప్రతిరోజూ అతడి కోసం శ్రీమతి ఎదురుచూసేది ఇవాళ తప్పకండావస్తాడు... అనుకుంటూనే మదీర్ మైన నాలుగు సంవత్సరాలు గడిపింది. ఆమె విశ్వాసమూ, నమ్మకమూ, ఆశా నిమిత్తం తగ్గలేదు. జహార్ తప్పక వస్తాడనే నమ్మకం ఆమె హృదయంలో రాసురాసు బలపడింది

ఆమె నమ్మకానికి తగినట్టు ఒకనాడు జహార్ వించి వుత్తరం వచ్చింది ఆ ఉత్తరాన్ని ఆమె ఎన్నిసార్లు చదివిందో, ఆ దస్తూరీని ఎన్నిసార్లు చూసిందో ఆమెకే తెలీదు. దీర్ఘమైన నాలుగు సంవత్సరాల తవః ఫలితంగా ఉత్తరం ఆమెకు ప్రాణం పోసింది.

నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచిపోయింతర్వాత వచ్చిన ఆ ఉత్తరానికి, ఆ మర్నాటి రాత్రి తెల్లవార్లు పేలుకుని కూర్చుని శ్రీమతి ఉత్తరం రాయసాగింది...

ప్రియా :

చాలాకాలం గడిచిం తర్వాత యిన్నాళ్ళకి నీ దగ్గిర్నుంచి ఉత్తరాన్ని అందుకున్నాను. నీ నుంచి ఉత్తరం రావటంలో అస్వాభావికం ఏమీలేదు. కానీ నేను నీ నుండి ఉత్తరాన్ని ఆశించలేదు నీవు వస్తావనే నమ్మకంతో యింతకాలం ఎదురుచూశాను ఉత్తరం రావటంవల్ల నాకేమన్నా ఆనందం కలిగిందా? ఏమో చెప్పలేను. దహాకా కొంతవరకు నీ పుత్రరం నాకు దుఃఖాన్నే కలిగించిందనుకుంటాను నీ భాష నాకు కొత్తవిషయాల్ని, విశేషాల్ని ద్వనింపజేసింది. ను వెన్వరివికావో మనిసేమిటో - ఆ పరిచయాన్నిమాత్రం బాగా కలిగించింది.

ఇక్కణ్ణించి నువు వెళ్ళిపోయిన రోజు జ్ఞాపకం వుందా? ఎందుకుండదు - తప్పకుండా వుండేవుంటుంది. మగవాళ్ళ హృదయాల్లో జరిగిన సంఘటనలు మాత్రమే నిలబడి వుంటాయి. మాకు సంఘటనలతోపాటు, వాటి ఫలఫలాలకూడా జ్ఞాపకం వుంటాయి.

నీ ఉత్తరం నా చెవిలో రహస్యంగా, నువ్వు పైకి కనిపించే "నువ్వు" కావని చెప్పింది ఎలాగైనా మీ ముగళ్ళ మనస్తత్వంలో కదలిక వుంటుంది, అభివృద్ధి వుంటుంది మాలో అది వుండదు. మీ ముగళ్ళున్నారే హద్దులేని ఆకాశంలాంటి వాళ్ళు నన్ను బాగా, స్పష్టంగా అర్థంచేసుకునేందుకని, నానుంచి నువు దూరంగా వెళ్ళిపోయావు.

ను వేమన్నా అనుకో, ఒకర్నొకరు అర్థం చేసుకునేందుకు యిలా తెంతుకుని దూరంగా పోవలసిన అవసరం నాకేమీ కనిపించటంలేదు నీదగ్గర, నే నెవర్నో - ఎలా పరిచయ మయ్యానో అలాగే వుండిపోయాను. ఇవాళ సాయంకాల ఒకావిడ పెత్తనానికివచ్చి, నాతో, "ఈ రోకంలో అందరికన్న నువ్వే ఎక్కువ సుఖవంతు రాలివి," అని చెప్పి పోయింది. ఆమె మాటవిన్నపబ్బిందీ, ఈ రాత్రి నీకు ఉత్తరం రాయటానికి తగిన సమయమని - విశృద్ధంగా, ఆకురాలి కిందపడినా వినబడేంత విశృద్ధంగావున్న యీ రాత్రిపూట రాస్తూ కూర్చున్నాను.

ఆమె మాటలు నాకు ములుకుల్లా తగిలాయి సుఖవంతురాలిని కాబట్టే, మనసు కింత కాంతనేది లేకండా పోయిందా? 'నా మెత్తని సుకుమారమైన పాస్పుమీద, యీనాడు కంకరరాళ్ళ మెరికలు బైటపడుతున్నాయి' అని నేను అలికయోక్తులు చెప్పడలుచుకోలేదు అదంతా చవకబారు కవిత్వం. కవిత్వానికి, మానవుల వాస్తవ

జీవితానికి సంబంధంలేదు. కవితవ్వం జీవితంలోని ఒక అంశమైతే కావచ్చుగానీ, అదే జీవితమని అంటే ఎవరూ ఒప్పుకోరు; మనల్ని విద్యానుపక్రికి పంపుతారు.

ఆ, నేను దాగానే వున్నాను, కాని విశ్చింతగా మాత్రం లేను. ఎవరికీ అందుబాటులో లేకండా, అర్థంకాకండా ఒకమూల గోవ్యంగా పడివున్నాను ఎన్ని బొంబు ముద్రలుపడి, అద్రసులుమారి నీ పుత్రరం నా కెక్కడికైతే పచ్చి చేరిందో - అది మాత్రం చాలా కొత్త ప్రదేశం. నీకు ఉత్తరం రాస్తూ కూర్చున్న యీ ఇల్లు పర్వతజీరం. దీనిచుట్టూవున్నవి తడికలతో కట్టిన గోడలు. ఇది వెదురు విట్టాళ్ళపాక. ఈ గదిలోపల కొద్దిపాటి గృహాలంకరణ సామగ్రి. మినుకు మినుకుమనే దీపం మాత్రం వున్నాయ్,

అదేమిటి? అమేదా, కారు అనీ - అన్నీ వొదిలిపెట్టి వచ్చానని తెల్లబోతున్నావా? నేనూ తెల్లబోతున్నాను. అంత ఐక్యత్వాన్ని వదులుకునవచ్చినా, యిక్కడ నాకు దారిద్ర్యం అనేదిలేదు. నేనున్న యింటిముందు చిన్న వరండా - అంటే పంచపాళి అంటామే అది. దానికి కిందుగా మెల్లా. దానినిండా పూలమొక్కలు. నెమ్మదిగా వదుస్తుంటే అవి నా చీరకొంగును పట్టుకుంటూ వుంటాయి. చుట్టూ దడికట్టినట్టుగా మారవీలతలు. మూసుకున్న మబ్బుల్లా అవి ఎంతో గుబురుగా పెరిగాయి.

కుటీరంనుంచి బయటికి రాగానే నదికి వెళ్ళేదారి. ఆ దారివెంట చెట్లనీడల్లో కాంసాయినదికివెళ్ళి నీళ్ళు తెచ్చుకోవటం ఎంతో బావుంటుంది. నీ దెనివెళ్ళమీద వదిలి, గొంతులోతు నీళ్ళలోకి వెళ్తే - ఆ నీళ్ళలో నాకేనాదూ శ్రీకృష్ణుడి చాయ కనిపించదు; నీ చాయకూడా కనిపించదు. నా ప్రతిబింబమే నాకు కనిపిస్తుంది, తడి చీంతో తిరిగి వచ్చేప్పుడు చంకలోవున్న నీళ్ళ బిందెలోని నీళ్ళు తొణుకుతూ వుంటాయి. ఎందుకలా యిదవుతావ్? పూరుకో, ఎగతా? చేయకు. నీ దగ్గరగావుండి నేనీమాటల్ని అనివున్నట్లయితే, తప్పకండా ఏదో ఒక కొంటెమాట అనివుండే వాడివి. నాకు తెలుసు. ఏం చెయ్యనుచెప్ప: మధురమైన కావ్యాల్లోని నాయకల రూపమన్నా, ఆవేషం అన్నా, అలావుండాలన్నా - ఆదాళ్ళో ఎంత యిష్టమైతే న్నావ్!

ఈ విషయాలకేంగాని.... నేను నా ఐక్యత్వాన్నుంచి విముక్తురాలిని అయినవి చెప్పాగదూ. అ హోదా, ఆ ఐక్యత్వం నా తత్వానికి పడలేదు. రమణి తనభాగం తీసుకు వెళ్ళమన్నాను. ఆమె ఒప్పుకోలేదు. తన అత్తమామలా, భర్తగారూ సంపాదించిన సరిపంచదలతోనే అవిడ సంతృప్తురాలైంది.

నా చుట్టూవున్న జనసామాన్యంచేసే హంగుమా, ఆర్పాటం అంతా నువు చూసే వెళ్ళావుగా? వాళ్ళ మాటలు, మెప్పులు, వినయాలు - ఆన్నీ నాకు తలనొప్పి తెప్పించినై. ఒక్కజ్జణంకూడా అక్కడ వుండలేనంత భయానక పరిస్థితుల్ని సృష్టించాయ్. ఇలాంటి వాళ్ళతో లావాదేవీలు పెట్టుకోవటం అంత తెలివితక్కువ పని ప్రపంచంలో ఇంకోటి లేదనుకో.

లఖియా నీకు బాగా గుర్తుందే వుంటుంది రెండు సంవత్సరాలక్రితం ఒకనాడు - హఠాత్తుగా ఆమె గృహిణి అన్న సంగతి బైటపడింది. తీరా ప్రసవించాక, ఆ ఆసుపత్రి గదిలోనే ఆమె ఆత్మహత్య చేసుకున్నది. విశాలమైన క్షమా అనురాగాలను మరిచిపోయి నేను తనను అవమానపరుస్తానని, ఆమె పొరబడివుంటుంది.

లఖియా చెడుప్రవర్తనకి నేనే బాధ్యురాలినని కొంతమంది అనుమానించారు. ఆకారణంగా చాలామందికి నేను ఏహ్యారాలినై పోయాను, వాళ్ళందరూ నన్ను తేలిగ్గాచూడటం ప్రారంభించారు. ఆపులమని చెప్పుకున్నవాళ్ళంతా దూరంగా తొలిగిపోయారు. కానీ, లఖియా వదిలిపెట్టిపోయిన సంతానాన్ని నేనుకూడా ఎలా వదిలిపెట్టను? పుట్టిన చంటబిడ్డకి తల్లిలేడుకానీ, నేనా బిడ్డను తల్లిలా కాపాడ గలను. నువ్వేమంటావ్?

నోరువాయిలేని ఆచంటివాణ్ణి దగ్గిరికి తీసుకుని అంత ఆశ్రయం యిచ్చానో లేదో - అనాడు నన్నంతా వెలివేశారు. తలదాచుకునేందుక్కూడా నాకు చోటులేకండా పోయింది. నా ఆస్తి, బోలెడంత రొక్కం లోకానికి పంచిపెట్టి, నా గొప్పతనాన్ని వెల్లడిచేసుకోబోయాను. ఈ కళ్ళముందే బ్రష్టిల చేతుల్లోకి ఆ ఆస్తంతా పోయింది. నాకు నిలుచునేందుక్కూడా ఆశ్రయమనేది లేకండాపోయింది.

నా ఒళ్ళో పడుకునివున్న దెవరో ఊహించగలవనుకుంటాను. రెండేళ్ళ ముద్దు బిడ్డ! సూర్యకుమార్ అని పేరుపెట్టాను. గాఢంగా నిద్రపోతున్న వాడి మొహంలో చిరునవ్వు చిందులాడుతోంది. వాడి ఒళ్లు తాకడంతోనే, నా ఒళ్లు యిలా పులకరిస్తుం దెందుకునీ? నా రక్తనాళాల్లో మధురమైన చైతన్యం కలుగుతూవుంటుం దెందుచేత?

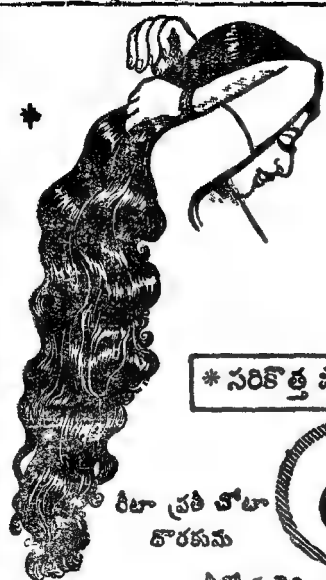
ఏం చెప్తావ్? దీనికి నువేమంటావ్? వాత్సల్యమా? మాతృత్వమా? ఏమంటావ్? దీనికి నీ నిర్వచనం ఏమిటి?

నీకింకా ఏం రాయను? నువ్విక్కడికి రావలసిన సమయం వచ్చేసింది, ప్రియా! రా. ఈ హృదయకవాలాన్ని యింతకాలం నీకోసమే తెరిచుంచాను ప్రియా! రా, నువ్వే. నువు రావలసిన సమయంకూడా యిదే. ఆపదల్లో, బాధల్లో, కష్టాల్లో నువు తప్పక వస్తావని నావమ్మకం. నా ఆశని, కోరికని తోసేయకు.

నిజంగానే హృదయం విప్పి పిలుస్తున్నాను, నేను. రా, మవ్వ. ఈ కళ్లు
నీకోసం వెతుకుతున్నాయి ఈ చెవులు నీ అడుగుల శబ్దంకోసం పొంపొంది
వింటున్నాయి శరీరంలోని స్పృశను నీకోసం గంతులు వేస్తున్నాయి. నువ్వు
రావలసిన సమయ మిదే. రా, తప్పదు.

నీకోసమని ఒల్లూ వాకిలీ ఏర్పాటు చేశామని. ఇంటిమట్టా మాలతీలతలు
దడికట్టినట్టు విచ్చిన వవ్వమొహాలతో ఆహ్వానించేందుకు నీకోసం పెరిగాయి.
మత్తెక్కించే యీ పూలవాసలకి, చల్లనిగాలికి, నీ కళ్ళమీద నిద్రాదేవత శీతలమైన
తన హస్తాబ్జుంచి ముద్దు పెట్టుకుంటుంది. దాహమై నిద్రలోలేస్తే, పురాతనమైన
మృత్యావ్రతలో పరరాచి తేనెతో వింపి, తెచ్చి అందిస్తాను. కొలనులోని స్వచ్ఛ
మైన నీటిని తెచ్చి నీ దోసిలినిండా పోస్తాను.

నేనెలావున్నానో, నా శరీరం ఎలావుందో తెలుసుకోవాలని వుందా? ఎందు
కుండదులే, నా మంచికోరి నా వెంట తిరిగిన మనిషిని నీకు అంతమాత్రం వుండదా
ఏమిటి? శరీరంనంగతి కేంలే, దానినంగ తలావుండు. ఇది ఎందుకూ పనికిరానిది.
మనసువి గురించి చెబుతాను. ఈనాడు నా శరీరాన్ని గురించి, శరీరంలోని మెరు

* మీ కేశ సంపదకు

జాబ్బు అద్భుతంగా ఉండేటట్లు చేసి
రిటా-డానిలో అటువంటి కత్తి సువాసనా
ఉన్నాయి - శరీరానికి సహజంగా,
తక్కువగా పెరగడానికి. చల్లదనానికి.
దానికదేసారి.

రిటా టారి మినుమిల పోతాన్ని వృద్ధి
జేసుకొంది. మీ శరీరానికి పిచ్చగా,
అత్తుగా పెరిగి నిగనిగలాడుతూ మెత్తగా
ఉంటాయి.

* సరికొత్త ప్యాకింగులో వస్తున్నది

రిటా ప్రతి చోటా
దొరకును

రీటా

నీవో కంపెనీ, బొంబాయి కలకత్తా మద్రాసు

గుర్ని గురించి, పొష్టవాన్ని గురించి ఆలోచించటం మానివేశాను. కేవలం మనసుని గురించే ఆలోచిస్తున్నాను. హృదయానికి ఉత్సాహాన్ని కలిగించే కావ్యభావలో 'యవ్యనం' అని అంటారే, ఆ యవ్యనం వాలో నశించింది. వన్నడి ఏనాడో వదిలి పెట్టింది. నేటివస్తువెంతో విశ్చింతగా, నా యిష్టంవచ్చినవేపు, యిష్టమున్నంతవేపు కళ్ళప్పగించి చూడగలుగుతున్నాను. యవ్యనం అనేది నన్నెప్పుడైతే వదిలిపెట్టి వెళ్ళిపోతే ఆనాటినుంచి 'కాంతి' అనేది నామనసుకు అర్థమైంది. ఎంతో తృప్తిని పొందగలుగుతున్నాను.

వైకమాత్రం విగ్రహాన్ని నటించటం, లోలోపల విగ్రహాన్ని వర్ణించటం ఆడ వాళ్ళ మనస్తత్వం అని. వీటి తరంలో ఒక ఆరోపణ చేశావు. సరే, సున్నితానికి వచ్చింతరవాత దానికి సమాధానం చెబుతాను. ఆడవాళ్ళకు ఆదర్శవాదమంటే చాలాయెవ్వం. కాని వీరి సంగతి నాకు తెలుసు. నువ్వు వొట్టి 'సినిక'ని. ఈశ్వరుడి పేరుచెబితే బూటకం అంటావు. మానవులు వీధిపట్టణముందు ఎందుకూ పనికిరాని రాతివిగ్రహాలు... ఈ వైపునుంచిమాస్తే నువ్వు ఇంతే! కాని అటువైపునుంచిమాస్తే మాత్రం నువ్వు 'డ్రీమర్'ని, విరానపురుషుడిని, కావోక్తి కుడిని, ఆనందమయుడిని.

ఇంక చాలు; రాత్రి బాగా పొద్దుపోయిందని కాదు. చాలా కాగితాలు రాశాననీ కాదు, యిలా అనటం. మమేమాత్రం ఆలవ్యం చేయకుండా వచ్చేయమంటున్నాను. నువ్వు వెళ్ళవలసింది, తిరగవలసింది యికలేదు. నువ్వు యిక్కడికే రావాలి. వచ్చి నిరవధిపుండవలసిన తుది ఆశ్రయం యిదే.

బాధలతో కుంగిపోయినవాళ్ళు అవమానాలతో దూరంగా విసిరివేయబడిన వాళ్ళు, దురదృష్టంతో అణగారినవాళ్ళు. ఈ లోకంలో ఎవరైతే వున్నారో వాళ్ళ తరపున మనవిద్వరం, ప్రశాంతమైన యీ సరిహద్దులో నిలబడి - సంఘ విద్రోహాలమీద నేరారోపణ చేద్దాం; అభియోగం తీసుకవద్దం.

మానవజాతి అంతా ఒకటేననీ, దరిద్రులు, దుఃఖితులు, ఈ జాతిలో లేరనీ, సుఖంగా బతికేందుకూ, ప్రకృతి సంపదను అనుభవించేందుకూ, సృష్టి అందరివల్లా ఒకేవిధంగా వుందనీ, తృప్తిగా, పోయిగా, సుఖంగా అందరూ అనుభవించేందుకు, ఈ లోకాన్ని సుఖితం చేసిందనీ చాటుదాం.

రా, తప్పకుండా రా. నువ్వు రావలసిన సమయం యిదే. నా యీ అఖిరి విన్నపాన్ని వీడు తెలియజేస్తూ - నీ రాకకోసం ఎదురుచూస్తున్నాను...

నీ

ప్రియబాంధవి

జ్ఞానం

రమ్యమైనది
సులభమైనది

(గత సంచిక తరువాయి)

దూరంనుంచి నాటకం దగ్గరపెట్టి, లాడ్ స్పీక్ ర్ లోంచి రికరీకాం సినిమా సాటలైట్ విన్విస్టున్నాయి. మధ్య పాథ్యలో మైక్ గరగరమిది, కీచుమని రికరీకాం శబ్దాలు చేస్తోంది. ఎవరి విశలేక నేను రెండుచెవులూ మూసుకున్నాను.

కృష్ణ వాళ్ళవి చివరి తిరిగి వచ్చేస్తాడు.

నాలుగైదు గంటలు మేం ముద్దలం ఎవరూలేని యీ యింట్లో, రాత్రివేళ చంటి రిగా వుంటాం.

ఈ పూహ నా తెలాగోవుంది.

హలాకుగా నాకు ఆనుమానం వచ్చింది.

కృష్ణ కావాలని నాకో యీ ఏకాంతం కల్పించుకోలేదుకదా! అత్తయ్యకి వయసువాళ్ళవి వంటరిగా వదలకూడదనే ఆనుమానం కాస్త యిలా రాలేదా!

అదే మా అమ్మ అయితే యిలా వదిలేదా? ఎన్ని ఆలోచించేది? ఎన్ని పూహించేది? ఒకవేళ గత్యంతరంలేక తప్పనిసరిగా వెళ్ళాల్సివస్తే నాకు ఎప్పుడు జాగ్రత్తలు సేర్పి వెళ్ళేది? ఏ చురుసుప్పులు వీళ్లు! అలాంటకం హడావుడిలో అసలు ఏమీ గుర్తు వున్నట్టే లేదు.

అంతవరకూ మామూలుగావున్న నేను ఆరోచన్లు యిలా వదలకూడదని నట్టటంతో ఎలాగోఅయి, కృష్ణ ఆగమనంకోసం వేచి చూడసాగాను.

ఏమంటా దతను!

చనువుగా నా చెయ్యి వట్టుచుని, “సువ్వంటే నా కిష్టం మీదా?” అంటాడా? చస్తే నమ్మను నేను.

విల్చి మొన్నటివరకూ యిష్టంలేనివాడికి ఈ రోజు యీ క్షణంలో హఠాత్తుగా ఎలా యిష్టం వచ్చేస్తుంది?

నేను చెయ్యి విడిచించి పారేస్తాను.

కటుపు, నిర్లక్ష్యంగా, ఏంయినా అనేస్తాను.

తొలియ్యవ్వనంతో, ప్రక్షాళనంగా, పురుషుడితో ఏకాంతంగా గడపబోతున్న సమయం ముందు, కన్నెపిల్లహృదయం ఎలా అంగారు పడుతుందో, ఎంత తికమకగా ఆలోచిస్తుందో, నేనుకూడా అలాగే అనుభూతి చెందసాగాను.

నాకు భయం భయంగా, ఆనందంగా, కుతూహలంగా, ఎలాగో అన్వించసాగింది. ఆరగంట అయింది.

గంట గడిచింది.

రెండో గంటలో నగంపై నా తరిగిపోయింది.

కృష్ణ తిరిగి రానే రాలేదు. అంతం వచ్చేజాడకూడా కప్పించలేదు.

విజ్ఞానంతో ఏకాంతంలోన ఉండిపోతున్న వాడయితే యంతకాలం వృధా చేస్తాడు.

క్రమంగా నా వెళ్లిమొల్లి ఆరోచాన్ని అంతరించినాయి.

ఆనందం కంటవడం

అతని కన్నులు ఆ పుడేశమే పూడిపుడదు.

ఎప్పుడూ ఏడాదూ కాయనుకచ్చిన హగభక్యతో ఒక్కక్షణంకూడా పంటరిగా గడపవి నేను, ఆ భయంతో, ఆ భయంతో, యదంతా పూహించుకున్నాను. తలాతోకాలేని అంతోచరిత్ర నాకే కోపంవచ్చింది సిగ్గువేసింది కూడా.

కృష్ణకూడా నాకుం చూడాలనుకుందివి, కేవలం అత్తయ్యని సంతృప్తి పోచటం కోసం, రాజు కృష్ణుడే నూనెనుండోననే భయంతో అలా అని వుంటాడు. అతను, యీసాటికి చోయగా, నర్మాయుని నిర్భయి అంటుకున్నాడు, ఆ నాటకం నూన్మాంధ డింకో లీనమైపోయి వుండవచ్చు.

అసలు యీ అమ్మో పేరుటూ ఒకదాన్ని పంటరిగా వున్నాననే జ్ఞాపకంకూడా అసలకి పంపకపోవచ్చు.

కాళ్ళెవరూ నావ్వకన్నగే యింటికిరాదు, అనేమాహ నాను భయాన్ని కలగ చేసింది.

దిండు సరిచేసుకని పడుకన్న నాకు
నిద్రపట్టలేదు.

ఎక్కడో, ఎవరో నడిచిన శబ్దం విని
పించింది.

చుట్టూనదేచి కూర్చున్నాను.
వీధితులపు నగ్గరగా వేసివుంది.
లోపలికి ఎవరూ రాలేదు కదా!

ఏమో! వీధిలో ఏమూలయినా నక్కి
వుంది యింట్లో నేనుకన్న అంతా వెళ్ళి
పోయాంది గ్రహించి లోపలికివస్తే!
నాగొంతుపిసికితే! నానగయి యిమ్మని
బెడిసిస్తే!

అసలే కాస్త పంటరిగా కూర్చున్నా
నంటే, నా అలోచనలు పంకిరట్టికరగా
పరుగెత్తుతాయి.

అందులో ఒంట్లో దాగిన కపోతే
మరిను. చీకటిపడితే నాకు చచ్చేంత
భయం. చూసిన ప్రతిదానికి ఏమిటో
ముక్కుచెవులూ పున్నట్టే కనిపిస్తాయి.

మంచంమీద కూర్చున్ననాకు, లేచి
వెళ్ళి వీధితులపు గడియవేసి రావాలని
ఎంతగానో అనిపిస్తోంది.

కాని కాళ్ళు కదలటంలేదు.

ఇంతలో ఎక్కడో ఏదో దట్టెలుమని
పడిన శబ్దమయింది.

మంచంమీద అంతెత్తున ఎగిరిపడ్డట్టుగా
వులిక్కిపడ్డాను.

శరీరంలో అణువణువూ బిగబట్టి,
గ్రహణకక్షి నంతా రెండు చెవుల్లో
కేంద్రీకరించి, మళ్ళీ ఏదయినాశబ్దం
అవుతుందేమోనని చూడసాగాను.

ఆరోగ్య
అనారోగ్య
పరిస్థితులలో

అరోగ్య
సౌభాగ్యములకు

మహిళలు

ఆధారపడునది

లోడ్

68 సంవత్సరముల వైగా ప్రసిద్ధి నొందినది

కేసరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14

ఏజెంట్లు:

సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఏజన్సీస్)

విజయవాడ - సికిందరాబాద్ - మదురై -
చిరహంపురం - బెంగళూరు

ఏదీ వినిపించలేదు.

కానీ నాళ్ళ ఆదేశాదుగులవప్పుడు :

దేన్నో వరవర కోస్తున్నాధ్వని.

ఎవరైనా లోపలికి వచ్చే సేయలేకుండా :

నేను మేలుకొని కూర్చున్నానని, ఎంచెయ్యటమూ అని లలోదినూ నిలబడి పోలేదుకదా : మరి అడుగులకట్ట ఎందుకు అగిపోయింది.

గదిలో లాంతరు వెంగులోవున్న నాకు బైటంతా చీకటిగా వుండటంతో ఏం కనిపించలేదు.

చివరికి ఎలాగో, నాకు నేను రైర్జించెప్పుకుని, చిన్నప్పుడు మా నాన్నచెప్పిన రాజకుమారుల సాహస కృత్యాంశ్చిటిని గుర్తుచేసుకుంటూ, లాంతరు తీసుకుని ఎత్తివెళ్ళుకునిచూస్తూ, బైటహాల్లోకి వచ్చాను.

లాంతరు వట్టుకున్న నాచెయి చలిజ్వరం వచ్చునవాళ్ళ చెయ్యిలా గడగడ పలుకుతూ వుండటం స్పష్టంగా నాకే కచ్చిస్తోంది.

నా అనుమానం నిజమే :

నేను వృధాగా భయపడలేదు.

ముందు గదిలో కిటికీకి కూడివక్కన మూలగా, వుదయం రాజేశ్వరి నాకు కప్పి ఆవిరిపట్టిన నల్లటి రంగు కప్పుకుని ఎవరో విలబడి వున్నారు.

శరీరం అంతా రంగులో దాచబడివుంది.

ఎర్రగా, వికృతంగావున్న రెండు కళ్ళమాత్రం నావైపు క్రూరంగా చూస్తున్నాయి.

"ఎ-ఎవరది ?" పలుకుతున్న కడతంతో పిలవబోయాను.

కానీ నా నోట్లోంచి సంగ్గా మాట రాలేదు.

నేను కడిలితే నామీదికి పురకాలింపత జాగ్రత్తగా కళ్ళ పరీక్షింపుగా నావైపు రెప్పవార్చుకుండా చూస్తున్నాయి.

నాకు నోట మాట రాలేదు.

చెమటలు పోస్తున్నాయి.

నేదిక్కడ అరిచినా, ఎచ్చిగిపెట్టినా, నన్ను ఆదుటనే నాడుడు లేని.

పూరువారంతా ఆ పూరు వాటికి ఎక్కిరే వుండన్నవశ్యం నన్ను చిగురితాటలా కనిపించిపోయేలా చేసింది.

నేను బృహదప్పి దిగిపోయానే అనుకున్నాను. ఉన్నట్టుండి తలుపులు తెరుచు దిన్నాయి. ఆ ప్రయత్నంగా తలతిప్పి అటువైపు చూసాను.

లోపలికివచ్చిన కృష్ణ హఠాత్తుగా ఆగిపోయాడు. నేనక్కడ అలా నిలబడి వుండడం అతనికి విచిత్రంగా కన్పించి వుండవచ్చు.

"మీనా!" అన్నాడు అర్థంగానట్టు టాప్తు. నే నేమన్నానో నాకే తెలియదు. నా చేతిలో లాంతరు క్రింద ఎలాపడిందోకూడా నాకు గుర్తులేదు.

రెండంగలో వచ్చి అతన్ని కరుచుకుపోయాను.

"నిద్రాబడి? ఏమైంది? ఏమైంది?" ఖంగారుగా, ఆదుర్దాగా అడుగుతున్నాడతను.

"దొంగ. ఆ-ఆమూల..." అన్నాను.

క్రిందగడ్డ లాంతరు గవగవమని నిగిరి ఆరిపోయింది.

చివరలో అతన్ని హఠాత్తుకుపోయి నిలబడిన నాకు, అతని స్వర్ణకీ కాస్త ప్రాణం వచ్చినట్టుయింది.

మీ ముఖమును సంపత్తిని
అశ్రద్ధచేయకండి.

Nital

నిటాల్

మెడికేటర్ మెడిసిన్ మందు
వారిని నివారించు విధానము
మళ్ళీ తిరిగి అంటువ్యాధి కలుగ
కుండుటకు. కొంచెము
"నిటాల్" మీ జబ్బమైన నూనె
ముఖక్రమతో కలపండి.

- సూక్ష్మజీవులు, ఇతర వర్మ వ్యాధులను కలిగించు "వం గవ"ను కలుగపీయదు.
- ముఖము మీద చుప్పూను, చుక్కలు తప్పిరవముగా ఉపయోగించిన కలుగపీయదు.
- 2% గంధకము మాత్రమే కలిగినది ఈ మందు మాత్రమే.
- నిటాల్ మాత్రమే వర్మము వకు అవసరమైన నిరిమిన్ "పెర్" కలిగినది. ఈ నిరి మిన్ నునుపైన క్రొత్త వర్మ మును ముప్పలా ఎరుండా ఉత్పత్తి చేయును.

అన్ని ప్రకృతమయిన తెమిస్తుల అంగదులలోను దొరకును

<p>విస్తరితములు:</p> <p>కొచ్చిన్ పామ్ (ప్రె) లిమిటెడ్, బొంబాయి-26. కొచ్చిన్-2</p>	<p>డిస్ట్రిబ్యూటర్:</p> <p>మెసర్స్ గణపతి అండ్ కంపెనీ, పోస్టుకాక్స్ నెం॥ 1986-మద్రాసు-1</p>
--	---

జయ్యారు చేయువారు: కొచ్చిన్ పామ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

బొంబాయి - 26 : కొచ్చిన్ - 2.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు : మెసర్స్ గణపతి & కంపెనీ

పో॥ బా॥ నెం॥ 1986-మద్రాసు-1

“నక్కడ : ఎవరు ? వుండు. నన్ను చూడనీ-” అతను నన్ను విడిపించుకోటానికి ప్రయత్నిస్తూ అన్నాడు.

“బద్దు, వెళ్ళిపోనీ. వంజరివాడివి. అతనిచేతిలో కత్తిలాటివి ఏదయినా వుండేమో!” అతణ్ణి కదలనివ్వకుండా చేస్తూ అన్నాను. అప్రయత్నంగానో ప్రయత్నంగానో, ఊరింపేపు అతనిచేతులు నన్ను బలంగా గుండెలకి హత్తుకున్నాయి. అది భ్రమో, లేక యదార్థమో తెలియనంత వేగంగా జరిగిపోయింది.

అతను, ఆ వెంటనే నా చేతుల్ని విడదీస్తూ, “నీ మొహం. యీ యింట్లోకి అంత దైర్యంగా రావటానికి ఎవరికీ గుండెలు లేవు. వుండు, లాంతరు అరిగిపోయింది. వెలిగించనీ నన్ను-” అన్నాడు.

“నాకు భయంగావుంది.” అతనిచేయి గట్టిగా పట్టుకుంటు అన్నాను.

“నేనుండగానే?” అతని స్వరం ఎలాగో అయింది.

నేను అతనిచేతిని వదలలేదు. అతనుకూడా యీసారి వదిలించుకోవాలని చూడలేదు.

హైలైట్స్

- * విదేశాలలోని చదువుకోసం అయితే రు. 7,000/- వరకు ; భారతదేశంలోనే పెద్ద చదువులకోసం మయితే రు. 3,000/- వరకు అప్పులు మంజూరు చేయబడును.
- * అప్పులపై వసూలుచేసే వడ్డీ చాలా స్వల్పం.
- * విదేశాలలోని విశ్వవిద్యాలయాలలో రెండు సంవత్సరాల పై బడినకొద్దుల చదువుకు కూడా అప్పలివ్వడానికి పరిశీలిస్తుంది.
- * చదువులు పూర్తి అయిన కొంతకాలం తరువాత, సులభ వాయిదాల పద్ధతిలో అప్పులు తీర్చుకోవచ్చును.
- * అప్పులను మంజూరు చేయడం గురించిన పద్ధతులు చాలా సూక్ష్మీకరించబడినవి. అందుచేత అప్పులు తొందరగా ఏర్పాటు చేయబడును. దేశమంతటా 280 బ్రాంచీలుగల సిండికేట్ బ్యాంక్ ద్వారా అప్పుల కోసం వచ్చే దరఖాస్తులు తుట్టంగా పరిశీలించబడును. పెద్దచదువులకు వెళ్ళేవారికి సిండికేట్ బ్యాంకు సహాయ పడుతుంది.

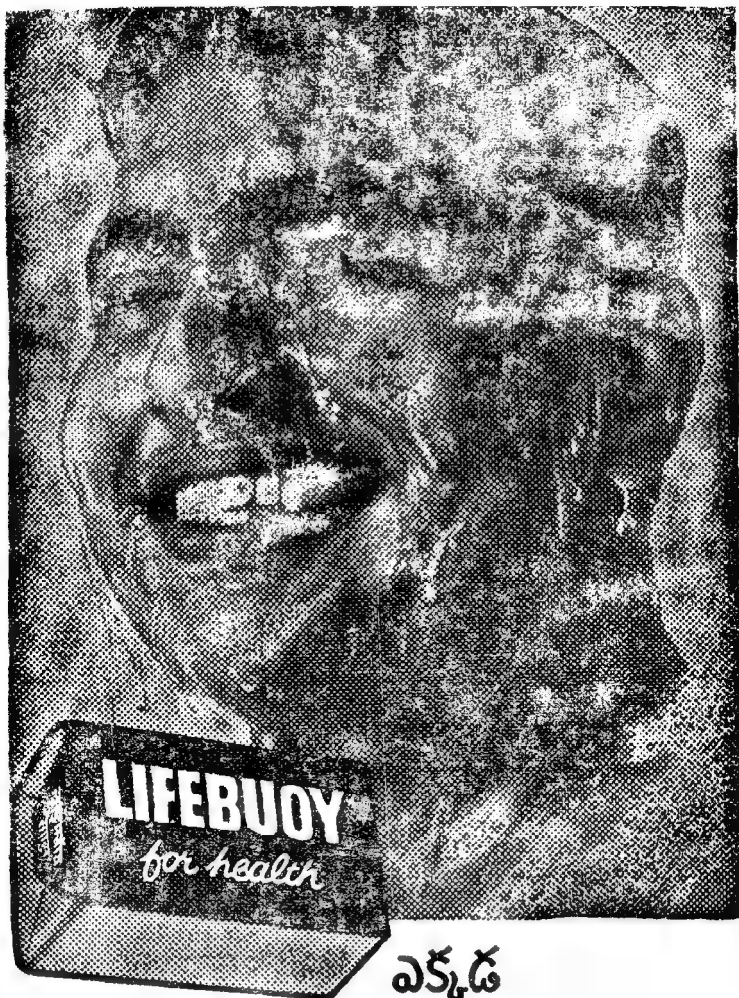

సిండికేట్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీస్: మణిపాల్ (మైసూర్ రాష్ట్రం)

ప్రతివ్యక్తి అవసరానికి ప్రతివారి బ్యాంక్

—V. S. K & Co.

ఎక్కడ
లైఫ్ బూయ్ వున్నదో
 అక్కడ ఆరోగ్యము వున్నది

లైఫ్ బూయ్ మురికిలో గల క్రిములను కడిగి వేస్తుంది
 టెండ్రెస్ బివర్ ఉత్పత్తి / 40-50-1 31-72 100

జేబులోంచి అగ్గిపెట్టెతీసి పుల్ల పెలిగించి లాంతరుదగ్గరకు వెళ్ళి లాంతరు పెలిగించి వత్తి నరికేశాడు.

"ఏది? ఎక్కడ యిప్పుడు చూపించు," అన్నాడు.

"అదుగో ఆ మూల..." రహస్యంగా చెప్పి చేత్తో చూపించాను.

లాంతరు ట్టుకున్న ఆకలిచెయ్యి కొద్ది... కుప్పిరికింపం నేను గమనించకపోలేదు.

కృష్ణ నేను చూపించిన వైపు వెళ్ళి గుర్రు చూపిస్తూ "యిక్కడా?" అన్నాడు.

దొను అన్నట్టు తలూపాను. అసా ఆళ్ళులేవు. మహిమూత్రం ఒరిగి నిలిచి

బడి స్పష్టంగా చూసూనే వున్నాడు.

కృష్ణ దా చుక్కల వెళ్ళి చుక్కట్టు బిగ్గరగా పిచ్చాడు

"ఇదా! యీ రగ్గా... భలేదా! ని! యిదేమిదో చూసా?" చేత్తో రగ్గలాగి, దాన్ని క్రిందకి తోపాం.

చిరిగి, దూకు బైటికివస్తున్న పరుపు చుట్టి నిలుపుగా ఎత్తి నిలిబెట్టబడివుంది. దానిమీద పాతిబట్టంమూట ఒకటి పెట్టాడు.

నవ్వుతూనే చెప్పాడు - "ఇది యిన్నాళ్ళూ పాతిలో వుండేది. మొన్న వానకి

పాతిరాంతరి

చంటిపిల్లల సమస్త అనాసలు. లివర్ అండ్ స్ప్రిన్ వ్యాధులు
నివారించి ఆరోగ్యవంతులుగా చేయును.

* * * *

అమృతసంజీవినిమాత్రలు

గర్భిణీ శ్రీంకు కలుగు సమస్త వ్యాధులను పోగొట్టి; తల్లికి,

గర్భస్థ శిశువునకు బలము కలిగించి సుఖప్రసవము.

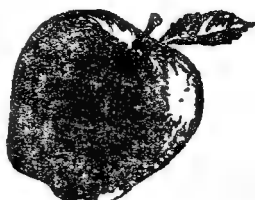
సత్సంతానము కలుగజేయును.

శ్రీ భుజింగరాధ్వైద్యశాల

ప్రొఫ్రయిటర్స్: 'బిషక్ శిరోమణి' పొన్నాడ పేరయ్య అండ్ సన్స్.

తాళ్ళలేవు. హుద్దు గోదావరిజిల్లా.

ఫోస్‌ఫోమిన్

శక్తిని పెంపొందించును.

ఆకలిని అధికము చేయును.

సహనశక్తిని

పొచ్చించును.

శరీరముయొక్క రోగనిరోధక శక్తిని

ఎక్కువ చేయును.

అవును — కుటుంబము
అంతటికి ఫోస్‌ఫోమిన్
వల్ల ఆరోగ్యము కలుగును.

ఫోస్‌ఫోమిన్... ఓ కాంప్లెక్స్ విటమినులు మరియు
గ్లూకోస్ ఫోస్‌ఫేట్ల గల అనుపదార్థని పండ్ల రుచిగల టాబిట్

అ. ఇ. లర్. స్క్విబ్ డివన్స్ ఇన్‌కార్పొరేటెడ్ వారి
రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కుల చిహ్నం: టీఎల్ఎస్
ఉపయోగదారుల కరెండండ్ ట్రేడెండ్ ప్రయోజనం రిమినిస్

SQUIBB® TAT®

SARABHAI CHEMICALS

Shilpi SC 50 A/67 Tel

అదిసిపోయిందని అమ్మ కేకలేస్తే వీరాయి తెచ్చి యీ మూల పెట్టాడు. అసహ్యంగా వుందని రాజా అనల్లరగ్గు కప్పింది. భలేదానివి, హడలగొట్టావు నన్ను..”

నేను కళ్ళు పెద్దవిచేసి ఆ పరువువైపు చూసాను. అయితే ఇంతక్రితం నాకు కనిపించిన కళ్ళ మాత్రమేటి :

ఇంతలో మ్యూవ్ మ్యూవ్ అవి విన్సింది. ఇద్దరం అటుతిరిగి చూసాం. కుర్చీక్రిందనుంచి నల్లపిల్లి యిటువైపే చూస్తూ అరుస్తోంది. అవి దానికళ్ళే :
 “దీన్ని చూసికూడా భయపడ్డావా ?” యింకా నవ్వుతున్నానే అన్నాడు కృష్ణ.
 నాకు కోసం వచ్చింది. అభిమానం వేసింది. సిగ్గు కలిగింది.

“మహా నన్ను వెక్కిరిస్తున్నావు యిప్పుడు యింతక్రితం లాంతరు పట్టు కున్నప్పుడు నీ చేయి కంపించటం నేను చూడలేదనుకోకు.” అన్నాను.

“అది భయపడికాదు..”

“మరింకేమిటి ?”

నవ్వుతున్న కృష్ణ ముఖం హఠాత్తుగా గంభీర మైంది.

“నేను ఎచ్చగా, యిక భయపడలేదు. వెళ్ళు. వెళ్ళి పడుకో. పద లాంతరు తీసుకువస్తాను.” అన్నాడు.

సౌమ్య దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక

ప్రతి సంవత్సరం వలె ఈ సంవత్సరం కూడా యువ దీపావళికి ప్రత్యేక సంచికగా ప్రచురించబడుతుంది.

- ★ ఈ సంచికలో ప్రచురణార్థం రచయితలు తమతమ రచనలను పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాం.
- ★ రచనలు 10 ఫుల్ స్కేప్ (అరతావు) పేజీలకు మించగూడదు. కాగితానికి ఒకేవైపున రాయాలి.
- ★ చిన్నకథలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది. రచనలతోపాటు తగినంత పోస్టేజీ జతపరచవలెను. విడిగా పంపరాదు.
- ★ కవరుమీద “దీపావళి ప్రత్యేక సంచికకు” అని వ్రాయవలెను.
- ★ రచనలు ఆగస్టు 25 లోగా మా కార్యాలయానికి అందవలెను.

సంపాదకుడు

యువ కార్యాలయం, 5-10-194, సైఫాబాద్, హైదరాబాద్-4.

సక్రమంగా బుక్‌తో తోముకుంటే ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టు పెళ్ళవిగుళ్ళ బాధలను దంత క్షయమును నిలుపును

చిగుళ్ల బాధలను దంతక్షయమును నిలుపుటలో ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టు సాధించిన అద్భుతమైన ఫలితాలను, పిన్న పెద్దా అనేభేదంలేకుండా అయాదితంగా చేసిన ప్రశంస లెలావున్నాయో చదవండి. ఈ ప్రశంసా పత్రాలను జెప్రి మానర్స్ అండ్ కంపెనీ వారి యే కార్యాలయములో నైనా చూడవచ్చును.

'నేను పళ్ళబట్టలతో దారపడుతుంటే వాడివి లప్పుడు ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టు వాడి చూచేను... ఇప్పుడు ఆటువంటి బట్టలేమీ లేవు. పువారు 20 నుండి 25 మంది వరకు ఇప్పుడు ఫోర్ హాన్స్ ఉపయోగిస్తున్నారు. మా ఇంట్లో లయితే ఫోర్ హాన్స్ తప్ప వేరే చూట వినబడదు.'

'శాస్త్రీయంగా నిర్మింపబడిన మీ ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టు నేను గత వది వందకు రాల నుండి ఉపయోగిస్తున్నాను; నా చిగుళ్ళ బాధలన్ని తని పోగొట్టింది. ఇప్పుడు మా ఇంట్లోని వారంతా క్రమంగా ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టుతోనే బ్రష్ చేస్తారు.'

ఎన్.ఎమ్ లార్, న్యూ రిల్లీ

డెరయశంకర్ తివారీ, పాట్నా

సరియైన పంటి జాగ్రత్తకోసం ప్రతిరాత్రి, ప్రొద్దుటా ఫోర్ హాన్స్ టూత్ పేస్టును, ఫోర్ హాన్స్ డబుల్-ఎక్స్ టూత్ బ్రష్ నూ వాడండి.... మరియు మీ దంత వైద్యుని పద్ధతు నియమానుసారము పెళ్లండి.

ఉచితము! 'పళ్ళు ఇగుళ్ళను గురించి తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ' అనే రంగుల చిన్న పుస్తకం, ఇంగ్లీషు తెలుగు భాషల్లో లభిస్తున్న యీ చిన్న పుస్తకము కావలసినయెడల యీ భాషను 10 పైసల తపాలా బిల్లతోపాటు (తపాలా బిల్లుని నిమిత్తం) మావర్స్ డెంటల్ అడ్వయజరీ బ్యూరో, పోస్టు బ్యాగ్ నం 10031 బొంబాయి-1 కి వంపండి.

పేరు _____ పయస్సు _____
చిరునామా _____
రాష్ట్రం _____

ఫోర్ హాన్స్

ఒక దంతవైద్యునిచే
నిర్మింపబడిన టూత్ పేస్టు

Y - 11

65F-182 TL

ఇద్దరం గదిలోకి వచ్చాం.

నేను మంచంమీద కూర్చున్నాను.

కృష్ణ లాంతరు వేచికమీద పెట్టాడు.

మళ్ళీ అడుగుల శబ్దం విన్నించింది.

నేను కూర్చున్నదాన్ని వెంటనే లేచి నిలబడుతూ "అదుగో, సాదా చప్పుడు," అన్నాను. కృష్ణ ఊణం నేను తీడేకంగా విన్నారు.

"అవో, గేట్ విప్పబడింది." కృష్ణ చటుక్కున లాంతరు తీసుకుని వెళ్ళి పోయాడు.

చీకట్లో వంటరిగా నిలబడిన నాకు యీసారి భయం అప్పించలేదు.

కృష్ణ ఏమనుకుంటాడు :

ఏమిటిలా చేశాను నేను : నాకు గురుకొనే ఎలాగోవుంది. అతనికేమీ అన్ని చటంలేదా ?

చి-చి జన్మలో ప్రాణంపోయే ప్రమాదంవచ్చినా యింతెప్పుడూ భయపడను.

వదిలివేయడంలో కృష్ణ తిరిగివచ్చాడు. అతనిముఖం చాలా సీరియస్ గా వుంది.

ఊణంక్రితం నా భయంచూసి విరగబడి నవ్వి న మనిషి యీ మనిషేనా అని చించి నాకు.

గదిలోకి తిరిగి వచ్చిన అతను నావైపు చూడలేదు.

లాంతరు చేతిలోమీదపెట్టి పేవరు ఒకటి తీసుకుని, వడక్కుర్చీలో కూర్చుని చూడసాగాడు.

నేను అతనివైపే చూడసాగాను.

ఊణంలో ఆ లాంతరు వెలుగులో అతనిముఖం ఎందుకో నాకు యీ ప్రపంచంలో యింతే సాటిరాని త ఆకర్షణీయంగా కనిపించింది.

కొద్దిసేపుంతర్వాతి. పేవరు పేజీల, తిప్పతూ, మడతపెడుతున్న అతను నావైపు తిరిగి పోయాడు.

నేను అతనివైపును చి చూపులు తిప్పకునే అవకాశమైనా దొరకలేదు.

ఎర్రరావటం లేదా " అన్నారు.

రావటంలేదన్నట్టు తల తిప్పాను.

అతను పేవరులో చూర్చిందేమీ కౌట్టు విసుగ్గా చేతిలోమీదవలేసి లేచి వచ్చి కిటికీ దగ్గరగా నిలబడి జేబులు తరుముకుని సిగరెట్ తీసి వెలిగించుకున్నాడు.

నువ్వు సిగరెట్లు కాంస్తావా ?" అన్నాను నమ్మలేనంత ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ.

“అప్పుడప్పుడూ... ఏం?”

“ఏం? నేను నేను... అప్పుడూ... అడలేదు.”

“చాలా చక్కగా కాదునా. ఏ అవకాశంనా? దానికి దానినొకటా. మన దాని అడుపులో వుండగలిగితే ఫర్వాలేదు అనే మాటాల్ని నమ్మకాను నేను.

నేను సమాధానం చెప్పలేదు.

చాలా రోజుల తర్వాత గోళ్ళ కొరకాల్సిన అవసరం వచ్చింది నాకు. ఈ మధ్య దాదాపు యీ అలవాటు మర్చిపోయాను.

నాకింకా ఎలాగోవుంది. అతనివైపు నుండిగా చూడలేకపోతున్నాను.

“రాజు పెళ్ళినిషయంలో నీ కేమైనా చెప్పిందా?” వున్నట్టుండి అడిగా దతను.

“అంటే...”

“అదే... పిల్లవాడిగురించి. అతనిలా వున్నాడో...”

“నన్ను అడుగుతావేం? నీ చెల్లెల్ని నువ్వు అడగలేదా?”

“అడిగాను. కానీ...”

కృష్ణ ఆలా సామాన్యంగా మాట్లాడి వేరే ప్రసంగంలోకి దింపటంతో నాలో సిగ్గు సంకోచం మెల్లగా వదిలిపోయినాయి.

“దాని యాష్టాష్టాలకి విజయ వుందా?” అన్నాను.

“ఎందుకులేదు?”

“వున్నట్టుంటే ఆ సంబంధం మానేసేయి.”

కృష్ణ హతాశుడయినట్టు నావైపు చూసాడు.

“రాజుని నువ్వు స్వయంగా అడిగావు. అది నీకు సహజం చెప్పింది. అయినా నీకు నమ్మకంలేదు. అందుకే నన్ను అడుగుతున్నావు. ఔహా?”

ఔనన్నట్టు తలూపాడు.

“అంటే అది చెప్పిన అభిప్రాయమీద నీకే నమ్మకం లేదన్నమాట. అంత స్పష్టంగా తెలిసికూడా మళ్ళీ నన్ను అడుగుతా వెందుకు?”

కృష్ణ సమాధానం చెప్పలేనట్టు కానీ ఇంకో సిగరెట్ తీసి వెలిగించుకున్నాడు.

“ముందు చెప్ప. నువ్వు నుండకని మనస్ఫూర్తిగానే చేసుకుంటున్నావా?”

అగ్గిపుల్ల బైట పారేయబోతున్న అతను అప్రయత్నంగా అగిపోయి చిటా దుగా అయ్యాడు

(నేషన్)

యు వ

గాంధీజీ శతజయంతి

ప్రత్యేక సంచిక

1969 అక్టోబరు 2వ తేదీన గాంధీజీ శతజయంతిని పురస్కరించుకొని, మహాత్మాని దివ్యస్మృతికి యువతరం వట్టే నివాళిగా, యువ అక్టోబరు నెల సంచిక, ప్రత్యేక సంచికగా సమర్పించాలని సంకల్పించాము. గాంధీజీ గురించి ప్రత్యేక రచనలతో, ఎక్కువ పేజీలతో ప్రత్యేక చిత్రాలతో వెలువడబోయే ఈ సంచిక వెల రూపాయి మాత్రమే.

పాఠకులు, ముందుగానే తమ ఏబిఎల్ డగ్గర కాపీలు రిజర్వు చేసుకొండి.

— సంపాదకుడు

కలడు కలండునెడు వాడు కలదొర పేదొర

ప్రతియింటు తప్పక వుండదగినది!

జిందా

తిలిస్తాత్

దగుబలుబు, తలనొప్పి
వజ్రనొప్పులు, దీనివల్ల కలరాకు

వరూక
పళ్ళపొడి

శుభ్రతకు, ఆరోగ్యకరమైనది తిమ్మలు

వయారు బేయు వారు:-

కార్కాన జిందా తిలిస్తాత్

స్టోవరా బాద్, A.P. (INDIA)

